

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 16 december 2013*§ 2 Interpellation om återställning av bollplaner och idrottsplatser efter vinterns snödumpning (nr 2013:22)*

Anförande nr 1

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

R a n a C a r l s t e d t (S): Tack för svaret, Ulla, men det väckte några andra frågor när jag läste igenom det. Hur kommer det sig att snötippning över huvud taget förekommit på Farstaängen? Vilka signaler tycker du att det sänder till de boende i området när det ser ut så här i flera månader?

Anförande nr 3

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Detta med snö är en mycket mer komplicerad fråga än vad de flesta tror. I en tät stad är det verkligen en utmaning att ta hand om snön, och utmaningen blir inte mindre när det finns ett ganska hårt och tufft regelverk för hur man ska behandla snön eftersom Naturvårdsverket, till skillnad från alla andra myndigheter och länder i Europa, betraktar snö som lyfts upp från marken och läggs ned på något annat ställe som avfall. Det innebär att man måste ha tillstånd när man ska lägga ned snön någonstans. Staden har möjligheter att sjötippa snö från innerstaden genom en dispens från myndigheterna. Vi sjötippas dels i Riddarfjärden, dels i Värtahamnen.

Däremot är det enorma problem att hantera snön i ytterstadsområdena. Därför måste staden ta de utrymmen som går att använda och använda sig av dem som lagringsplatser när det kommer så mycket snö som det har gjort de senaste vintrarna. Det innebär att man försöker att undvika att köra bort snö i så stor utsträckning som möjligt. Då använder man – vilket många stockholmare har noterat – den ena trottoaren. Om det finns två trottoarer i bostadsområdena används den ena trottoaren för snölagring för att hushålla med de platser där det finns möjlighet att ha snöupplag.

Av naturliga skäl lägger man snö på de ställen där det finns möjlighet att göra snöupplag. Det innebär att det tar mycket lång tid innan snön har tinat. När man packar snö väldigt hårt, vilket blir fallet när man lägger mycket snö på samma ställe, tar det lång tid innan den försvinner. Det ser också rätt förfärligt ut när den väl har försvunnit. Stadens olika förvaltningar har haft i uppdrag att titta på alternativ till detta, men man har inte hittat några bra alternativ, och det finns inga grannkommuner som står på kö för att erbjuda möjligheter att tippa Stockholms stads snö i deras kommuner.

Anförande nr 4

R a n a C a r l s t e d t (S): Det står i svaret att snö tippades av misstag på Farstaängen. Det är alltså illegal dumpning av avfall enligt Naturvårdsverket. Vilka konsekvenser får det för entreprenören? Kommer man att göra någonting?

Anförande nr 5

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om jag kommer ihåg rätt har entreprenören fått bekosta en ändring av de här sakerna. I övrigt tror jag inte att det har lett till något, men det vågar jag inte svara på. Det måste jag ta reda på.

Anförande nr 6

R a n a C a r l s t e d t (S): Du svarade inte på min viktigaste fråga. De boende i området hade kunnat utnyttja Farstaängen när snön hade smält bort, men de har inte fått göra det på flera månader även om det är återställt nu. Vilka signaler tycker du att detta sänder till dem?

Anförande nr 7

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag tycker att det är ett jätteproblem att vi i Sverige har valt att hantera snö på det sättet som vi gör och att man inte har möjlighet sjötippa snön. Det vore det naturligaste sättet. Under vintrar när det töar rinner dagvattnet ned i brunnarna och rinner sedan i förlängningen ut i både Saltsjön och Mälaren. Då är det inga som helst problem. Det är ingen som har några synpunkter på detta. Men när vi pratar om fryst dagvatten, det vill säga snö som inte har tinat, är det mycket tuffa restriktioner. Det innebär att vi måste använda den här typen av ytor.

Problemen kommer inte att bli mindre framöver när vi får en allt tätare stad, utan det kommer förmodligen att bli ännu tuffare. Då måste vi kanske använda flera fotbollsplaner och liknande för att hantera snön. Årstafältet är till exempel ett område som i dag används väldigt mycket till snöupplag. Det kommer vi att bebygga. Det gör att en mycket stor yta kommer att försvinna där. Här har vi definitivt ett gemensamt problem, och det rör inte bara Farstaborna, utan det rör alla stockholmare. Vi har ett gemensamt problem över partigränserna, och vi borde fundera på hur vi ska lösa det snarare än att utmåla det som om det är den elaka nuvarande majoriteten som har hittat på detta.

Det här är ett problem som beror på det regelverk som vi har i Sverige. Det är ett problem för Stockholms stad, och det är också ett problem för Kiruna och många andra städer runt om i vårt land. Effekten blir att de stora ytor som finns används för snöupplag på ett sätt som hämmar möjligheterna för de boende runt omkring att använda den ytan. Jag beklagar det, men det finns inget annat alternativ. Alternativet skulle vara att man inte röjer på gatorna, och det tycker varken du eller jag är någon bra idé. Vi och stockholmarna är offer för samma regelverk, och man har inte tänkt praktiskt i det här sammanhanget.

§ 3 Interpellation om konstverket Hyenor vid Stureplan (nr 2013:23)

Anförande nr 8

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande! Jag tackar borgarrådet för det utdelade svaret även om jag inte blir helt tillfredsställd av svaret.

Den här interpellationen handlar alltså om gatukonstverket Hyenor vid Stureplan som konstnärerna Olabo och Folke tidigt en morgon 2011 placerade ut på Engelbrektsplan nära Stureplan. De hade naturligtvis inget tillstånd att montera upp konstverket som var väldigt ambitiöst – det består av fem hyenor i naturlig storlek i betong – med det fick ändå stå kvar en vecka innan trafikkontoret monterade ned det och forslade bort hyenorna. Därefter börjar en nästan osannolikt lång och märklig historia om hur trafikkontorets personal gör sig oanträffbar i närmare två år. Det har journalisten Madelene Engstrand Andersson skrivit om i en artikel i ett nummer av Magasinet Filter från i somras. Min interpellation utgår helt och hållet från den artikeln.

För att göra en mycket lång historia kort blev de här hyenorna snabbt väldigt populära bland stockholmare i allmänhet och i medier. Dagstidningarna hade bildreportage, och även tv och radio hade inslag om hyenorna. De spreds också på sociala medier och så vidare.

En person som presenteras som Josefin i artikeln i Magasinet Filter och som jobbade på en hotellkedja tyckte att konstverket var roligt och ville få loss det och ställa ut hyenorna i lobbyn på ett hotell nära Stureplan. Större delen av den här artikeln i Magasinet Filter handlar sedan om hur Josefin i över ett år försöker få kontakt med någon ansvarig person på trafikkontoret, men ingen svarar när hon ringer. Hon får inga svar på sina e-postmeddelanden, och inte ens när hon besöker trafikkontoret får hon något vettigt svar. Hon lämnar meddelanden på olika tjänstemäns telefonsvarare. Hon säger att hon periodvis har försökt flera gånger om dagen under flera månaders tid, men ingen ringer upp. Hon får inget svar. Hon startar den här jakten i augusti 2011, och i november 2012 fick hon nog. Då hade det gått 15 månader. Därefter tar konstnären Olabo själv över, och han blir bemött på precis samma sätt.

I interpellationen ställde jag frågan om borgarrådet anser att det här sättet att hantera ärenden är rimligt. Jag fick svaret att givet omständigheterna, att detta handlade om otillåten upplåtelse och skadegörelse, anser borgarrådet att hanteringen av ärendet var rimligt. Jag har lite svårt att förstå det. Jag har varit i kontakt med Josefin från artikeln som aldrig fick något svar. Jag visade borgarrådets svar för henne, och hon skrattade mest när hon läste svaret och sade: Nej, hanteringen var fullständigt orimlig.

Och jag håller med. Den var fullständigt orimlig. Jag tycker att staden ska svara på allmänhetens frågor – punkt slut – oavsett om det ligger en otillåten upplåtelse bakom. Som även antyds i artikeln är det nog så att trafikkontoret har begått brott mot förvaltningslagen genom att inte svara så enkelt och snabbt som möjligt, som det

står i lagen. Det har tagit två år att få svar på en relativt enkel fråga: Är det möjligt att få ut konstverket? Det var hennes fråga. Att det tar två år att svara på den kan inte vara så snabbt som möjligt. Utveckla gärna rimligheten i att inte svara, Ulla Hamilton!

Sedan har jag en fråga till. Var du, Ulla Hamilton, någon gång inkopplad på eller informerad om ärendet, och vad gjorde du i så fall åt saken?

Du är ansvarig för vad som sker på trafikkontoret, och enligt svaret verkar du inte helt insatt i ärendet. Eller också svarar du lite snabbt, eller så ljugar du helt enkelt. Det finns flera fel i det utskickade svaret. Du bygger nämligen hela resonemanget på att man från trafikkontorets sida har varit mån om att inte lämna ut hyenorna till någon annan än den rättmätige ägaren. Det här var aldrig någonting som kommunicerades med Josefin. Allt man sade var att hon skulle kontakta polisen, oklart varför, och när hon gjorde det kunde polisen inte heller förstå varför eller vad de skulle göra åt saken. Hyenorna fanns ju hela tiden på trafikkontoret. Frågan om upphovsrätten kom aldrig upp i kontakten med Josefin. Hade den gjort det hade Josefin ett skrivet avtal med konstnären om att hon hade rätten till konstverket. Det är kanske oklart om ett sådant kontrakt var giltigt, men om det var äganderätten som var den springande punkten och som du bygger hela ditt resonemang kring kunde ju frågan åtminstone ha tagits upp och prövats. Eller hur? Men nu skedde inte det, vilket visar att resonemanget i ditt svar är fel.

Jag återkommer med flera saker, men du får gärna svara på de här sakerna. Du får gärna utveckla rimligheten i att inte svara på allmänhetens frågor och svara på om du själv var inkopplad på något sätt.

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag betackar mig för att bli anklagad för att ljuga i svar som jag har skrivit på interpellationer. Jag tycker faktiskt att det är ganska anmärkningsvärt att man påstår någonting sådant. Jag skulle faktiskt vilja ha en ursäkt för det. Det är inte en kutym som vi bör ha i debatten i fullmäktige.

Jag har över huvud taget inte varit involverad i den här processen förrän jag fick den här frågan från Mats Berglund. Då har vi klarat ut den saken.

Det här fallet handlar om egenmäktigt förfarande. Man river inte upp gatuplattor i en stad för att ställa upp ett konstverk hur uppskattat det än må vara av andra personer. Det skulle bli helt orimligt om vem som helst skulle kunna riva upp trottoarer eller liknande för att ställa upp konstverk som man tycker är häftiga. Det innebar att man plockade bort det här konstverk. Det har gjorts en polisanmälan, och det har också varit ett skadeståndskrav. Det har gjort att det inte finns någon annan än den rättmätige ägaren som kan hämta de här sakerna. Att det sedan inte har kommunicerats från trafikkontoret kan jag bara beklaga. Det tycker jag naturligtvis att man skulle ha berättat. Trafikkontoret har mitt fulla stöd för att de beivrar den typ av egenmäktigt förfarande som det här är ett exempel på, men sedan måste man också kommunicera på ett rimligt sätt varför man gör det och vad det är som gäller när en person som uppenbarligen inte är ägaren kommer och vill ha konstverket.

Hur polisen sedan kan säga att de inte känner till någonting om detta när de har en polisanmälan kan man också fundera lite grann på.

Anförande nr 11

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Jag ber om ursäkt om det uppfattades så att jag anklagade dig för att ljuga, Ulla Hamilton. Jag konstaterar att du inte var tillräckligt insatt i ärendet i stället.

Trafikkontoret borde ha agerat snabbare. Jag har konsulterat ytterligare experter och det är tveksamt om det är helt okej av staden att omhänderta konst på det här sättet, speciellt under så lång tid. Man borde förmodligen ha rätt ut den immateriella eller konstnärliga äganderätten redan innan konstverket beslagtogs, och det borde ha överlämnats till konstnären så snart som möjligt och inte efter två år. Att hantera egendom som figurerar i en brottsutredning på det här sättet är, vad jag förstår, inte helt lagligt. Trafikkontoret har handlat fel. Det var förvisso en extraordinär händelse. Jag har förståelse för det. De kanske inte hade rutiner för det och så vidare.

Då hade jag kanske förväntat mig ett annat svar från borgarrådet, till exempel att man ska se över rutinerna och så vidare, som man brukar göra. Men du svarar inte så. I stället tar du med dig felen in i det politiska ärendet, lägger till några ytterligare felaktigheter och släpar med dig hela det här paketet med fel hit in i Rådssalen till den här debatten. Jag tycker att det är lite märkligt.

Men jag tror också att jag vet varför det blir så här. Det har att göra med ärendets natur. Det handlar om konst, om gatukonst, om utmanande konst, kanske om farlig konst eller om konst som är skrämmande på något sätt. Det är klart att nolltoleransen och den lite trista borgerliga kultursynen ligger och skvalpar i botten av det här ärendet. Det är också det som artikeln i Magasinet Filter visar så väldigt tydligt.

Enligt trafikkontoret ska hyenorna betraktas som skadegörelse eller till och med grov skadegörelse. Enligt mig och väldigt många andra stockholmare ska hyenorna betraktas som bra, rolig, humoristisk och välgjord konst i första hand, men den var naturligtvis inte tillåten eftersom det inte fanns något tillstånd. Då uppstår en konflikt mellan konsten och vad vi tillåter i stadsrummet. Den här konflikten finns i princip i alla gatukonst, även i graffiti. Den konflikten kan vara rätt spännande när det gäller själva definitionen av stadsrummet. Den finns naturligtvis också i kommersiella budskap, i reklam. Vem är det som tillåter vad i stadsrummet? Jag har till exempel sett att Fortum har ett antal blinkande konstverk runt om i staden just nu. Vem har tillåtit det och varför?

Låt mig gå tillbaka till hyenorna. Det som har hänt nu är att ni, Moderaterna, har drivit den här konflikten alldeles för långt, och jag menar att i botten ligger nolltoleransen och den borgerliga intoleranta kultursynen. Det gör att det här måste definieras som grov skadegörelse och sedan får det här absurda händelseförloppet efteråt.

Olabo, konstnären, hade också tänkt sälja hyenorna och skänka pengarna till välgörenhet på Afrikas horn, som det står i artikeln. Nu ställer sig Ulla Hamilton och trafikkontoret i vägen för det. Det är ytterligare en aspekt som är rätt otrevlig i sammanhanget.

Anförande nr 12

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Det är inte en jättestor fråga, men den har en rätt stor symbolisk betydelse. Som vanligt är det mycket stor skillnad mellan vad majoriteten säger och vad den gör. Enligt er budget och alla olika utspel, inte minst från kulturborgarrådet, ska det vara en öppen, tolerant och välkomnande stad. Man har satt i gång ett projekt om en idéburen stadsmiljö, och invånarna ska få komma in med synpunkter.

Sedan handlar det om att någon sätter upp ett konstverk i det offentliga rummet. Nej, det är inte tillåtet, men det tas emot mycket positivt. Det finns en stor humor i det. Då sätter man i gång med hela processen. Det här hanteras på ett väldigt bedrövligt sätt, och till slut försvinner konstverket och konstnären har ingen aning om vad som händer.

Jag tycker att det är lite typiskt att trafikborgarrådet bara kallar det här för otillåten upplåtelse och skadegörelse. Man kunde ha tänkt sig att man tittade på om man kunde ge tillstånd till detta i efterhand eftersom det togs emot mycket väl och passade på den här platsen. Då skulle man i någon mån leva upp till detta med öppen, tolerant och välkomnande. Men så är det inte, för det är ju bara prat. Det vet vi.

Det handlar om det som står i Ullas svar, nämligen respekt för äganderätten. Det handlar om den privata äganderätten. Det handlar om att ni respekterar alla som betalar för sig i staden, galleriägare, reklam och så vidare, men inte någon som kommer in från ett annat håll. Vi tycker att det är väldigt tråkigt. Jag tycker att man måste tänka på det när man kommer med det nya om idéburen stadsplanering och stadsrum där man ska kunna ta in förslag från medborgarna. Varför inte se lite mer tolerant och öppet på ett konstverk som kommer på det här sättet och som har mötts väldigt positivt? Men det är tyvärr en del i hela kultursynen.

Dessutom är den här hanteringen bedrövlig. Man drar in polisen, det blir en förundersökning och man hänvisar fram och tillbaka mellan polisen och trafikkontoret. Konstnären själv måste göra en förfrågan om att få tillbaka sitt konstverk. De glider undan och fortsätter, och man får hålla på med den här hanteringen som jag tycker verkligen ställer Stockholm vid skampålen hos konstnären. Det är en mycket tråkig hantering.

Jag skulle vilja höra med Ulla Hamilton om det finns någon verklighetsförankring bakom detta att det ska vara en öppen, tolerant och välkomnande stad där man inbjuder konstnärer att finnas i stadsrummet.

Anförande nr 13

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Jag var lite snabb på knappen. Jag borde kanske ha låtit borgarrådet svara på Ann Mari Engels frågor först. Men du får väl svara på hennes inlägg senare.

Jag skulle vilja ta vid där. Vi behöver en öppen, tolerant och välkomnande stad. Jag ska avsluta min del av den här interpellationsdebatten med att försöka komma med en alternativ lösning på den här typen av händelser. Det är ju en symbolisk händelse.

Vi har den borgerliga kultursynen. Den är ganska tråkig. Den är intolerant och inte särskilt tillåtande. Vi skulle kunna tänka oss en helt annan konstsyn. Låt oss ta ett exempel. Det finns mängder av hus i staden som på något sätt bryter mot detaljplanen. Det är alltså i praktiken svartbyggen. Det kan vara både gamla och nya hus. Staden hanterar ofta de här ärendena på ett pragmatiskt sätt. I stället för att riva ändrar man detaljplanen, och svartbyggena blir lagliga. Svartbyggen är ett ganska bra exempel i det här fallet, för det handlar just om skadegörelse på allmän mark, precis som Hyenor vid Stureplan gjorde.

Om vi hade en mer nyanserad och pragmatisk syn på konst, precis som på svartbyggen, skulle staden ha kunnat agera annorlunda i det här fallet och kanske köpt in konstverket och gjort det lagligt. Det var ju ett mycket uppskattat konstverk. Det var ett mycket speciellt konstverk. Barnen gillade det. Artikeln i Magasinet Filter avslutas också med en önskan från Olabo att hyenorna skulle kunna ställas ut och göras tillgängliga för allmänheten gratis. Det vore det coolaste, säger han i artikeln. Det tycker jag också. Det vore verkligen det coolaste.

Jag förstår naturligtvis att det inte är vi politiker som avgör vilken konst vi ska förvärva, men låt oss säga att det kommer ett sådant förslag från Stockholm konst. De köper ju in en del konstverk. Vi har den hemlösa räven utanför riksdagshuset och nu senast en flicka i brons av Charlotte Gyllenhammar som ställdes ut Farsta efter allmänhetens omröstning. Kan man köpa in en räv borde man kunna köpa in hyenor. Då hade vi fått en alternativ, mycket bättre och mycket mer pragmatisk lösning på det här problemet.

Det här ärendet har visat att staden har en alldeles för rigid och intolerant syn på konst, och det medför problem så till den grad att jag menar staden hamnar på gränsen eller kanske till och med över gränsen till att begå lagbrott. Staden borde ha en helt annan syn på konst som är mer öppen, tillåtande och tolerant utan att för den skull acceptera skadegörelse. Skadegörelse ska självfallet alltid beivras. Vi ska inte tillåta allt. Det menar jag inte, men vi ska ha en pragmatisk och tolerant inställning till konst och inte bara ropa på polis, lagföra och brottsrubricera allting.

Jag tycker precis som Olabo i det här fallet, att det skulle vara det coolaste om staden kunde ändra sin syn på konst och kanske förvärva Hyenor vid Stureplan eller liknande konstverk i framtiden. Det gäller inte alla konstverk men de speciella konstverken.

Anförande nr 14

Borgarrådet **H a m i l t o n** (M): Att konstverk är speciella är ett mycket individuellt kriterium för att välja ut dem. Jag vet inte om Ann Mari Engel medvetet eller omedvetet misstolkar det som jag skriver om respekt för äganderätten i mitt interpellationssvar. Det handlar inte om respekten för alla fastighetsägares äganderätt, som du tror, utan det handlar om respekten för den här specifika konstnärens äganderätt. Av respekt för äganderätten har inte trafikkontoret lämnat ut de här hyenorna till någon annan än till just den konstnären. Och eftersom den konstnären ställde upp de här hyenorna och inte gav sig till känna förrän ganska sent var det ganska svårt att få tag på den personen. Det tog faktiskt ett tag innan man fick reda på vem som hade gjort det här konstverket. Det handlar om respekt för äganderätten gentemot konstnären och ingenting annat. Jag hoppas att Ann Mari

Engel, som ändå är intresserad av kulturfrågor även om hon kanske inte alltid är intresserad av äganderettsfrågor, kan hålla med om att det är ganska viktigt att man har den respekten.

Det är inte så, som påstås här, att vi är liberala när det gäller svartbyggen i Stockholms stad. Jag har läst ett antal snyftreportage om hur man tvingas riva på olika håll där personer har uppfört svartbyggen eftersom staden är väldigt stringent och strikt i de här frågorna.

Var går gränsen för den kulturella eller konstnärliga friheten? Tycker ni att det är okej att man börjar snida i träden i staden och gör träkonstverk av pilarna på Norr Mälarstrand? Vi måste ha någon slags ordning och respekt för det offentliga rummet. Här har vi faktiskt den tingens ordning som innebär att man inte gör saker och ting på eget bevåg, utan man ansöker om tillstånd för att göra saker och ting.

Det här handlar inte om att vi är emot vissa typer av konstverk. Ni ser spöken på ljusan dag i den här frågan. Här handlar det om att man måste ha ett tillvägagångssätt som är rimligt. Vi kan inte ha hyenor överallt på trottoarerna i staden eller giraffer eller något annat som man tycker är kul. Har man en sådan idé får man använda sig av det regelverk och den struktur som finns, och sedan får stadens tjänstemän bedöma idéerna utifrån dem. Det är precis det vi gör i de stadsmiljöärenden som finns i budgeten.

Anförande nr 15

A n n M a r i E n g e l (V): Tolkningen av det här konstverket är väl just att vi har hyenor gående omkring överallt på gatorna, Ulla. Det var inte detta det handlade om, men det var väl det konstverket skulle illustrera. Men om det handlar om denna oerhörda respekt för konstnären motsägs det väl av den här historien, som återberättas och som du inte har sagt är felaktig. Det tog alltså från december till maj innan konstnären själv fick ett svar från trafikkontoret på frågan om var konstverket fanns. Det här hotellet skulle få det på villkoret att man efter utställningen skulle auktionera ut det till förmån för Afrikas horn, men de fick inte heller någon kontakt med trafikkontoret.

Jag är inte förvånad över den här konstsynen. Man får naturligtvis inte sätta statyer, skulpturer och konstverk var som helst i staden. Det tror jag inte att någon av oss tycker. Men man borde kanske kunna ha en lite liberalare syn på reglerna. Om det kommer någonting som passar väldigt bra, som folk uppskattar väldigt mycket och som konstnären vill ställa där kunde man kanske fundera på att göra en omprövning. Man kan naturligtvis låta Stockholm konst ta ställning till det här. Vi har ju ett expertorgan i staden som tittar på den offentliga utsmyckningen. Det ska inte vara någonting som inte lever upp till stadens standard, men nu gjorde det här det.

Det bedrövliga i den här historien är den långa hanteringen där trafikkontoret tydligen gång på gång har försvårat och förhindrat information. Jag tycker att det är ett demokratiskt problem att man inte kan svara när hotell, konstnärer eller andra medborgare hör av sig och att man inte kan ha en procedur som lever upp till det som Mats citerar, nämligen att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt. Det kan man inte precis påstå att man har gjort här, utan det har varit en lång och bedrövlig historia. Jag tycker att man måste ta till

sig det på trafikkontoret och säga att man har hanterat det här på ett mycket dåligt sätt som inte alls lever upp till alla de ambitioner som Stockholm har om att det ska enkelt och tillgängligt och att man ska svara snabbt och så vidare. Dessutom har Stockholm gått miste om ett spännande konstverk som kunde ha livat upp stadsmiljön. Jag tycker att ni ska ta till er det och skämmas lite grann i stället för att försvara det här med någon sorts principrytteri.

Anförande nr 16

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om Ann Mari Engel hade lyssnat på mig hade hon hört att jag höll med om att det var fel av trafikkontoret att inte ge den här informationen och vara mer tillgänglig från första början. Jag försvarar inte alls hanteringsättet. Däremot har jag en massa synpunkter i övrigt, men i den delen har du, jag och Mats inte några avvikande uppfattningar.

§ 4 Interpellation om hanteringen av kulturmiljövärden vid Slussen (nr 2013:24)

Anförande nr 17

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag hänvisar till det utdelade svaret som är ganska långt och utförligt.

Anförande nr 18

M a t s B e r g l u n d (MP): Ordförande! Tack för det utskickade svaret, borgarrådet! Det är mycket riktigt långt, utförligt och bra, åtminstone vad gäller de tre första frågorna som jag ställde. Men det blir mindre utförligt när det gäller de tre sista frågorna, och i synnerhet när det gäller de två sista frågorna som berör det faktum att staden har levererat felaktiga underlag till domstolar och till våra egna politiker. Jag vill främst uppehålla mig vid detta.

Jag skrev den här interpellationen efter att Svenska Dagbladet i en serie artiklar i somras granskade stadens hantering av kulturmiljöaspekterna i Slussenprojektet. Granskningen visade att Slussenprojektet två gånger bytte kulturmiljöutredare då de resultat som dessa kom fram till inte var önskvärda. Det gällde först kulturhistorikern Nils Ahlberg och sedan Stadsmuseet. Båda byttes ut när deras rapporter riskerade att äventyra hela Slussenprojektet. Projektets miljöansvariga projektledare, det vill säga Monica Granberg, hämtade då en tredje konsult från sin egen konsultbyrå. Bara där blir det lite problematiskt. Då blev plötsligt resultatet ett helt annat.

Där Stadsmuseet tidigare hade kommit fram till att Slussenbygget skulle innebära stor negativ påverkan på kulturmiljövärdena inom Slussenområdet kom den tredje konsulten fram till att nya Slussen skulle innebära måttlig skada på kulturmiljön. Både Stadsmuseet och Nils Ahlberg hävdar också att de har blivit utsatta för påtryckningar. Stadsmuseet har också i ett par pm påtalat felaktigheter i arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Det som har hänt efter det att interpellationen skrevs är framför allt att överklagandena mot Slussen har processats i domstolar, och i den sista instansen, Mark- och miljööverdomstolen, frias staden. Då hävdar du, Regina Kevius, i ditt utskickade svar att ärendet inte har hanterats felaktigt, för det har domstolen slagit fast och därmed har inte heller något felaktigt underlag levererats. Jag håller inte riktigt med om det resonemanget.

Visserligen dömde domstolen till stadens fördel, men det innebär inte att underlaget var korrekt. Det finns ganska gott om belägg för motsatsen. Det mest uppenbara är det som jag också skriver i interpellationen, det vill säga att den sista konsulten i det inlämnade underlaget hävdar att inga kulturhistoriskt värdefulla byggnader kommer att skadas. Det är en uppenbar felaktighet. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader kommer att rivas. Hur skulle de då inte ens kunna skadas? Utöver detta finns det en hel rad med ytterligare stora problem, och Svenska Dagbladet tar upp flera av dem.

I artiklarna i Svenska Dagbladet framkommer det tydligt att Stadsmuseets kulturmiljöavdelning sparkades ur projektet. Du skriver att det skedde i samråd med Stadsmuseet, men det var knappast ett ömsesidigt beslut. Det finns det också ganska tydliga belägg för, till exempel den e-postkorrespondens där den miljöansvariga på projektet, Monica Granberg, skriver att en central fråga står på spel och att riskerna är för stora

om Stadsmuseets utkast till miljökonsekvensbeskrivning – och då gäller det vattenverksamheten – går igenom. Om det är denna bedömning ni kommer att landa i går det enligt min bedömning inte att gå vidare med planförslaget. Det är Svenska Dagbladet som återger ett mejl från Granberg här, och Stadsmuseet plockas bort.

I efterhand har Stadsmuseet också påpekat sakfel och faktafel i arbetet med den upprättade MKB:n i två pm. Även om domstolen förvisso kommer fram till att den här miljökonsekvensbeskrivningen är tillräckligt bra konstaterar man att flera delar av MKB:n är missvisande. Staden har enligt domstolen åtminstone lämnat in missvisande underlag.

Och det är väl ännu mer anmärkningsvärt att Nils Ahlberg, den första konsulten och kulturmiljöexperten, hävdar att han har blivit utsatt för påtryckningar. Det skriver Svenska Dagbladet om, men att han har blivit utsatt för påtryckningar är också någonting som Nils Ahlberg, efter att artiklarna skrevs, har vittnat om inför Mark- och miljööverdomstolen. Då undrar man: Begår Nils Ahlberg då mened? Nej, knappast.

Min fråga till dig, Regina Kevius, blir: Kan du fortfarande säga att inga fel har begåtts och att det du skriver i det utskickade svaret, det vill säga att hanteringen inte har några brister, att ärendet inte har hanterats felaktigt och att inte något felaktigt underlag har levererats, stämmer när det finns så uppenbara brister i hela hanteringen?

Anförande nr 19

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag vill inleda med att säga att jag inte är någon expert på kulturmiljövården, och jag vet inte om Mats Berglund är någon expert på kulturmiljövården. När en politiker fattar beslut litar man på tjänstemännens kunskaper. Man förlitar sig på stadsbyggnadskontorets och exploateringskontorets tjänstemän som i det här fallet med Slussens detaljplan har tagit fram en hel del underlag. De rullade in alla pärmar med utredningar här. Det gjordes väldigt många olika utredningar.

Jag är politiker med ansvar för allmänhetens intressen. Jag är också politiskt ansvarig för den här detaljplanen, men jag måste förlita mig på de underlag som vi fick se när vi fattade beslut om en detaljplan här i kommunfullmäktige. Man har såklart rätt att överklaga saker och ting, men Mark- och miljööverdomstolen har den 27 september 2013 fastställt att kulturmiljöfrågorna redovisats på ett tillräckligt utförligt sätt. De säger också i sin dom att ärendet inte har hanterats felaktigt. Då måste jag som politiker, människa och medborgare ha förtroende för domstolsväsendet och för att de har gått igenom allt underlag.

Sedan kan vi som politiker diskutera vad som är kulturmiljövården. När vi diskuterade Slussen var det väldigt många som nämnde siktlinjerna och att se vattnet. Därför har man tagit bort ungefär fem hus under detaljplaneprocessens gång. Man har bearbetat detta utifrån de synpunkter som har kommit in från medborgarna.

Om en konsult har sagt något eller inte vill jag överlåta till experterna på exploateringskontoret. Jag har också frågat representanter för projektet Slussen. De har tagit fram ett 17 sidor långt fördjupat dokument, Hantering av kulturvården i Slussen, som

jag tänker överlämna till dig, Mats Berglund. Då kan du fördjupa dig i dessa 17 sidor med expertutlåtanden från exploateringskontoret.

Jag vill också nämna att vi har lagt Q-bestämmelser, det vill säga bevarandebestämmelser, i detaljplanen för Katarinahissen och Nils Ericson-slussen. Det har gjorts en hel del utredningar. Jag lämnar över den här rapporten med varm hand.

Anförande nr 20

M a t s B e r g l u n d (MP): Tack för det här pm:et, Regina. Jag ska läsa det. Du frågade om jag är en expert. Nej, jag är ingen expert, men jag har vidtalat flera experter inför detta, bland annat Nils Ahlberg och Stadsmuseet. Jag har läst domen, precis som du. Du citerar också ur den i ditt svar. Det är riktigt att Mark- och miljööverdomstolen dömde till stadens fördel och att de skäl som anfördes under domstolsförhandlingarna inte ansågs tillräckliga för att upphäva beslutet. Men domen kan fortfarande inte ses som ett belägg för att det underlag som staden har lämnat till domstolarna och till de politiska församlingarna inte var felaktigt. Det går inte att hävda att inga fel har begåtts. Tvärtom påpekas faktiskt vissa brister i domen. Det står inte i domen att underlaget inte är bristfälligt. Ursäkta dubbelnegationen här, men det blir ju så. Det står inte heller att det inte har tillkommit på ett otillbörligt sätt. Det står bara att det inte kan konstateras av domstolen att det har varit på det viset, och då väljer man hellre att fria än fälla. Man använder också benämningen ”delvis missvisande”.

Jag hävdar fortfarande att ni har en potentiellt mycket stor skandal här. Fatale fel har begåtts. Och om det är så som den miljöansvariga projektledaren, Monica Granberg, skriver i ett mejl, att om Stadsmuseet står fast vid sin bedömning skulle det vara omöjligt att gå vidare med projektet, har de felaktiga underlagen inte bara lämnats till domstolarna utan även påverkat hela det politiska beslutet. Då är den här hanteringen inget annat än en stor skandal. Vi har fattat beslut på ett felaktigt underlag. Hade underlaget varit korrekt hade det, enligt henne, blivit ett annat politiskt beslut om Slussen. Jag återkommer till den frågan. Det handlar inte om staden har lämnat felaktiga underlag utan om hur staden ska hantera det faktum att felaktiga underlag har legat till grund för de beslut som har fattats bland annat av oss här i kommunfullmäktige.

Nu har vi en situation där Slussen trots allt har ett godkännande, men bussterminalen har stött på motstånd redan i de formella delarna. Ni har till exempel inte skött samrådet som man ska. Det är ett motstånd som av allt att döma borde ha gällt även den första domen om Slussen. De här formella delarna drevs inte då, det vill säga i den lägre instansen, utan de kom in först i Mark- och miljööverdomstolen som i princip inte tog upp dem till prövning utan huvudsakligen inriktade sig mot den delen som stadens överklagande gällde, nämligen det här glashuset, där staden mer eller mindre hade köpt sig fri. Man hade mot betalning fått sakägaren att dra tillbaka sin anmälan.

Detta att staden köper sig fri är nästa stora problematiska punkt. Sakägarna i övrigt hade nästan inga resurser alls, medan staden tycks ha haft precis hur mycket pengar som helst. Det är skattepengar det handlar om. Jag har hört talas om att har kostat 10 miljoner kronor hittills.

I stället för att ödmjukt betrakta den här domen om bussterminalen och fel som har begåtts där överklagar ni igen och öppnar i praktiken skattebetalarnas plånböcker igen.

Anförande nr 21

Borgarrådet K e v i u s (M): Stockholmare! Jag skulle vilja avslöja en sak. Jag tror att Mats Berglund är emot nya Slussen. Är det någon som inte tror mig när jag tror det? Jag tror faktiskt att du är emot nya Slussen. Den här interpellationen handlar om kulturmiljövården. Jag ber dig att läsa igenom det pm jag lämnade över till dig. Men all din argumentation just nu är ju bara emot nya Slussen. Jag förstår att det känns jobbigt när man förlorar en rättsprocess eftersom vi själv nu kommer att driva en rättsprocess vidare.

Detaljplanen har vunnit laga kraft, och då måste vi politiker ha respekt för Mark- och miljööverdomstolens beslut. Sedan kan man alltid sitta vid köksbord eller på Miljöpartiets medlemsmöte och säga att det är fel och att det var fel underlag. Man är ju bara människa, och man har olika åsikter. Man kan hänvisa till artiklar. De som skriver artiklar är också människor med åsikter. Det finns tidningar där man ibland undrar om de har drivit en kampanj mot nya Slussen, men det finns också tidningar som har varit sakliga. Journalister är människor som har åsikter, och vi politiker har åsikter. Men vi måste ha ett förtroende för våra tjänstemän, och vi måste ha ett förtroende för domstolsväsendet.

Vi håller inte med om mark- och miljödomstolens domskäl vad gäller den andra detaljplanen. Vi menar att vi har haft ett plansamråd. De säger att man borde ha haft ett programsamråd, men det är en helt annan diskussion. Låt oss ta den senare. Vi kan ta en kaffe om en stund och diskutera domen som gäller den andra detaljplanen. Den här interpellationen handlar inte om den.

Jag undrar: Vad tycker du om nya Slussen, Mats Berglund?

Anförande nr 22

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige och Regina! Slussenärendet är kantat av haverier, och det går väl minst 30 år tillbaka i tiden. Det senaste med terminalen får vi säkert anledning att diskutera många gånger här i salen. Jag tycker inte att det här ärendet i första hand handlar om olika planer för Slussen, utan det handlar faktiskt om demokrati, öppenhet och respekt för sakkunskap.

Stadsmuseet är stadens eget expertorgan. Av alla tillgängliga fakta framgår att de faktiskt har blivit överkörda i den här frågan därför att de inte kom fram till de slutsatser som politiken ville. Det tycker jag är mycket allvarligt. Regina har pratat om hur väldigt viktigt det är att lita på tjänstemännen. Apropå de här olika förslagen skriver du i ditt svar att Stockholms stad valde att jobba vidare med förslaget från Foster + Partners och deras svenska partner Berg Arkitektkontor. Såvitt jag vet betyder Stockholms stad här alltså ett politiskt beslut som gick emot det tjänstemännen hade förordat utifrån sin expertkunskap. Jag tycker att det är en tendens som vi ser i många förvaltningar i staden och som jag tycker är mycket oroväckande att tjänstemännen får i uppdrag att leverera de yttranden som är politiskt beställda. Det tycker jag är det allvarliga i den här frågan. Jag tycker att det är pinsamt och konstigt att ni inte går ut och dementerar detta på ett mycket kraftfullt sätt om du anser att det

här är helt fel. Men det beror väl på att ni inte kan det eftersom den här hanteringen är någorlunda riktigt beskriven i den här artikeln.

Du försöker i detalj redogöra för de olika offerterna på upphandlingen, men det är onekligen så att den första experten var för kritisk och sedan ersattes av andra som staden har köpt in och som har varit mindre kritiska. Det framstår som otroligt pinsamt. Vad man än tycker om Slussen och vilket Slussen man än vill ha ska inte politiska beslut i staden styras av yttranden från tjänstemän som är politiskt styrda. Det tycker jag är det allvarliga i det här.

Anförande nr 23

Borgarrådet K e v i u s (M): Slussen har debatterats och diskuterats i drygt 20 år i alla fall. Jag skulle vilja lämna över det här pm:et Hantering av kulturvärden i Slussen även till dig Ann Mari Engel. Jag tror att du är intresserad av det.

Sedan skulle vi kunna diskutera vad politik är. Jag tror inte att du alltid beslutar i enlighet med vad kulturförvaltningen föreslår. Ibland är det politik, och ibland är avvägningar. Ibland fattar man beslut i strid med rekommendationer. Det är ganska sällan vi går emot sakliga faktautredningar vad gäller till exempel miljökonsekvensutredningar och sådana saker. Det går självfallet att diskutera vad som är politiska avvägningar och vad som är sakmässiga avvägningar. Vi är politiker som fattar en mängd olika beslut. Vi kan också diskutera när en utredning är helt sakmässig och när en konsult levererar något som beställaren vill att den ska komma fram till. Det här är en otroligt stor diskussion, och vi skulle kunna diskutera det hur länge som helst.

Jag vill lämna över detta pm, Hantering av kulturvärden i Slussen, som experterna på exploateringskontoret har tagit fram, även till dig.

Anförande nr 24

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vet inte om du missförstod mig medvetet, Regina. Jag säger inte att politikerna måste besluta enligt det som tjänstemännen tar fram. Det viktiga är att det som tjänstemännen presenterar inte är styrt av en politisk agenda. De ombeds komma med konsekvensbeskrivningar. Vad leder det här till? Det gäller kulturmiljö. Det kan också gälla besparingar eller vilka åtgärder som helst i staden. Tjänstemännen ska ta fram förslag till beslut. Vi vet att de är styrda av politiska direktiv. Vi kan prata om hela socialtjänsten där biståndshandläggarna inte kan besluta efter vad de tycker är bäst utan efter vilka pengar som finns. Det är mycket känsligt. Relationen mellan politiker och tjänstemän är svår, men jag tycker att det under er tid har blivit en geggamoja av vad som är expertutlåtanden och vad som är politiska beslut. Jag tycker att de här tjänstemannautlåtandena oroväckande ofta är politiskt styrda.

Exemplet med Slussen, där man till och med byter ut experter två gånger därför att det de kommer fram till inte passar de politiska syftena, är mycket oroväckande. Jag är förvånad över att ni inte tar det på allvar. Vi kan ha väldigt olika politiska åsikter och olika åsikter om Slussen, men vi borde vara överens om att man inte ska låta politiken styra sakkunskapen. Men vi har sett många exempel på att ni inte bryr er så väldigt mycket om kunskap och sakkunskap, utan det är den politiska agendan som styr. Och det är bedrövligt.

Anförande nr 25

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Låt mig börja med din fråga. Det här handlar verkligen inte om huruvida jag är för eller emot Slussen. Jag är för en demokratisk och genomskinlig hantering, och miljökonsekvensbeskrivningen avseende kulturmiljön är fel. Det har belagts av domstolen, som använder begreppet missvisande, Stadsmuseet, i två pm, och dessutom av Gösta Blücher, bland annat i den här artikeln i Dagens Samhälle, Domstolen dömde fel i Slussenmålet. Gösta Blücher är professor och den som ligger bakom lagstiftningen om riksintressen. Han vittnade också inför domstolen. Han menar att det är fel. Det är ganska tunga namn och tunga instanser.

Vad är det då för felaktigheter? Ja, det är en rad. Några av dem handlar om riksintresset. Staden följer inte lagstiftningen. Staden följer inte Icomos riktlinjer. Icomos är Unescos rådgivande organ. Det uttrycks bland annat att riksintressena tar mindre skada eftersom andra delar av riksintresset från samma tid, 30-talet, bland annat LM-staden och södra Ängby, finns kvar. Det är direkt felaktigt att argumentera på det sättet. Det är bland annat det som Blücher skriver om.

Sedan har vi detta med att flera blåklassade byggnader rivs. Det är klart att det påverkar negativt. Arkeologiska kulturlager tas bort, bland annat de tidigare Slussenversionerna, Gustav Vasas försvarsanläggningar och eventuellt äldre lämningar som vi inte känner till. De tas bort, och skadorna är bestående och irreparabla som Stadsmuseet också skriver.

Dessutom är hanteringen fel. Nils Ahlberg och Stadsmuseet petades ur projektet mot deras vilja. Man utövade påtryckningar för att förmå dem att ändra slutsatserna. Det finns förmodligen en rad formella brister också. Man kan jämföra med bussterminalen och den domen. Förmodligen skulle den första delen, det vill säga det som handlar om Slussen, fått samma dom fälld på formella grunder om man hade drivit ärendet på det sättet redan då. Det är ju samma saker. Det handlar om samråd, alternativförslagen, förhållandet till andra planer och så vidare, men sakägarna hade inte de resurserna då.

När ni hanterar kulturmiljövärdena på det här sättet blir man orolig för kulturmiljön i projektet framöver. Det gäller inte minst de arkeologiska aspekterna och fornlämningarna. Min slutsats är att staden, och framför allt stadsbyggnadsborgarrådet, borde ha en mycket mer ödmjuk attityd till den situation som vi har nu med bussterminalen och det domslut som har kommit om den. Jag tycker att man i stället för att överklaga och bara gå på i ullstrumporna bör anstränga sig lite och läsa den dom som har kommit ni i mark- och miljödomstolen och göra rätt där domstolen har påpekat att vi har gjort fel. Gör om och gör rätt! Det tycker jag att man ska göra den här gången, och det borde kanske också ha varit svaret på mina frågor i slutet.

§ 6 Interpellation om stadens passivitet när det gäller byggande av tunnelbana till Hagastaden (nr 2013:26)

Anförande nr 26

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 27

J a n V a l e s k o g (S): Den här interpellationsdebatten behöver nog inte bli så lång eftersom den här interpellationen, glädjande nog, har blivit överspelad. Den är egentligen överspelad på samma sätt som moderaterna i landstinget och även vissa moderater i Stockholms stad har blivit överspelade i den här frågan. Som ni vet har vi socialdemokrater både i Stockholm och i landstinget i sju års tid hårt kritiserat att tunnelbanan till Hagastaden blockerades till stora kostnader för samhället men också för berörda fastighetsägare. I sju års tid har det hävdats att det är spårvagn som gäller till Hagastaden. Kostnaden skulle vara nästan densamma som för tunnelbanan men med bara en sjättedel av kapaciteten och till kraftigt förlängda restider för 40 000 resenärer varje dag. Om man räknar om det handlar det faktiskt om flera dygns förlängd restid för alla dessa dagliga resenärer bara för att spårvagnsromatikerna ville bestämma trafikslag. Det var helt på tvärs mot sunt förnuft och forskning på området. Om inte firma Fare-Wennerholm, tillsammans med delar av kommunledningen i Stockholm, hade fått blockera tunnelbanan i så många år hade vi haft den klar redan inom två års tid. Nu kommer det dessvärre att ta betydligt mer tid.

Jag tycker att man ska se det positiva även i valhant moderat trafikpolitik i Stockholm så här i juletid. Jag tänker faktiskt föreslå borgarrådet att vi går tillsammans och köper julblommor till de moderater i Handelskammaren och Regeringskansliet som vände den här frågan. Jag tycker naturligtvis också att vi ska samla ihop pengar och skicka kaktusar till de moderater och folkpartister som har försenat tunnelbaneutbyggnaden i sju år. Jag vore tacksam om vi kunde öppna plånboken tillsammans efter den här debatten.

Anförande nr 28

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Jag förstår att det känns lite jobbigt att diskutera den här interpellationen i det läge som är just nu, Jan. Därför måste du ta till lite kraftord i det här sammanhanget.

Till och med i Stockholmsöverenskommelsen från 2009 nämns tunnelbana till Hagastaden. Den finns ju med där, i och för sig efter 2021. Det vet du också, men det är roligare att framställa det så att vi har varit emot tunnelbaneutbyggnaden hela tiden. Jag kan förstå den retoriska poängen i detta.

Vi i staden har lyft fram tunnelbanan och vikten av att bygga ut tunnelbanan under flera års tid. Det vet Jan Valeskog också även om han tycker att det är roligare att peka på landstinget i den här frågan. Det blir ju lite mer konflikt i den typen av debatter.

Att tro att tunnelbanan, om vi för två år sedan hade fattade beslut i båda husen, skulle vara på plats om två år, om jag förstod dig rätt, är ganska optimistiskt tänkt med

tanke på hur lång tid det tar att få till stånd den här typen av infrastrukturinvesteringar.

Jag tycker att det är mycket bra, och jag är mycket stolt över den regering som vi har. Sedan den kom till makten 2006 har den, tillsammans med regionen, satsat över 100 miljarder kronor på infrastruktursatsningar i Stockholmsregionen fram till 2021. Nu tar man ytterligare ett steg på det här området för att se till att man bygger i kapp den eftersatta infrastrukturen i regionen. Där är tunnelbanan med nio nya stationer ett mycket välkommet tillskott till dessa över 100 miljarder fram till 2021.

Det skulle vara lite intressant att höra hur Socialdemokraterna hade tänkt sig att man skulle finansiera den här tunnelbaneutbyggnaden. Eller står ni bakom den finansiering som vi har kommit fram till, dock inte signerat ännu, tillsammans med regeringen, Solna, Nacka och Järfälla kommuner? I den delen har ni varit väldigt luddiga. Det går lätt att säga att man är för en tunnelbaneutbyggnad, men den ska ju också finansieras. Jag är lite nyfiken på hur ni hade tänkt. Är ni med oss på vagnen där?

Anförande nr 29

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänker inte trötta församlingen med en historisk tillbakablick. Jag gjorde det i budgetdebatten i de här frågorna. Jag får hänvisa till det protokollet. Var och en kan inse att när man har blockerat en process, i det här fallet en tunnelbana till Hagastaden, i sju års tid handlar det naturligtvis om enorma kostnader. Det är en stor olycka att det har hänt. Men samtidigt tycker jag att vi ska glädjas åt att ni har svängt. Hade ni varit tuffare mot landstingets moderater för sju år sedan hade vi inte behövt ha den eländiga tidsutdräkt som det har blivit frågan om.

Jag fick inget svar på frågan om blomsterpenginsamlingen. Ska vi slå oss ihop och skicka blommor? Det är fantastiskt att man har lyckats vända den här diskussionen på det här sättet och fått ett bra beslut. Det måste jag absolut hålla med om. Det är ett mycket bra beslut, men det har tagit tid. Är de inte värda en fin blomma respektive en kaktus?

Anförande nr 30

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det var därför jag ställde frågan om jag ska tolka det så att ni är med på den finansieringen av tunnelbaneutbyggnaden. Det är verkligen ingen struntfråga hur Socialdemokraterna har tänkt finansiera tunnelbaneutbyggnaden. Ska man manifesteras någonting tillsammans tycker jag att man ska veta hur det ser ut hela vägen till slutpunkten. Därför vore det mycket intressant att höra hur ni har tänkt att ni ska finansiera den tunnelbaneutbyggnad som vi har talat om hur vi ska finansiera. Ni har inte talat om det.

Anförande nr 31

J a n V a l e s k o g (S): Jag lovar att finansieringen inte har varit problemet i den här processen under de här sju åren. Det har handlat om helt andra faktorer. Vi kan definitivt ordna finansieringen av infrastrukturprojekt. Det är bara att titta i vår budget i riksdagen. Där finns det betydligt mer pengar till infrastruktursatsningar. Det är knappast det som är problemet, utan här handlar det om att få politisk beslutskraft. Och det hände till slut efter sju år.

Anförande nr 32

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag noterar att Jan Valeskog använder sig av den vanliga oppositionspartipolitiken där man duckar i frågan och säger att man har hur mycket pengar som helst och att man säkert kommer att kunna lösa den här frågan så småningom men vill tyvärr inte just nu tala om hur man har tänkt finansiera tunnelbaneutbyggnaden. Det tycker jag är lite tråkigt.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Resultatet av PISA-undersökningen*

Anförande nr 33

J a n V a l e s k o g (S): Den PISA-undersökning som genomfördes förra året bekräftar dessvärre de svaga siffror som vi också har sett på flera områden i skolans värld i Stockholm. Även om vi har sett marginellt förbättrade meritvärden för vissa elevgrupper under det senaste året, och trots att perspektivet med glädjebetyg och betygsinflation är en realitet, har vi dessvärre en stor andel obehöriga elever till gymnasieskolan och en dålig genomströmning av elever i gymnasieskolan i Stockholm. Nu har vi fått den PISA-undersökning som gjordes förra året. Den visar på försämrade resultat sedan 2003 och framför allt under de senaste åren.

Utbildningsministern har kommit med förslag på lösningar. Min enkla fråga är om skolborgarrådet har samma syn på lösningar som utbildningsministern när det gäller att komma till rätta med de försämrade resultaten.

Anförande nr 34

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jag tror att vi alla hade blivit mer förvånade om resultaten förbättrats än om de försämrats. Jag tror att det är viktigt att förstå att PISA-undersökningen – vi vet inte riktigt vilka av eleverna som deltog i den som gick i Stockholms stads skolor – genomfördes väldigt kort tid efter det att reformerna hade genomförts. De flesta reformerna började ju träda kraft 2011, och den här PISA-undersökningen genomfördes 2012.

Jag tror att vi i Sverige är inne på rätt spår. Jag tror inte att vi ska göra några stora, drastiska förändringar av den politiken. Vi har fått nya läroplaner, nya kursplaner, tidigare betyg, ett annorlunda betygssystem och en ny gymnasieskola med mer av lärlingsinslag. Vi har fått en ny lärarutbildning som återigen börjar attrahera studenter i större utsträckning än tidigare. Vi har förstelärarysreformen som jag tror kommer att ha en stor effekt på sikt i de kommuner där den genomförs. Men det är väl ingen som tror att de här resultaten skulle kunna vändas över en natt. Det är mitt svar.

Anförande nr 35

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänker hålla fast vid de tre förslag som jag uppfattat att utbildningsministern förde fram som lösningar. Det var tre viktiga punkter som han förde fram. En var att det skulle genomföras mer katederundervisning. Den andra var att förstatliga skolan. Jag vet inte om Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ses som en förebild där. Den tredje var att satsa på mer betyg i tidiga år, kanske i trean eller fyran. Det har varit lite olika bud från Alliansen. Dessa tre har särskilt lyfts fram som viktiga åtgärder utöver det som har genomförts. Delar skolborgarrådet utbildningsministerns uppfattning. Förstatligandet är ju lite grann ett underkännande av skolborgarrådet och andra politiker runt om i landet, det vill säga att man inte kan hantera de här frågorna på kommunal nivå.

Anförande nr 36

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det ser väldigt olika ut i landet när det gäller hur man hanterar skolfrågorna. I Stockholm ser vi förbättrade resultat. I

socialdemokratiskt styrda Göteborg, som fortfarande har sina skolor utlagda på stadsdelsnämnder, ser vi nu förskräckande resultat. Malmö, som är en stad som är betydligt mer segregerad än Göteborg, har resultatmässigt gått om socialdemokratiskt styrda Göteborg där man fortsätter ha den synen på skolan att den ska ligga på stadsdelsnämnderna. Det är någonting som både Stockholm och Malmö har gått ifrån.

Jag är övertygad om att försämrade resultat i skolan är ett viktigt resultat av kommunalisering. Vi har enorma skillnader i Sverige när det gäller resultat och hur mycket pengar vi satsar på skolan, och Stockholm är en av de kommuner i Sverige som satsar absolut mest på skolan. Göteborg är en av de kommuner som satsar minst på skolan.

En annan punkt som du tar upp är undervisning. Vartenda forskningsresultat visar att undervisning är det viktigaste.

Anförande nr 37

Jan Valeskog (S): Det är mycket viktigt, liksom föräldrarnas utbildningsnivå. Därför går det inte att jämföra olika städer. I Stockholm har föräldrarna betydligt mycket högre utbildningsnivå än vad de har i till exempel Malmö. Den diskussionen är ganska hopplös. Däremot är det intressant att förstatligandet är en målsättning. Då undrar man vilken vetenskaplig grund som Folkpartiet har för detta. Ni är i och för sig inte eniga inom Alliansen. Den studie som finns av John Hattie visar att det saknar helt betydelse vilken huvudman det är. Det viktigaste är just lärarnas funktion, roll och förmåga att återkoppla till eleverna. Det är typiskt tycker många, och även jag, att Folkpartiet så ofta missar målet. Man fokuserar på helt andra saker, till exempel detta med huvudmannaskapet, betyg i tidigare år eller katederundervisning. Är det inte dags att ha lite större ambitioner än så och att Lotta Edholm hjälper utbildningsministern lite mer i den här argumenteringen?

Anförande nr 38

Borgarrådet Edholm (FP): Det är alltid väldigt spännande att diskutera de här frågorna med Socialdemokraterna, för de har aldrig någonting eget att komma med. Jag skulle vilja veta vad Jan Valeskog och Socialdemokraterna tycker om tidigare betyg. Är ni lika mycket motståndare till tidigare betyg eller betyg från årskurs 4 som ni var betygsmotståndare i sin helhet förr i tiden? Ni har ju backat i varenda en av de här kunskapsfrågorna genom årens lopp. Ni vågar inte tala om vad ni själva tycker.

Jag jämförde inte Malmö och Stockholm, för där har Jan Valeskog helt rätt. Malmö har mycket svårare utmaningar än vad Göteborg har, men Göteborg och Stockholm går alldeles utmärkt att jämföra. Jag kan bara konstatera att där är resultaten usla.

En utredning är faktiskt tillsatt nu, precis som Jan Valeskog efterlyser. Den förre professorn Leif Lewin tittar nu på vilka effekter kommunalisering de facto fick. Den utredningen kommer om ett par månader såvitt jag kan se. Det blir intressant att se den.

Fråga nr 2. Tele2 Arenan

Anförande nr 39

A n n M a r i E n g e l (V): Jag minns att när vi fattade det här beslutet sade du, Madeleine, att vi hade både hängslen och livrem i ärendet, så det kunde inte bli några ekonomiska förluster för stockholmarna. Nu visar det sig att staden har träffat ett avtal som har varit hemligt och som innebär att det här miljonärsföretaget AEG tar vinsterna och stockholmarna tar förlusterna.

Jag vill fråga om detta som heter Tolv Stockholm och som du kallar för Sveriges största underhållnings- och nöjesdestination. Det är ett ganska grabbigt utbud med ölhall, bowling, sport och korv. Staden får ju också ta hela det ekonomiska ansvaret för detta såvitt jag förstår. Det är SGA som äger det. Jag undrar om det här avtalet också är baserat på omsättningen och varför du tycker att stockholmarna ska betala för dessa 12 000 kvadratmeter som man inte har lyckats göra sig av med till AEG, vilket var meningen.

Anförande nr 40

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det avtal som slöts med AEG är i och för sig hemligt, men inte för kommunfullmäktige. När vi fattade beslut låg det här för alla kommunfullmäktigeledamöter att titta på. Det sägs också uttryckligen i ärendet att det finns fullmäktigesalen och är tillgängligt för alla fullmäktigeledamöter. Det är absolut inte hemligt för fullmäktige, och jag tycker nog inte att det behöver vara så hemligt i alla sina delar.

Alternativet med ett avtal med AEG var vi alla rörande överens om. Vänstern och Miljöpartiet hade en liten reservation, men den handlade inte om försäljningen av evenemangsbolaget utan om namnrättigheterna. Fullmäktige var helt överens om att göra det här. Det beror naturligtvis på att alternativet hade varit att staden ensam hade stått för alla risker och allt. Nu delar vi det med en kommersiell aktör. Det finns många tillkortakommanden med kommersiella aktörer, men pengar är de intresserade av. Det borde vara ett ganska bra incitament i det här fallet.

Det är staden som äger Tolv Stockholm. Alternativet var att vi skulle låta det stå utan att göra någonting i det. Det skulle innebära tomma lokaler utan någon hyra i stället för att ha lokaler fyllda med någonting med en hyra. Kostnaden för staden blir precis densamma. Det finns en lokal under arenan, och den har kostat ett antal pengar att bygga. Antingen betalar vi hyra för en tom lokal eller också hyr vi ut den och får in några pengar för den. Nu kan vi glatt konstatera att den faktiskt är uthyrd, vilket jag tycker att vi ska vara mycket tacksamma för.

Anförande nr 41

A n n M a r i E n g e l (V): Vi var nog enfaldiga nog att lita på dig, Madeleine, när du sade att det var ett avtal som innebar att staden inte skulle stå för kostnaderna eftersom AEG skulle göra det. Jag kan beklaga att vi då inte satte oss närmare in i det här avtalet. Jag kommer särskilt ihåg det här uttrycket att det var både hängslen och livrem. Det var helt omöjligt att det skulle bli någon förlust för staden. Jag undrar om du ändå inte tycker att det kanske var lite överord.

När det gäller Tolv Stockholm kan man fråga sig varför det plötsligt uppstår en lokal på 12 000 kvadratmeter mellan arenan och garaget och hur någon kan tro att det ska bli ett stort entertainmentcentrum. Man kan som sagt fundera på hur utbudet ser ut. Varför bygger man på detta sätt? Det har väl hittills inte varit något särskild succé. Min fråga var: Är den här hyran också baserad på omsättningen? För i så fall kan man bli ganska orolig eftersom det inte verkar vara någon större omsättning än så länge. Då har staden en förlust att vänta även här. Jag har ställt frågan och hört att det är klart att det är staden som får ta förlusten.

Anförande nr 42

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Varför uppstod det här utrymmet? Jo, därför att arenan ligger på ett mycket trångt utrymme, så den var tvungen att lyftas lite ovanför Arenavägen. Då uppstod det här utrymmet. Det blir ofta utrymmen i arenor som inte kan användas till publik eller annat. Det är inte särskilt märkligt att detta händer. Faktum kvarstår att vi har investerat resurser i en arena. Antingen har vi då lokaler som vi har investerat i och som står tomma och tickar pengar, eller också har vi investerat pengar i lokaler som fylls med någonting, och därmed får man en intäkt också. Jag har faktiskt lite svårt att förstå din ilska över just detta. Du måste ju tänka i alternativ. Det fanns inget alternativ till att de där lokalerna skulle finnas. Om inte de där lokalerna hade funnits hade det inte funnits någon arena över huvud taget.

Anförande nr 43

A n n M a r i E n g e l (V): Om du har svårt att förstå min ilska har jag svårt att förstå din oerhörda entusiasm. Du har verkligen lanserat detta Tolv Stockholm som Sveriges stora nya nöjescentrum, och det är ett ganska klen och ett väldigt grabbigt innehåll måste jag säga. Häromdagen var det en stor bilaga till morgontidningen. Jag vet inte vad den kan ha kostat, men det är naturligtvis staden som har stått för det genom den här organisationen Tolv Stockholm. Man förstår ju att det kanske inte har gått så himla bra.

Jag tycker att man skulle ha tagit upp det här på ett annat sätt och funderat på hur man bygger så att det plötsligt blir 12 000 kvadratmeter över. Jag är orolig för att det här ska generera ytterligare förluster för Stockholms stad utöver dem som nu kommer genom att AEG inte lyckas hyra ut. Trots de försäkringar ni har gett om att det inte var möjligt att det skulle kunna uppstå några förluster för stockholmarna får stockholmarna nu betala många hundra miljoner för detta medan andra viktiga lokaler som staden äger inte bär sig så att man måste höja hyrorna för alla. Jag tycker att det här är ett bedrövligt projekt, och jag tycker att det vore bra med lite ödmjukhet från din sida.

Anförande nr 44

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Alla kalkyler och allt sådant har funnits där. Jag kan inte ta ansvar för hur ni har läst handlingarna. Bygghandlingarna är glasklara. Avtalen har funnits tillgängliga. Det är ungefär så mycket jag kan säga. Jag tycker att det är rimligt att Stockholms stad, som snart har en miljon invånare, har en arena för allsvensk herrfotboll, och då ska gudarna veta att jag själv inte är så intresserad av detta. Jag tycker att det är en rimlig utgångspunkt att man har en annan arena att hänvisa herrfotbollen till när man måste lägga ned två herrfotbollsarenor. Om man tycker att det är rimligt, vilket jag gör, kan staden stå för hela kostnaden och hela risken och driva evenemang.

Jag tycker inte att det är en kärnverksamhet för Stockholms stad att driva evenemang. Jag tycker att det var bra att sälja den. Det var fantastiskt att Socialdemokraterna och även ni var med på detta. Karin Jämtin var ute och försvarade detta. Alternativet hade varit att hela bördan och hela risken hade legat på Stockholms stads skattebetalare, och det är fel ställe att lägga dem på.

Fråga nr 3. Stadsdelsnämndernas hantering av äldreomsorgen

Anförande nr 45

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Jag läser upp några siffror för borgarrådet. 17,9 år 2010, 22,1 år 2011, 19,3 år 2012, 23,4 år 2013 och 16,0 år 2014. Jag pratar om miljoner. Det här är miljoner som stadsdelsnämnden på Södermalm flyttar från äldreomsorgen till andra verksamheter, huvudsakligen till omsorgen om funktionshindrade som har en rättighetslagstiftning, men det går också till en del annat. Årets fördelning av de 16 miljoner som tas från äldreomsorgen är 5 miljoner till individ- och familjeomsorg, 5 miljoner till omsorgen om funktionshindrade och 6 miljoner till stadsmiljöverksamhet. Ska jag tolka att det går till snöröjningen när vi inte har haft någon snö än över huvud taget.

Borgarrådet brukar skryta i talarstolen om alla de satsningar som har gjorts under era mandatperioder, men den här redovisningen från Södermalm visar att pengarna inte går till det de är avsedda för. Mina frågor till dig är: Visste du om detta? Vet du om man flyttar pengar även i andra stadsdelar och hur mycket i så fall?

Anförande nr 46

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Mirja! Låt mig uttrycka mig kort. Jag har ett stort antal år vetat att en del av kritiken under den period då Mirjas parti, Socialdemokraterna, styrde den här staden var just att stadsdelsnämnderna flyttade väldigt mycket pengar från äldreomsorgen till andra verksamheter. Jag erinrar mig att det har skett under väldigt många år. När man har möjlighet att lokalt besluta om budget gör man omfördelningar i den prioriteringsordning som man kommer fram till lokalt. Detta har kritiserats av såväl oss som av er men vid olika tidpunkter. Stadsdelsnämnderna har den här möjligheten att påverka hur man prioriterar. Jag kan konstatera att vi har förordat ett system som har inneburit att vi har låst fast både nivåer och till och med en särskild schablon och en särskild peng inom skolan för att se till att pengarna når ut i verksamheten. Ibland finns det skäl att diskutera detta. När pengarna inte når uppsatta mål ute i verksamheterna bör man ifrågasätta systemen. Det är självklart. Det har vi också gjort.

Jag kan konstatera att vi har sett över nivåer. Vi har sett över hur pengarna ska fördelas, så även inom äldreomsorgen, för att vi ska garantera att de mål som fullmäktige sätter upp också når ut till verksamheterna i våra stadsdelar.

Anförande nr 47

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det är jätteroligt när ni på den borgerliga sidan ständigt hänvisar till hur politiken sköttes mellan 2002 och 2006. Du har varit ansvarig för detta i över sju år nu, Joakim. Sammanlagt har man plockat 100 miljoner från äldreomsorgen på Södermalm till annat under fem år. Det beror givetvis på att man inte har gjort tillräckliga satsningar på de områden som man tar

pengarna till. Det som oroar mig, Joakim, är att vi hittills har haft 50 miljoner per år som har varit öronmärkta för att höja bemanningen på demensboenden. Nu har de lagts ut i budgetarna i stadsdelarna. Är du inte alls orolig över att de pengarna som är avsedda för att höja bemanningen på demensboendena i stället hamnar på Södermalms snöröjning?

Anförande nr 48

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att det är mycket viktigt att de pengar som vi avsätter för skolan hamnar i skolornas verksamhet. Jag tycker att det är mycket viktigt att de pengar som vi avsätter för äldreomsorgen hamnar i äldreomsorgen. Vi har ett system med stadsdelsnämnder som kan göra prioriteringar efter hur det ser ut lokalt, men vi har ändå nivåer och regelverk som styr vad de här pengarna ska användas till och hur de ska fördelas.

Med det nya ersättningssystemet, där vi i praktiken har en nivå med tillägg för demenssjukdom, har stadsdelsnämnderna i sak att komma fram till om vederbörande ska ha ett bistånd eller inte. Har man fått äldreomsorg har vi en nivå som är fastlagd av fullmäktige. Vi har också underlättat i regelverket för att man ska få den här biståndsbedömningen. Jag tycker att vi gör vad vi kan för att se till att pengarna når ut i verksamheten. Frågan är vad Socialdemokraterna tycker är alternativet.

Anförande nr 49

M i r j a R ä i h ä (S): Det hade kanske varit bättre att behålla demenspengarna sökbara och öronmärkta för att man ska kunna säkerställa att de hamnar där de ska hamna. Har du över huvud taget någon tanke på att se över samtliga stadsdelsnämnder och hur mycket av de pengar som du säger att ni har satsat på äldreomsorgen som verkligen hamnar inom äldreomsorgen och inte någon annanstans?

Anförande nr 50

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det är en av de viktigaste frågorna att alltid ha kontroll på för staden centralt. Det handlar nämligen om hur verksamheterna får del av fullmäktiges budgeterade nivåer. Jag tycker att det är mycket viktigt att vi har en jämn fördelning och en jämn biståndsbedömning över staden. Det ska vara lika över staden. Därför har vi också gjort om systemet för hur bedömningen ska gå till ett antal gånger. Men vi har ändå sett att det har funnits anledning att se över det ytterligare en gång, och vi har i relativt bred enighet, om jag inte missminner mig, varit överens om det nya ersättningssystemet.

De pengar som vi har specialdestinerat till demensomsorgen är destinerade just till demensomsorgen i och med demensnivån. Det garanterar att pengarna kommer fram till de demenssjuka i Stockholm. Det måste alltid vara det viktigaste, men vi följer självfallet upp det.

Fråga nr 4. Likvärdigheten i skolan – bortblåst?

Anförande nr 51

K a r i n R å g s j ö (V): Det är mycket PISA just nu, och krutröken har nästan lagt sig. Vi har redan pratat lite om PISA-undersökningen i skolan, men man kan ju titta lite på hur det ser ut i Stockholm. Det pratas väldigt mycket om de reformer som ska komma någon gång.

Jag tänker jämföra två skolor. Jag tänker jämföra Rågsvedsskolan med Högalidsskolan. Den ena skolan har 56 elever i årskurs 9 och den andra 57. Andelen pedagogiskt utbildade lärare med lärarexamen i ryggen är 65,4 procent på skolan i Rågsved, medan den är 90,4 procent på Högalidsskolan. Det är en anslående skillnad. Hur kan det bli så att de elever som verkligen behöver de utbildade lärarna bäst inte får det? Vi kan säkert plocka fram sådana här siffror från väldigt många skolor, Lotta.

Jag undrar, precis som Socialdemokraterna gjorde i frågan före, vilka planer ni har nu. Det kan väl inte bara vara reformerna som saknas?

Anförande nr 52

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! En viktig del av reformerna är naturligtvis en ny lärarutbildning. Den börjar nu attrahera fler yngre människor som vill bli lärare. Det är ett av fundamenten för att vi ska ha behöriga lärare både på Rågsvedsskolan och på alla andra skolor. Men icke desto mindre tycker jag att detta är ett stort problem. Vi i Stockholm måste hitta sätt att attrahera med högre lön om man tar ett uppdrag som är svårare. Det har visat sig ganska svårt i Stockholm, för vi måste samtidigt ha ett system där staden är *en* arbetsgivare. Hela grundskolan är ju en krets.

Det här året kommer förstelärarna. Från början är de omkring 200, men från och med nästa höst kommer det att vara ungefär 700 förstelärare i Stockholms stad. Det första gänget har utbildningsförvaltningen i högre utsträckning riktat till de skolor som har de största utmaningarna. Och ambitionen för nästa gäng förstelärare kommer att vara densamma. Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att se till att fler förstelärare kommer till skolor där de behövs som allra mest. Tanken är att det även ska gälla för lektoraten.

Anförande nr 53

K a r i n R å g s j ö (V): Det brinner lite eftersom det blir sådana oerhörda skillnader, och det här går igen. Det handlar om lärarna, och man ser också konsekvenserna av det på de här skolorna där eleverna med all sannolikhet har lite olika bakgrund. 71,4 procent av eleverna i Rågsved hade behörighet, och i Högalid var det 91,2 som hade behörighet. 17,9 procent av eleverna i Rågsved har nått alla mål, och i Högalid är det alla. Det är en vansinnig skillnad som hänger i sedan. Det kan vi som sitter i arbetsmarknadsnämnden också se. Jag är extremt bekymrad. Nu har ni suttit vid makten i snart två mandatperioder, och det här har bara tickat på. Jag tycker att man måste ha några mer radikala förslag, även om jag blir glad att höra att ni nu tänker rikta resurserna lite olika till lärarna när det gäller löner. Det låter bra.

Anförande nr 54

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jag tror att det är viktigt att höja lönerna för de lärare som har de absolut svåraste arbetsuppgifterna. Men jag tror också att det är viktigt med en ny lärarutbildning som de facto får fler att välja den. Därmed blir urvalet av studenter med högre meritvärden när de kommer in på lärarutbildningen större, och det tror jag är otroligt viktigt. Den lärarutbildning som fanns, och som för varje år som gick attraherade färre och färre studenter, var en olycka, och det betalar vi priset för nu.

Vi börjar se tecken på en brist på lärare i Stockholm även om det inte är så allvarligt här som det är i många andra städer. Vi får använda de redskap vi har, och karriär-tjänsterna är ett sådant viktigt redskap som har använts i väldigt många av våra ytterstadsskolor. De skolor som gör det säger också att man kommer rekrytera fler.

Anförande nr 55

K a r i n R å g s j ö (V): Din kollega på andra sidan bron, er minister Jan Björklund, tyckte att det var väldigt mycket föräldrarnas ansvar också. Det är lätt att säga. Föräldrarna är extremt engagerade i innerstaden. Där är man på och coachar sina ungar på ett sätt som gör att lärarna nästan blir trötta. På andra ställen vet man inte sina rättigheter som förälder. Det här hänger också ihop. Hur ska man se till att föräldrarna får en möjlighet att mobilisera? Om du eller jag skulle ha ett barn i en skola där 30 procent gick ut utan betyg från gymnasiet skulle vi antagligen ligga på som örnar. Hur ska man få i gång föräldrarna så att de kan kräva en skola som ger utbildning till barnen? Om det skulle vara tvärtom, och 30 procent av eleverna på Högalidsskolan inte skulle ha betyg från grundskolan, skulle det bli uppror på skolgården.

Anförande nr 56

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jag tror att det är en vanföreställning att föräldrar med invandrarbakgrund inte bryr sig om sina barn. Jag tror att det är precis tvärtom, och det visar också de samtal man har med rektorer och lärare. Föräldrar som kommer utomlands ifrån ställer många gånger betydligt högre krav på skolan än vad vi som är födda och uppvuxna i Sverige gör.

Rågsvedsskolan tar emot väldigt många nyanlända elever, det vill säga elever som kanske bara har varit några månader i Sverige. När de kommer till en svensk skola först på högstadiet är det ganska stora utmaningar att bli godkänd. Vi vet att de elever som har gått i en vanlig svensk grundskola fem sex år när de går ut nian har resultat om ligger i paritet med snittet för alla barn. Det är de som kommer sent till Sverige som har det mycket svårt. Det tycker jag faktiskt inte är konstigt.

Fråga nr 5. Slussen

Anförande nr 57

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag ställer frågan mot bakgrund av att mark- och miljödomstolen har slagit fast att Stockholms plan för bussterminalen i Katarinaberget har nekats att bli gällande på fem punkter. Alla fem är lika viktiga enligt mark- och miljödomstolen. Var och en av dem kommer att fälla hela planen. Mot bakgrund av detta har stadsbyggnadskontoret med flera funderat på hur man ska hantera den uppkomna situationen. De är än så länge inte klara med sin analys av vad det här kommer att innebära. Mitt under det analysarbetet gick Sten Nordin ut i tidningen och sade: Det är inga problem. Vi bygger ändå.

Jag skulle gärna vilja veta hur du resonerar. Den springande punkten är egentligen om det kommer att bli en bussterminal som kommer att fungera i anslutning till Slussen. Eller räknar du kallt med att man kommer att bygga den någon gång i framtiden?

Anförande nr 58

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Tomas Rudin! Vi kan inte låta planen för bussterminalen göra övriga Slussen till ett stort sönderfallande Colosseum mitt i Stockholm, utan vi måste sätta i gång det arbetet. Vi vet alla att det måste göras. Miljön där, som den ser ut i dag, är verkligen helt bedrövlig, och vi har det här med vattenregleringen och så vidare. Vi vet att detta måste göras.

Det är klart att vi kommer att lösa frågan om bussterminalen. Mark- och miljödomstolen har slagit ned på formfrågor i sin bedömning. Detta får man nu analysera. Det är min bedömning att vi kommer att göra som vi har gjort i andra fall, det vill säga vi överklagar domen till en högre instans. Sedan får vi se hur den bedömer det. Det kan varken du eller jag veta. Vi kan bara konstatera att staden historiskt har haft framgångar i väldigt många stora ärenden där mark- och miljödomstolen gått oss emot men där Mark- och miljööverdomstolen gjort en annan bedömning. Hur det blir här kan ingen veta, men det är klart att vi kommer att lösa frågan om bussterminalen.

Jag vill minnas att Tomas Rudin tog upp storleken på bussterminalen i en av våra många diskussioner här om Slussen. Han väckte då frågan om att om det kommer tunnelbana till Nacka finns det risk för att det blir en överdimensionerad bussterminal. Då fanns det ingen överenskommelse med landstinget och staten om tunnelbana till Nacka. Det finns det i dag, och fullmäktige ska ta ställning till det formella avtalet i vår. Det sätter ju saken i nytt ljus. Det tycker jag att vi kan vara överens om. Det gäller också vilken storlek den här terminalen behöver ha. Det är framför allt trafikhuvudmannen, SL, som ska fundera över hur stor terminalen behöver vara och var vill man föreslå att vi bygger.

Anförande nr 59

Borgarrådet R u d i n (S): Skälet till att jag frågar om det blir någon bussterminal och när den blir, och antagligen skälet till att varför du inte svarar, är jag tror att du inte är så angelägen om den där bussterminalen. Problemet har hela tiden varit att få den finansierad. Landstinget har inte tagit upp en enda krona ur sin plånbok för att betala bussterminalen. Hur man ska få råd med bussterminalen har varit ett bekymmer i stadens ekonomiska kalkyler ända från den stund då man flyttade in den i berget.

Nu har mark- och miljödomstolen slagit ned på formfel som man kan säga är rena slarvfel. Det går inte att få en plan som har vunnit laga kraft före valet. Då säger du lite fryntligt att vi bygger ändå. Låt mig översätta det. Det innebär att Nacka och Värmdöborna inte får någon bussterminal, åtminstone inte inom överskådlig framtid. Om du nu säger att du ska bygga en bussterminal åt Nacka och Värmdöborna, när kommer den att stå klar? Vad jag förstår tar det minst ett och ett halvt år innan en ny detaljplan kan komma fram.

Anförande nr 60

Borgarrådet N o r d i n (M): Du sliter ut kavajen, Tomas Rudin, om du ska hålla på att vända den efter vinden hela tiden. Du har stått här och grälat på mig för att jag planerar en för stor bussterminal, en för svulstig bussterminal, som inte alls skulle vara bra för Slussen. Nu säger du plötsligt att nu tänker nog Sten Nordin skyffla undan hela bussterminalen. Nej, det tänker jag inte. Utvecklingen går naturligtvis

mot att bussterminaler bör ligga utanför stadskärnan. Det fanns en bussterminal vid Tjärhovsplan en gång i tiden, och vid Ringen fanns det en gång i tiden en bussterminal som i dag finns på Gullmarsplan. Men jag tror inte att man kan tänka bort en bussterminal på Slussen eftersom Nacka och Värmdö har så stora transportbehov in till staden.

Vi kommer att bygga en tunnelbana, och man kommer kanske också att kunna hitta andra lösningar med direktbussar och snabbussar. Vi kommer att behöva en bussterminal på Slussen, och det kommer jag att verka för. Det kan jag lova dig, Tomas Rudin.

Anförande nr 61

Borgarrådet R u d i n (S): Det är fortfarande min uppfattning att det bästa läget för en bussterminal är där bussterminalen befinner sig i dag, men den tänker du riva. Vi har en fungerande anläggning i dag, och den river du innan du har en fungerande lösning på plats. Det bekymrar både mig och Nacka och Värmdöborna. 150 000 resenärer riskerar att hamna på något slags pontonkonstruktion som SL har avvisat. Den här pontonkonstruktionen kommer att bli mer eller mindre permanent om inte landstinget är berett att betala för den bussterminal som inte får byggas i berget. Jag skulle inte vara så kaxig om jag var som du. Har man bränt 1 miljard kronor på förberedelser för att genomföra det här projektet och ändå inte kommer fram och får en giltig detaljplan utan blir fälld på det man kan säga är slarvfel är det någonting i projektet som har varit väldigt fel från början. Det har vi framfört hela tiden.

Att du nu säger att vi börjar bygga ändå trots att man inte har en fungerande lösning framme kan jag inte tolka på annat sätt än att Nacka och Värmdöborna får vara utan bussterminal tills man har hittat en tunnelbana som fungerar i Nacka.

Anförande nr 62

Borgarrådet N o r d i n (M): Vi har inte bränt någon miljard. Det finns projekteringskostnader i alla stora infrastrukturprojekt, och även i sådana som vi är överens om finns det projekteringskostnader och förberedelsekostnader i form av stora pengar. Men de ingår naturligtvis i totalsumman. Jag tycker inte, till skillnad från Tomas Rudin, att dagens bussterminal är ett exempel på en modern kollektivtrafikknutpunkt. Den är rätt rörig. Jag tror att både du och jag har kuttat där vid bussarna någon gång, och de som måste göra det dagligen kan inte tycka att det är någon särskilt lyckad lösning. Nog behöver vi en modern bussterminal.

Vi har kommit överens om att bygga tunnelbana till Nacka. När det gällde att tänka sig en terminal i maxalternativet har väl SL i princip sagt att en så stor terminal behöver man inte, och man var inte beredd att betala särskilt mycket för det. Jag säger: Tänk om! Gör en mindre terminal! Men tänk också på andra bra busslösningar för Nacka och Värmdöborna!

Fråga nr 6. Ateljéhyror

Anförande nr 63

A n n M a r i E n g e l (V): Som både kultur- och fastighetsborgarråd har du haft unika möjligheter att göra någonting åt kulturhyrorna, Madeleine. Jag vet att du också tycker att de är ett problem, men under sju år har du missat att göra någonting

åt detta. Nu höjer staden ateljéhyrorna med mellan 40 och 50 procent för stadens konstnärateljéer. Samtidigt ligger det bidrag som staden har till ateljéhyror kvar på exakt samma summa som förra året. Jag vill fråga dig vad du tänker göra åt det här så att det finns möjligheter för konstnärerna att ha kvar sina ateljéer i staden. Eller tycker du att staden bara ska bestå av kommersiella verksamheter?

Anförande nr 64

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Vi har ett antal ateljéhus i Stockholm. I det aktuella fall som jag tror att Ann Mari är ute efter hyr konstnärerna av Stadsholmen. Enligt uppgift handlar det om att man går från 2 000 kronor i månaden till 3 000 i månaden per ateljé. Det kan ju låta som en procentuellt stor höjning, men de facto-höjningen får väl ändå bedömas vara något så när begränsad. Kulturförvaltningen brukar lösa det genom bidrag, och det är väl den fortsatta vägen att gå. De nu aktuella ateljéerna ligger vid Nytorget på Södermalm. Det är fantastiska lokaler. Jag tror inte att förhandlingarna är avslutade ännu, utan de pågår.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tror att du blandar ihop det. De aktuella du pratar om ligger på Glasbruksgatan, och de andra i Malongen vid Nytorget. Alla konstnärateljéer som Stadsholmen har ansvar för har man aviserat höjningar för, och det har man gjort för att man har tolkat den nya lagen om allmännyttan så att man måste höja hyrorna även för lokaler. Nästa år kommer det att drabba våra samlingslokaler. Vi i Vänsterpartiet har menat i många år att man måste hitta ett annat sätt att prissätta stadens egna lokaler som vi använder till sådana verksamheter som vi vill prioritera. Jag förstår inte vad du menar med att vi ska lösa det med bidrag. Ni har ju aviserat exakt samma summa till ateljébidrag 2014 som 2013. Om hyrorna stiger med 40–50 procent kan det inte räcka till lika mycket. Kan du förklara det?

Anförande nr 66

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det är viktigt att vi har ateljéer i Stockholm så att våra konstnärer har någonstans att vara och skapa. Därför har vi ett rikt utbud. Jag kan försäkra Ann Mari Engel att det är mycket långt från den hyra som tas ut av Stadsholmen för kommersiella verksamheter. Glasbruket, som du tog upp, är fantastiska hus på Söders höjder från 1700- och 1800-talet med en milsvid utsikt över Riddarfjärden. Jag kan nog säga att det kommersiella värdet av dem skulle vara betydligt mer än det vi diskuterar i dag. Det gäller också Malongen vid Nytorget. Det är väl rimligt att staden i bemärkelsen hyresvärd och bidragsgivare i kulturförvaltningen tar ett ansvar, men huvuddelen av det ansvaret bör ligga på kulturförvaltningen.

Anförande nr 67

A n n M a r i E n g e l (V): Inte ens konstnärer kan leva på att äta sin utsikt. Det handlar inte om det, utan det handlar om att väldigt många bildkonstnärer lever på väldigt låg nivå. Det vet vi. De har fått de här ateljéerna av staden, och staden har för övrigt inte gjort någonting på många år i form av upprustning därför att staden tycker att de här kulturhusen ska befolkas av konstnärer. Och många av dem går faktiskt inte att använda för att bo i. De kommer inte att ha råd med hyrorna även om du säger att de inte ligger riktigt på marknadsnivå.

Du har inte svarat på frågan. Hur kan du säga att kulturförvaltningen ska lösa det här när man i den verksamhetsplan som vi ska anta i morgon i kulturnämnden har exakt samma summa avsatt för stöd till konstnärateljéer som man hade 2013 och 2012? Det har ju inneburit en urholkning under flera år. Hur ska man kunna lösa det med kulturförvaltningen? Ska du flytta över pengar från annan kulturverksamhet? Eller har ni tänkt att staden ska lägga till ytterligare några extra pengar till detta?

Anförande nr 68

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Konstnärer har tillgång till ateljéer över hela Stockholm, men vi kan inte garantera att alla konstnärer har tillgång till ateljéer på Södermalm. Där fallerar nog staden om man tycker att det är en rättighet som man ska ha. Det går inte. Då får man också vara beredd på att låta hyrorna slå igenom på ett visst sätt. Problemet är att om man inte låter någon hyreshöjning ske inom rimliga ramar, nota bene, kommer det inte att ske någon upprustning av de där husen heller. Det är därför det inte har skett någon upprustning. Staden har varit rädd för att höja hyrorna. Det blir en dålig cirkel och skapar också till slut en väldigt dålig standard i de här lokalerna.

Då måste man hitta en lösning där man håller igen så mycket som möjligt, men någon gång då och då kommer det att ske en hyreshöjning för det följer ju med den vanliga pris- och löneutvecklingen i Sverige. Vi ska fortsätta att ha våra ateljéer och våra lokaler även på Södermalm och i innerstaden, men en liten hyreshöjning kommer man nog att få.

Fråga nr 7. Stadens simhallar

Anförande nr 69

E m i l i a B j u g g r e n (S): Ett inriktningsbeslut är fattat hos fastighetsnämnden och är på väg till kulturnämnden om upprustning och utveckling av Medborgarhuset. Men det beslutet innefattar helt enkelt inte Forsgrenska badet. Enligt de uppgifter som vi tidigare fått till förvaltningen beräknas upprustningen av det badet kosta ungefär 250 miljoner. Och vi vet båda två att vi har andra bad som tyvärr också kommer att kosta en hel del att rusta upp. Den borgerliga majoriteten i idrottsnämnden har tidigare i samband med projektet Södermalms hjärta understrukt att finansieringen måste ligga utanför idrottsnämndens del av investeringsbudgeten.

Min fråga till idrottsborgarrådet är: Finns det någon plan för vem som ska stå för finansieringen av upprustningen av Forsgrenska badet när nu Medborgarhuset ska rustas upp?

Anförande nr 70

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag trodde att du skulle ställa andra frågor. Jag har fått höra att ärendet har bordlagts i fastighetsnämnden och kulturnämnden. Det finns inte heller något ärende om det hos oss. Jag är inte rätt person att svara på detta. Jag tror att frågan bör ställas till fastighetsborgarrådet i så fall.

Anförande nr 71

E m i l i a B j u g g r e n (S): Vi undrade faktiskt huruvida det var du eller fastighetsborgarrådet som var rätt person att ställa frågan till. Vi får väl helt enkelt återkomma i ärendet. Men jag kan skicka med att vi anser att det är mycket viktigt att

även Forsgrenska badet tas med i den här upprustningen med tanke på att det har en halv miljon besökare årligen och är ett av stadens mest besökta bad. Vi känner en viss oro för att Forsgrenska hamnar utanför upprustningen och vill gärna någon gång senare ha en redovisning av hur finansieringen av badets upprustning kommer att finnas med i planeringen.

Anförande nr 72

Borgarrådet K e v i u s (M): Låt oss återkomma till den frågan. Som idrottsborgarråd är jag mycket mån om att vi rustar upp våra simanläggningar. Under de fem närmaste åren kommer vi att rusta upp Åkeshov, Vällingby, Västertorp – vi fattar beslut om Vanadisbadet lite senare – Bredängsbadet, Högdalsbadet och Liljeholmsbadet. Veldigång många bad kommer att få nya reningsanläggningar. Det pågår en hel del. Jag vill understryka att det är mycket viktigt att rusta upp simanläggningar.

Anförande nr 73

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag kan bara understryka att vi tycker att det arbete som görs är jättebra. Men vi känner en viss oro för finansieringen både av de bad som redan ligger i plan och kanske ännu mer av Forsgrenska badet som inte ligger i plan. Vi hoppas att vi så småningom kan få svar på hur kostnaden för Forsgrenska badet ska kunna täckas eftersom det är otroligt viktigt att stockholmarna också fortsättningsvis får tillgång till det fantastiska badet.

§ 14 Valärenden, ny mandatperiodsval

Anförande nr 74

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill bara anmäla en rättelse, och den gäller Stiftelsen Tyrestaskogen på s. 31. Till lekmannarevisorssuppleant ska väljas Gustav Blix i stället för Annika Elmlund.

*§ 15 Järvalyftet 2207–2012 – En satsning som gör skillnad
Rapport, avveckling av den politiska styrgruppen och fortsatt samordning och uppdrag
(utl. 2013:148)*

Anförande nr 75

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Det är fem år sedan som vi satte i gång med ett mycket stort uppdrag i Stockholm. Det handlade om Järvalyftet, ett ärende som handlade om att långsiktigt arbeta för ett område där man startade samordning och prioritering och där man såg till att stadens olika resurser samordnades med andra – myndigheter, andra aktörer, fastighetsägare och så vidare.

Viktiga steg har tagits framåt under de här fem åren. Men låt mig säga: Vi har målet inställt på 2030, och det är mycket kvar att göra. Mycket av det handlar om fysiska förändringar, fysiska förändringar som det kan vara ganska svårt att genomföra, men vi vill genomföra det i förvisningen att ha de boende i området med sig. Man vill ha de boende att själva komma med förslag på vad som kan göras för att förbättra ett område men också se till att inte förändra det som redan är bra och uppskattat.

Med viss förståelse för den upprördhet som man ibland har känt när det har kommit förslag där arkitekter och andra har ritat och haft funderingar på utvecklingen har vi beslutsfattare tagit till oss den kritiken och sett till att vi har involverat Järvaborna i ett omfattande dialogarbete. Vi har kunnat konstatera att Järvabornas idéer för Järva är väldigt viktiga att ta med. I samband med det har vi sett till att vi under processen av de fysiska förändringarna har fått med oss de boende på ett sällan skådat sätt. Vi ser hur man kan utveckla ett område som är byggt med miljonprogrammets alla regler och misstag, men också dess fördelar, och se till att de boende i sammanhanget har kunnat påverka utvecklingen.

Faktum är att de flesta trivs väldigt bra i sitt bostadsområde men har idéer om hur man skulle kunna utveckla det, och det har Vision Järva tagit till sig. Järvalyftet har samordnat en rad olika instanser och sett till att man har fått möjligheter att få ned till exempel brottsligheten genom nya arbetssätt. Från 2006 och fram till nu har vi sett en minskning av brottsligheten med 40 procent. Under ferier, jul- och sommarledigheter har brottsligheten minskat därför att staden har samordnat sina insatser med myndigheter och andra aktörer.

I dag kan vi se framåt hur stadsdelarnas fastigheter, de fastigheter som ingår i miljonprogrammet och där man behöver genomföra stora renoveringar, kan renoveras. I tusen lägenheter har arbete påbörjats. Detta gör man i nära dialog med hyresgästerna. Ingen hyresgäst känner att man gör detta omfattande arbete utan en nära dialog. Inflytandet har ökat.

Jag kan säga att hyresgästföreningen lokalt har varit väldigt bra att ha att göra med. Man har bestämt sig för att hyresgästerna ska vara med under resans gång och kunnat påverka, vilket har lett till att vi i dag har en modell som hela Sverige är intresserat av att följa. Miljonprogramsområden finns faktiskt överallt i landet.

Det finns naturligtvis väldigt att göra som inte handlar om fastigheter. Det handlar om arbetslöshet och skolresultat. Vi ser förbättringar, men det finns mycket mer att göra. Även om man i Göteborg och Malmö har betydligt sämre siffror generellt sett

ser vi att vi måste anta utmaningen att få ned arbetslösheten i de delar av Stockholm och Järva där den fortfarande är förhållandevis hög.

Det här är ett långsiktigt arbete där jag tror att de boende skulle vara betjänta av att detta stöddes i en större enighet i de delar där vi kan se gemensamma förbättringar. Låt mig ta ett kort exempel som jag inte tror någon här inne skulle ha tänkt sig för ett antal år sedan, nämligen det faktum att vi i dag ser etableringar av krogar, restauranger och en ny kockskola vid Rinkebystråket. Det är någonting som kommer att bli väldigt positivt för området. Det är den typen av engagemang och entreprenörskap som nu kommer till området och som naturligtvis kommer att påverka området. Det kommer vi att se i rapporteringen de kommande åren.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att godkänna denna rapport om Järvalyftets första fem år.

Anförande nr 76

S t i n a B e n g t s s o n (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det finns mycket kvar att göra på Järva. Efter så många år av nonchalans och utomståendes misstro har självklart Järvalyftet inte lyckats hela vägen. Oroligheterna som började i Husby i våras visar det. Men vi behöver inte gå till sådana ytterligheter för att se det.

Jag var själv för ett par veckor sedan i ett hyreshus i Rinkeby, och det huset hade verkligen sett bättre dagar. Det var inte ett av våra egna bolags hus, men genom det huset kan man se vikten av ett samarbete fastighetsägare och andra intressenter emellan. Genom Järvalyftet har det hänt mycket positivt på Järva. Inte minst vet vi att de som bor i Svenska Bostäders bestånd där var de mest missnöjda hyresgästerna i hela beståndet före Järvalyftet. Nu är de som är de mest nöjda. Jag hoppas att det Svenska Bostäder har gjort kan inspirera andra stora och små fastighetsägare att bli bättre hyresvärdar.

Ordförande! För att ungdomar ska kunna växa upp till ett bra vuxenliv behövs goda krafter som ger dem goda förebilder, goda exempel och en bra livskompass. För de allra flesta räcker det med föräldrar och det samhälle som de växer upp i med lärare, förskolepedagoger, idrottsledare, mor- och farföräldrar samt andra, men för andra ungdomar är lösningen inte fullt så enkel. För ungdomar som riskerar att bli kriminella har vi infört så kallade sociala insatsgrupper. Samarbetet mellan socialtjänst, polis, skola och andra har fått ett antal ungdomar i Järva att visa goda resultat. Men det är ett arbete som vi behöver fortsätta med och utöka. Med lokalsamhällets kraft kan vi leda ungdomarnas väg mot en positiv framtid.

Ordförande! Genom de medborgardialoger som har genomförts i Järvalyftet har vi fått god kännedom om hur de som själva bor i Järva upplever sin hembygd. Tack vare den dialogen har vi skapat många stora och små utvecklingsprojekt, både stora soprum och sommarjobb till exempel. Det har helt enkelt hänt mycket positivt i Järva tack vare Järvalyftet. Det finns, som jag sade, mycket kvar att göra. Det är vi politiker som måste ta initiativ, visa engagemang och skapa förutsättningarna tillsammans med alla andra som är berörda och intresserade. Tack vare Järvalyftet tycker vi i Centerpartiet att vi är på god väg.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 77

A n n M a r i E n g e l (V): Det är bra att du är lite ödmjuk och erkänner att det finns mycket att göra. Jag tror att alla är överens om att det är en lång tids försumelse. Du hänvisar till undersökningen om nöjda hyresgäster. Nu ska man ta den med en nypa salt, för det är inte så stor svarsprocent; det är inte så hemskt många som har svarat. Om de nu är så väldigt nöjda, varför ska man fortsätta att sälja ut deras lägenheter till andra fastighetsägare?

Anförande nr 78

S t i n a B e n g t s s o n (C): Det handlar inte om att sälja ut, utan vi säljer. Det är inte heller alla lägenheter som säljs. Det måste finnas olika möjligheter till olika typer av boenden. Alla måste inte vara hyreslägenheter, men som du vet värnar vi i Centerpartiet både om hyresrätten och om bostadsrätten.

Anförande nr 79

Borgarrådet R u d i n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Nu har Järvalyftet hållit på i fem år. Från flera håll runt om i staden hör man hur trötta olika verksamheter är på projektarbete och projektbudgetering där staden hela tiden tänker på olika typer av områden som satsningar i projektform. Järvalyftet är ett av dem. Det är ett sätt att paketera politiken och diskussionerna om människors vardag i ett helt område och lägga in i en särskild satsning. Stora ord ska så småningom bli verklighet. Nu står vi här fem år senare och ska se ett resultat.

Låt oss titta på vilka mål som sattes upp för projektet. Det var fyra huvudområden. Bra boende och en mer varierad stadsmiljö: På den här punkten tycker jag att man kan ge projektet beröm och säga att det har fungerat riktigt bra. Det började som en katastrof. Man ville kasta ut folk boende i Svenska Bostäder. Folk blev rosenrasande över hur illa det sköttes. Men projektledningen valde att tänka om, och det säger jag med respekt, inte minst gjorde Joakim ett stort jobb. Man ville backa bandet och börja arbeta på ett annat sätt och skapade en dialog, och det har fungerat bra.

I dag kan vi säga att det finns en bättre och varierad miljö och bättre stadsmiljöer i dessa områden än vad det fanns när projektet startade.

Det andra målet var trygghet i vardagen. Det har kanske inte gått lika bra. Jag har efterlyst, och kommer att göra det senare i dag, att vi borde göra en trygghetskarta över Stockholm därför att tryggheten utvecklas i helt olika riktningar i ytterstadsområdena och i innerstadsområdena. I det här området, Järva, har tryggheten inte blivit förbättrad. Husbykravallerna för ett halvår sedan talade sitt tydliga språk. Bilden av Sverige som nation har förändrats utomlands på grund av händelserna på Järvafältet, där kravallerna tydligt var ett socialt språng mot de orättvisor som människor känner i området.

Det tredje målet var stärkt utbildning och bättre språkundervisning. Det har inte heller fungerat bättre. I dag är utbildningsnivån lägre än tidigare. Vi har i Spångaten den lägsta behörighetsgraden till gymnasieskolan av alla, fem år efter det att projektet startade.

Fjärde målet var: fler jobb och ökat företagande. I dag är arbetslösheten nästan dubbelt så hög i Järvaområdet jämfört med andra områden i Stockholm. Tyvärr är

den dubbelt så hög bland ungdomar. Vi ser ingen tendens till att verkligheten är på väg att ändras i rätt riktning.

Vi har alltså fem år efter att Järvalyftet, det gigantiska projektet, startade konstaterat att man på ett av de fyra områdena har lyckats ganska bra. På de tre övriga har det blivit en motsatt utveckling där saker och ting går åt fel håll.

Felet, mina vänner, är att man inte haft ett socialt perspektiv framför ögonen utan bara ett renoveringsperspektiv. Det räcker inte. Därför behövs det socialdemokratisk politik från och med nästa höst.

Anförande nr 80

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det var väl med viss erfarenhet av hur Tomas Rudin brukar fungera i debatter som jag begärde replik ganska tidigt. Jag vet att det brukar eldas upp, och sedan blir det en domedag och elände på slutet. Nu var Tomas Rudin riktigt hygglig, så jag blev tvungen att revidera det jag tänkte ta upp.

Vi kan ändå konstatera, Tomas Rudin, att du desto bättre ser några förändringar till det positiva. Det är bra. Men jag måste ändå fråga dig kring det som var inledningen. Du sade att Järvalyftet har kommit att bli ytterligare ett projekt. Själva syftet med Järvalyftet var just att undvika att det ska bli ytterligare ett projekt. Det har varit väldigt många projekt, ytterstadssatsningar av olika slag och olika pengar som har delats ut tillfälligt.

Syftet med Järvalyftet har varit att nå en samordning och långsiktiga visioner där man arbetar konkret utan att ha ett mål inställt på ett par år, som det ofta är när det gäller projekt. Menar du att Socialdemokraterna är emot detta nu, även om ni röstade för det när det infördes?

Anförande nr 81

Borgarrådet R u d i n (S): Jag ska börja med att yrka bifall till vårt eget förslag.

Jag vill påminna Joakim om att vi inte alls var särskilt positiva i början till projektet, utan den kritik som sedan framfördes av oss i flera omgångar ledde fram till att vi lämnade faktiskt projektledningen. Efter det att ni gjorde ett omtag, och det känner du till, Joakim, och fick positivt beröm kom vi tillbaka till projektet. Men det man ska tänka på är att den sociala orättvisan inte har förbättrats. Trygghet i vardagen, stärkt utbildning och fler jobb har vi misslyckats med. Det enda vi har klarat är stadsmiljöfrågan.

Det räcker alltså inte, utan vi måste börja anstränga oss för att människor ska få arbete och utbildning för att kunna fungera i de här områdena. Vi kan inte säga att allting har fungerat bra. Jag skulle vilja att vi fick till stånd ett arbetssätt som gjorde att hela Järva fick samma typer av resurser, samma typer av prioritet som resten av Stockholm. I Rinkeby finns sedan två år tillbaka en dagvattenbrunn som svämmer över varenda gång det regnar. Den är fortfarande inte åtgärdad trots att detta har påtalats i två års tid. Det skulle aldrig hända vid Karlaplan, men det händer i Rinkeby, trots att Järvalyftet har pågått i fem år.

Det finns mycket kvar att göra. Det ska vi göra efter nästa val.

Anförande nr 82

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag tror att Järvalyftet hade gett större resultat om man inte hade en politik som går ut på att man tar med den ena handen och ger med den andra, där problemet är att man tar med den starkaste handen. Sanningen är att vi har en borgerlig majoritet som såväl på riksnivå som här i Stadshuset bedriver en politik som framför allt omfördelar till välbeställda män.

När Svenska Dagbladet granskade Järvalyftet kom de fram till ungefär samma sak som den bild vi har haft, nämligen att trots löftet att det inte skulle bli fler tillfälliga projekt är det få av de verksamheter som har fått stöd som har levt vidare. Vi har sett helt enkelt en miljonrullning till både tveksamma och en del misslyckade projekt. Samtidigt vet vi att väldigt många vällovliga och bra projekt också har startats inom Järvalyftet, och dem är vi glada för.

Järvalyftet behöver ett lyft. Människorna på Järvafältet behöver långsiktiga satsningar som ger ett arbete för bättre skolresultat, som ger människor möjlighet till egen försörjning, som skapar goda förutsättningar för en aktiv fritid. Det är strukturella förändringar som behövs som kan bidra till att området blir tryggare. På det sättet kan man inte göra som man gör nu, att man helt enkelt har ett projekt och samtidigt bedriver en övergripande politik som gynnar helt andra människor.

Stadsdelarna på Järvafältet har en väldigt ung befolkning. Exempelvis är 25 procent av dem som bor i Tensta 15 år eller yngre, och drygt 40 procent är under 24 år. Det är en betydligt lägre ålder på befolkningen där än i staden som helhet. Det ser likadant ut i alla våra ytterstadsområden i princip. Det ställer naturligtvis andra krav på hur man planerar för ett område, på vilken politik man bedriver. Det ställer stora krav på skolorna, men det ställer också väldigt stora krav på vilka möjligheter man har för att ha en aktiv och meningsfull fritid när man växer upp.

I stället för ordentliga satsningar för att stärka barns och ungas fritidsliv ser vi att till exempel ungdomsgården i Hjulsta helt har stängts ned. Danslokaler finns knappt kvar i området över huvud taget. Det är klart att det hänger ihop med att det är otrött i områdena runt Järvafältet. Det beror delvis på den organiserade brottsligheten som vi vet finns och som är ett problem. Men just det faktum att barn och ungdomar inte har någonstans att vara på sin fritid, utan unga killar får driva runt på gatorna och använda tunnelbanestationer påverkar såklart upplevelsen av trygghet i ett område.

Jag har några tips till borgarrådet: Satsa på strukturella åtgärder. Se till att ge skolan förutsättningar. Se till att ge unga och barn möjlighet att ha en aktiv fritid. Då tror jag att en del av de problem som vi ser skulle kunna åtgärdas.

Anförande nr 83

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vet att Emilia har bott i området, och en del har förändrats sedan hon flyttade därifrån. Jag vill ändå fråga om det är så som du säger att när någonting har försvunnit och ersätts med någonting nytt är det därmed fortfarande försvunnet. Eller ser du över huvud taget verksamheter som har tillkommit?

När du kritiserar att fritidsaktiviteter inte finns i någon utsträckning och säger att ungdomarna måste hänga på tunnelbaneperrongerna tyder det på en viss okunskap om hur det faktiskt ser ut i dag, vad det är för verksamheter som har tillkommit, som finns i området och som många ungdomar deltar i. Det är väldigt många ungdomar som har fritidsaktiviteter förlagda i just Järvaområdet. Varje dag deltar de tillsammans i olika aktiviteter, och du säger att de inte finns. Det tycker jag är väldigt märkligt.

Anförande nr 84

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är lite lustigt att du tar upp det här med ignorans och okunskap. Det är just det som min kritik gäller. Ni säger att det finns aktiviteter på Järvafältet. Det kanske funkar för de äldre ungdomar som har möjlighet att röra sig fritt i området. Men för barnen som växer upp i Hjulsta är det inte jättemycket bevänt att det finns en fritidsgård i Tensta Centrum, utan fritidsgården måste finnas i närområdet, precis som danssalen och konstgräsplanen. Otryggheten gör inte bara att barn och unga får det svårt att röra på sig, utan föräldrar blir också mer rädda att släppa sina barn alltför långt bort på kvällen när mörkret faller.

Det räcker inte med att det finns en fritidsgård i Husby eller i Tensta. Vi behöver en fritidsgård i Hjulsta också om barnen där ska ges riktiga förutsättningar att ha en meningsfull fritid.

Anförande nr 85

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! När det gäller Järvalyftet kan man ha lite olika idéer och betraktelsesätt. Vi kan se att i visioner måste man ha med sig de berörda, för annars kommer det inte att lyfta. Vision Järva saknade en välgrundad lokal förankring.

Utvecklingsarbete behöver sina medskapande och inte bara medhörande. I vilken mån har egentligen medborgarnas åsikter och förslag tagits om hand? Ha de fått betydelse? Det är viktiga frågor i sammanhanget.

Vi har förstått att det här inte alltid har skötts på det sätt som det borde ha gjorts. Vi kan se att föreningslivet och det civila samhället många gånger har glömts bort, och det tycker vi är olyckligt. Det har varit svårt att se hur besluten har tagits och på vilka grunder. Det har inte alltid varit lätt att följa hur det har gått till.

Vi vill därför att när det fattas beslut i det fortsatta arbetet – styrningen ska nu stärkas och flyttas över till kommunstyrelsen, och vi tycker att det är bra att kommunstyrelsen tar det övergripande ansvaret för det fortsatta arbetet och att stadsledningskontoret ska samordna – så tillsätts det en referensgrupp som kan fungera som remissinstans i det fortsatta arbetet på Järva. Vi vill ha den lokala grunden på så vis. Det är bra att styrningen ligger på kommunstyrelsen, men vi måste ha den lokala förankringen med.

Vi tycker när det gäller delar av de medel som använts och kommer att användas i fortsättningen att beslut ska fattas lokalt så att vi får den delaktighet som behövs. Det är det som oftast ger bra effekt i sådana här projekt – den lokala förankringen hos dem som bor där, det civila samhället och de politiker som är aktiva där.

Det här tycker vi är ett sätt att komma vidare, och därför har vi i kommunstyrelsen lagt en reservation där vi tillstyrker förslaget att det flyttas på rätt plats, till kommunstyrelsen, men vi fortsätter med att det är viktigt att få den lokala förankringen.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Järvalyftet har varit och är väldigt viktigt för medborgarna ute på Järvafältet. Hittills har det betytt mycket, och det kommer att fortsätta att betyda mycket.

Feriejobb till ungdomar har vi talat mycket om i den här salen. Det är någonting som alla är väldigt positiva till, men det är vi som har genomfört det på ett sätt som det aldrig funnits tillstymmelse till förut. Alla som är i målgruppen mellan 15 och 18 år och som har sökt och önskat har fått feriejobb. Så har det aldrig varit tidigare under någon majoritet.

Jobbtorgen har sett till att allt fler har kommit i arbete eller studier. År 2012 var det 53 procent i Spånga-Tensta som gick vidare till det. Det var en stor ökning från 2008, då det var 41 procent. Beroendet av försörjningsstöd på Järvafältet är på historiskt låga nivåer. Man har aldrig, inte sedan man började mäta, kunnat se så låga nivåer.

Stöd till samarbete finns mellan stadsdelsnämnder, polis och skola, och det föreningsliv som ni säger inte har någonting att säga till om är mycket involverat i det här, men också förstås medborgarna. Det gäller att lyssna på dem, och det är därför som de medborgardialoger som har genomförts på Järvafältet är viktiga.

Vid oroligheterna i början av sommaren, som det har refererats till här, var det ingen tillfällighet att medborgarna bara efter någon dag, både på norra och på södra Järva, gick man ut ur huse för att ta tillbaka sina stadsdelar från tillresta ligister. Ungdomarna tycker att det hade varit bra om man hade frågat dem vem som sade att de kunde betala om de tände en bil. De vägrade att göra det. Det var faktiskt så att det var många som kom utifrån, och det vet ni.

Tryggheten är viktig, och därför har föreningslivet gjort stora insatser med bland annat vuxenvandringar.

Hur var det förut? Jag tycker att det är lite lustigt att just Socialdemokraterna säger att de är emot projekt och kortsiktiga lösningar, för det är precis vad de ägnade sig åt och gjort det under många år. Jag nämner bara Blommanpengar och storstadssatsningar och ytterstadssatsningar. Vilka fick bestämma då? Jo, det var styrelser i några föreningar. Nu säger man att de lokala politikerna inte får bestämma någonting. Är det inte så att i alla de verksamhetsplaner som har antagits i stadsdelsnämnderna finns en bilaga där stadsdelsnämnderna har tagit beslut om att man ska söka vissa saker när det gäller Järvalyftet. Det är sådant som fortsätter och pågår hela tiden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, och jag är trött på svartmålningen av Järvalyftet.

Anförande nr 87

A n n M a r i E n g e l (V): Du är trött på svartmålningen av Järvalyftet, Ann-Katrin Åslund. Vad tror du att ungdomarna där ute är när du kallar dem för tillresta ligister? Jag tycker att det är bedrövligt att du här i salen talar så om frustrerade ungdomar av vilka en del har hamnat lite snett. Visst fanns det säkert andra utifrån, men det finns organiserat motstånd mot utvecklingen där ute som jobbar väldigt bra. Du står och dömer ut alla som gör uppror och kallar dem för tillresta ligister. Det tycker jag känns tråkigt.

Jag tycker inte att det är en bra start på en dialog, om man nu efterlyser en dialog med folk där ute. Det här var säkert inte ett särskilt bra sätt att protestera, men det är uttryck för en frustration som uppstår när man inte känner sig lyssnad på och inte tagen på allvar. Jag tycker att du ska försöka ta dem på allvar i stället för att döma ut dem.

Anförande nr 88

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Jag tror inte att du har lyssnat på vad jag sade, Ann Mari Engel. Det är faktiskt så att vi har en dialog. Vi har en dialog med föreningslivet, vi har en dialog med många ungdomar. Det är just ungdomarna själva som säger precis så här. Du kanske för dialog med några som är stolta över att de har bränt bilar. Några av dem kanske bor där, men huvuddelen var faktiskt sådana som rest dit och såg det här som sin chans.

Anförande nr 89

E m i l i a B j u g g r e n (S): Att exemplet med att antalet försörjningstagare har gått ned skulle visa framgången med ert arbete är lite tveksamt. Vi kan inte se att sysselsättningen går upp i samma takt. Vi ser inte att arbetslösheten går ned i samma takt. När vi ställer frågor till arbetsmarknadsförvaltningen om vart människorna som inte längre får försörjningsstöd tar vägen hör vi att de inte riktigt vet det. Inte särskilt stor del av dem som lämnar försörjningsstödet för att få stöd till att få arbete har ett jobb efter ett par år. Det skiftar.

Frågan är om ni helt enkelt har sett till att fler människor lever hemma utan försörjningsstöd och utan arbete. Det skulle inte jag i så fall kalla för någonting positivt eller ett lyft för de människorna.

Anförande nr 90

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Om du hade tittat hade du sett att det var fler som går till jobbtorgen där det blir resultat. Sedan resulterar det inte i att alla får arbete. En del går vidare till studier eller andra former av åtgärder. Då har man inte försörjningsstöd. Jag tycker att det är lite lustigt att det just är Socialdemokraterna som säger det. Ni vill anställa alla som är arbetslösa i staden. Vi vill hellre få dem till nya typer av jobb.

Jag vill påstå att vi är på god väg där. Jag vet att du inte kan bemöta, men jag vill ändå passa på att säga att fritidsgården i Hjulsta, det var bra att du tog upp det, lades ned för väldigt många år sedan. Det var så länge sedan att ni hade haft möjlighet att återupprätta den om ni hade velat. Sedan fanns det en lokal i skolan, som skolan hade ett tag. Det bedömdes att det var bättre att använda den för undervisning och resultat i skolan än att eleverna var någon annanstans på lektionerna. Det var anledningen.

Anförande nr 91

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har två invändningar från Vänsterpartiet kring det här ärendet och den rapport som skrivits. Det är en del felaktiga beskrivningar, det är en ofullständig beskrivning av Järva såsom det ser ut i dag. Det finns en del saker som man inte har rådighet över, men vissa saker har faktiskt skett under de senaste sju åren som är direkta effekter av den politik som förs. Vi har familjecenter i Husby och Rinkeby-Tensta som har lagts ned. Vi har Bredbyskolan, biblioteket i Akalla, Boulteeaffären, som gjorde att näringsidkare hade det svårt att fortsätta sin verksamhet. Vi har torget i Rinkeby som låtit förfalla. Detta är saker som är helt borta från beskrivningen i rapporten.

Jag vet inte vad det riktigt tjänar till att skönmåla på det här sättet. Man kan inte göra det inför dem som är boende där. Det är snarare mer ansvarsfullt att säga vad man har lyckats med och vad man har misslyckats med.

Den andra kritiken gäller att det fattats en hel del medborgarinflytande så länge som Järvadialogen har funnits. Järvaborna lyser med sin frånvaro i den här rapporten. Det finns insamlade förslag som man diskuterar, men man vet inte hur de har förvaltats eller vilka satsningar som görs med anledning av förslagen från medborgarna. Man har inte någon insyn.

Vänsterpartiet tycker i stället att vi ska låta stadsdelsnämndspolitikerna vara mycket mer med i beslutsfattandet. Låt lokala referensgrupper vara med som en remissinstans. Använd omvänd planprocess. Vi kan sätta i gång fantasin för hur vi skulle kunna använda det här. Ge mer makt till hyresgästerna genom lokala styrelser. Undersök fler deltagardemokratiska strategier och undersök alternativa former för att skapa samtal.

Det är med mer demokrati och medborgarinflytande som vi tror att de satsningar som ska göras kommer att landa rätt.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 92

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill att du svarar på en fråga, Sebastian Wiklund. Hur många gånger har du varit med och deltagit vid dialogen om Järvaområdet? När vi bjöd in Järvaborna kom det 15 000 och gav sina synpunkter. Det blev 30 000 synpunkter. Hur många gånger deltog Vänsterpartiet i denna dialog? Jag kan berätta det för dig. Vänsterpartiet deltog inte. Det fanns ett parti på oppositionssidan som deltog, och det var Miljöpartiet. De har heller inte kritiserat just dialogen, som genomfördes i huvudsak av bostadsbolagen tillsammans med de andra fastighetsbolagen.

Faktum är att Vänsterpartiet lyser med sin frånvaro. Ni pratar om en helt annan dialog som vi aldrig sett skymten av.

Anförande nr 93

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag kan meddela att du har fel, Joakim, när du säger att vi inte har varit med på dessa dialoger. Som sagt finns det flera förslag. Hur förvaltar ni dem? Jag tror att det finns väldigt många förslag, men ingen kan se vad

de har resulterat i för satsningar. Kommer satsningarna från Stadshuset, eller kommer de som resultat av medborgarnas egna förslag? Det är en viktig fråga att svara på.

Bara det att man har dialog betyder inte att man har förankrat det med sina medborgare på ett bra sätt och skapat ett medborgarinflytande.

Anförande nr 94

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Jag tycker att det har varit spännande att läsa den gedigna rapporten och i detalj få veta vad som har varit på gång och kan redovisas, medan annat är sådant som vi ska planera för framöver.

Det viktiga med Järvalyftet är att det är ett långsiktigt arbete. Vi kan nog alla lyfta fram mycket arbete bakåt i tiden som har varit i projektform. Sedan kan det vara delar inom Järvalyftet som också leds som ett projekt i dag. Men det stora arbetet är inget projekt utan ett långsiktigt arbete, och det är mycket viktigt.

Det är en helhetssyn på hela området. De fyra delarna har redan räknats upp: boende och stadsmiljö, trygghet i vardagen, skolan och utbildningen där språkundervisningen naturligtvis är särskilt viktig, men också fler jobb och företag. Därför har det varit viktigt i arbetet att ha en medborgardialog, som redan har diskuterats här och där man har olika syn. Det går inte att nog understryka vikten av att så många personer faktiskt har deltagit och varit med i diskussionerna.

Den stora satsning på bostadsrenoveringar som har gjorts betyder naturligtvis oerhört mycket för de enskilda boendena, men det betyder också mycket för områdets karaktär. Staden visar att man vill satsa på dessa områden. Det skapar trygghet i ett område att det är välvårdat och att bostäderna är fina.

Kundundersökningar som har gjorts visar också, vilket är intressant, på ett mycket bättre resultat när det gäller nöjdheten hos de boende. Trygghetsundersökningarna i staden visar att det är färre som känner sig otrygga eller som känner rädsla för att gå ut särskilt på kvällarna. I det här arbetet petar vi steg för steg av område efter område på Järvafältet för att förverkliga den vision för området som vi har satt upp.

Det är stora utmaningar kvar, absolut. Det handlar om fortsatt upprustning naturligtvis och förbättrade skolresultat. Men ändå är det så att inga skolor får så stora resurser som just skolorna ute i våra förorter. Resurser finns det gott om, och det gäller att de används på det allra bästa sättet så att de kommer eleverna till godo.

Vi satsar på att flytta ut våra förvaltningar, fler jobb kommer till i de här områdena, men det behövs fler företag för att ännu fler jobb ska kunna ges till de boende där så att det blir levande stadsdelar även dagtid. Där är jobbtorgen oerhört viktiga.

En stor och viktig del är naturligtvis attityden till området. Ofta är det personer som inte bor eller verkar i området som uttalar sig i negativa ordalag, medan de boende säger att de trivs och vill bo kvar i området. Där måste vi alla hjälpas åt när vi pratar om Järvafältet och över huvud taget områdena Spånga, Tensta, Rinkeby, Kista och komma ihåg att det är trivsamma områden. Men vi ska jobba för att de ska bli ännu trivsammare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 95

S a l a r R a s h i d (S): Det var efter mycket om och men som majoriteten ville börja satsa på att flytta ut förvaltningarna. Det finns flera andra förslag som vi har väckt om ytterstaden och som ni har kommit med i efterhand, efter vår kritik.

Min fråga är: Vad var det som fick er att ändra er? Vad var det som fick er att ändra den här gången? Vad var det som fick er att ändra er och för en gångs skull se att förorten behövde en gemensam satsning? Jag tänker inte slösa mer tid på repliken utan bara fråga: Vad var det som fick er att ändra er?

Anförande nr 96

E w a S a m u e l s s o n (KD): Jag vet inte riktigt vad du menar med att vi har ändrat oss. Är det att vi flyttar ut förvaltningar som det handlar om? Där har vi inte ändrat oss. Däremot har vi under lång tid haft en diskussion om vilka förvaltningar som skulle kunna flyttas var och var det finns lokaler som passar för de olika förvaltningarna. Det har tagit tid innan det till slut kunde klubbas igenom så att det verkligen blir en flyttning.

Det har funnits i grunden en inställning att vi skulle flytta ut förvaltningarna.

Anförande nr 97

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Först yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation.

Det här är vad vi brukar kalla för post-it-lapp-demokrati. Det är många Järvabor som har varit på otaliga möten, och där får de skriva upp sina önskemål på små post-it-lappar, och sedan läggs dessa i en låda. Så kommer staden ut och lägger en motorled på Järvafältet, säljer ut centrumet och börjar rusta upp husen som gör att man inte kan betala hyrorna.

Er definition av en dialog är ofta en envägskommunikation. Vi efterlyser: Vart har alla förslagen tagit vägen? Naturligtvis finns det kanske positiva exempel på att någonting har tagits till vara. De flesta som bor där är väldigt trötta på de olika projekten. Vad som behövs är strukturella insatser för att minska de klyftor som finns mellan ytterstaden och innerstaden. Det ska ingå i ordinarie verksamhet. Det behövs stora resurstillskott när det gäller skola, socialtjänst, kulturverksamheter. Jag förstår inte hur ni kan vara så nöjda när socialsekreterarna skriver i en gemensam skrivelse att de inte klarar av det här, när polisen reagerar, när kulturföreningarna hör av sig och är förtvivelade över att de inte har några bidrag längre.

Vi har kritiserat den bristande insynen, den bristande beredningen och bristande beslut i Järvalyftet. Revisorerna har gett oss rätt. Därför är det bra att man nu lägger det på kommunstyrelsen. Där är det bra att ni har ändrat er, men det är tråkigt att det har gått så långt utan att medborgarna har fått vara med.

Vi har i vår reservation åtta förslag och krav som vi tycker är bra utgångspunkter för verklig makt för dem som bor på Järvafältet. De som har en väldigt stor betydelse här är bostadsbolagen. Det är de som får finansiera mycket av det hela. Där är så att de flesta människor oroas över att deras hyror ska höjas efter renoveringen och efter de

nya hyresöverenskommelser som man väntar sig eftersom staden höjer hyrorna tillsammans med fastighetsägarna.

Vi tycker att man måste decentralisera även bostadsbolagen. Man måste kunna renovera utan att det läggs på hyrorna så att människor inte behöver oroa sig om de ska kunna bo kvar. De flesta människor trivs och vill bo på Järvafältet. De vill bo och verka där; de vill vara med och bestämma över sin tillvaro, över sina liv och över sina bostäder. Tyvärr har den här dialogen hittills inte givit det resultatet. Det har varit en del bra saker, till exempel fysisk upprustning, men det har känts som en kosmetisk upprustning därför att det inte har varit någon verklig dialog.

Därför skulle jag vilja fråga er: Är ni beredda att skicka rapporten ut på remiss till Järvaborna och återkomma till fullmäktige med deras synpunkter?

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag vill poängtera angående bristande insyn som du tar upp, Ann Mari Engel, att det ibland kan handla om bristande intresse från oppositionen, åtminstone från Vänsterpartiet. Intresset har inte varit på topp under den dialog som ändå har pågått under ett helt års tid.

Sebastian Wiklund säger att Vänsterpartiet minsann var närvarande. Men det var ingen som såg dem i alla fall. Vänsterpartiet var inte med under de dialogveckor som pågick. Om inte annat beskrivs det ganska tydligt med det du säger, att det var en massa post-it-lappar. Just post-it-lappar har aldrig använts under dialogerna. Det kanske var på en annan dialog som ni arrangerade, vad vet jag!

Det är snarare bristande intresse det handlar om och att inte ta till sig det som har fungerat. Känner du till, Ann Mari Engel, hur dialogen går till med hyresgästerna? Det går inte till på det sätt som du beskriver. Hyresgästerna är mer nöjda än någonsin tack vare att vi har fört en helt annan dialog än den du tror att vi har fört.

Anförande nr 99

A n n M a r i E n g e l (V): Nu får du väl ändå ge dig, Joakim. Hyresgästerna är inte särskilt nöjda med de höjda hyrorna. Vi har gång på gång, särskilt Ann-Margarethe Livh, som bor i Rinkeby på Järvafältet, protesterat mot hur beredning, beslut och utbetalningar har gått till inom Järvafältet. Vi har efterlyst någon form av demokratiskt förankrade beslut. Revisorerna har gett oss rätt. Det här har inte gått till såsom det bör göra. Det har inte att göra med vem som är närvarande när du står och delar ut ballonger eller inte, utan det har att göra med hur besluten fattas i salen.

Det har varit bristande insyn. Det har inte funnits något organ som har hållit i det här, utan det har tagits i stadsledningskontoret. Det är det vi har kritiserat, och det är det vi har fått rätt i.

Anförande nr 100

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Järvalyftet har fått mig att se Järvafältet på ett annat sätt än endast som ett miljonprogramsområde och en jättestor grön yta med en bäck där en fisk simmar som hindrar mycket av utvecklingen av fältet i övrigt. Järvafältet har fått mina ögon att öppnas för någonting

helt annat: en fantastisk föreningskultur, ett område som sprudlar av handel och numera också entreprenörskap.

Det är ett område som jag ärligt sagt inte har varit så mycket i tills för några år sedan. Det beror på att jag är född och uppvuxen söder om staden, låt vara i ett av miljonprogramsområdena där. Men just Järva har jag besökt mycket de senaste åren och jag har slagits av den anda som, har jag läst mig till, saknas på många andra håll i de så kallade problematiska miljonprogramsområdena i Sverige, till exempel Rosengård i socialdemokratiskt styrda Malmö och i området Hammarkullen i Göteborg, också socialdemokratiskt styrt.

Det ligger en hel del i det Tomas Rudin sade. När Tomas Rudin är lite mild i sin kritik kan man lugnt säga att det är saker som vi i Alliansen har gjort bra. Det är inte bara på punkten om boendemiljö och upprustning av lägenheterna, som ju har en tydlig koppling till ett annat mål, nämligen den ökade tryggheten. Vi har sett i Stockholmshem i undersökningar bland våra hyresgäster att det just är otroligt viktigt hur boendemiljön är för hur man uppfattar hela sin situation vad gäller tryggheten. Med andra ord har det här så starkt samband att vi verkligen lyckats på den punkten.

Det som behövs mer är arbetsplatser i Järva. Nu gör vi vad vi kan och flyttar ut kommunala förvaltningar till Järvafältet. Vi hoppas och tror att det kan ytterligare bidra till att man tänker: Nu kan vi verkligen få fler företags- och fler arbetsplatsetableringar på Järvafältet. De utbildningssatsningar på bland annat kockskolan som Joakim beskrev tidigare är fullständigt enastående, och vi kommer att se fantastiska resultat när vi får käk av Rinkebykockarna – då ni!

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 101

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag är glad över att ni noterar den sida som jag tycker är uppsidan av Järvalyftet och att ni slickar i av det. Men jag tycker att det är lika viktigt att ni lyssnar på den kritik som vi framför mot Järvalyftet. Ni fokuserar alldeles för lite på de fortsatta sociala klyftor som finns i större delen av Järvaområdet och resten av Stockholm. Vi måste börja prata om att arbetslösheten är dubbelt så hög i de här delarna jämfört med de andra delarna av Stockholm.

Jag tycker att det finns mycket att berömma när det gäller boendemiljön. Men det går inte på något sätt att säga att man har lyckats på en av punkterna, och det gäller jobben, utan man måste konstatera: Här har vi som Stockholms stad inte lyckats på det sätt som vi ville. Jag skulle vilja höra dig, Björn, reflektera lite kring det. Jag tror att det fortsatta uppdraget blir att se till att vi får jobb i det här området.

Anförande nr 102

B j ö r n L j u n g (FP): Det var precis på den punkten jag vill ge dig rätt, Tomas. Vi måste klara mer av jobbfrågan. Det gäller dess värre inte bara Järva, utan vi har ett bekymmer i Stockholm trots den goda arbetsmarknad vi har. Framför allt gäller det ungdomarna, i synnerhet de ungdomar som inte finns på gymnasiet och inte på arbetsmarknaden. Det gäller den ungdomsgruppen. Där är det dess värre så att det finns väldigt negativa samhällselement – kriminella, halvkriminella och politiskt extremistiska organisationer som utnyttjar dessa ungdomar i sitt syfte, och i fråga om

dem kan man inte göra annat än att uttala ett stort och kraftigt förakt för. Dessutom finns det organisationer på Järvafältet som uttalar sig som medborgarnas företrädare och i etermediet Sveriges Radio P1 nedvärderar och föraktar den representativa demokratin. Det tycker jag också bara är värt förakt.

Anförande nr 103

Stellan Hamrin (V): Björn sade att det var en fisk som hade räddat Järvafältet. Det håller vi gärna med om, även om den planterades genom Fredrik I och vi kunde vara utan fisken i och för sig. Men den har faktiskt räddat fältet.

Fältet finns, det är ett tätbebyggt område, och det behöver bevaras. Ni har byggt E18, ingen överdäckning. Ni bygger förbifarten, ingen tunnel. Däremot kommer gifterna från tunneln att mynna ut där människorna bor på Järvafältet, ingen överdäckning av den. Trafikplatser, Stockholmsporten, ny bebyggelse, nya lokalvägar, en stor begravningsplats, en MC-bana som ni inte vill ta bort och till följd av detta ökade bullerzoner och ökade områden med giftig luft.

Man kan fråga sig: Vad blir kvar av Järvafältet om ni fullföljer allt detta? Kan du tala om för mig hur stor procent som återstår när det här är gjort?

Anförande nr 104

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ser framför mig de stinkande soptipparna från 70-talet med FPU-affischer när man hör Stellan Hamrin beskriva en av våra gröna lungor i Stockholm. Sanningen är den att förbifarten och E18 syftar till att vi ska få ett bättre och jämnare trafikflöde som jämnar ut de här utsläppen och att vi kan få en bättre tillgänglighet från södra länsdelen till den goda arbetsmarknaden bland annat i nordostsektorn. Det är ett sätt att öka arbetskraften och ett sätt att öka tillgängligheten till de jobb som finns.

Vi ser olika på det här. Ni ser gärna att man gör andra saker för att klara den svåra frågan om jobben, men vi tycker att ett sätt är att bygga ut infrastrukturen. Det är ett erkänt sätt; det är så man satsar, det är så man får resultat i ett samhällsbyggnade.

Anförande nr 105

Borgarrådet Larsson (M): Fru ordförande! Man undrar när Tomas Rudin talar om de sociala klyftorna och om att Socialdemokraterna är de enda som över huvud taget ser dessa och de enda som har lösningen: Var finns de lösningarna? Vad är det som Tomas Rydin tycker vi gör fel? Vad är det Göteborg och Malmö gör så rätt som enligt vår ganska snabba översiktliga kontroll av statistiken ligger betydligt sämre till än vad till exempel Rinkeby gör. Totalt sett ligger man i Göteborg och Malmö sämre till än vad man gör i den stadsdel där vi har stora utmaningar, enligt vårt sätt att se det.

Vi kommer att fortsätta att se till att människor hamnar innanför som i dag lever utanför, självklart. Men att påstå att vi inte ser eller gör något är fel.

Jag blir stolt när jag hör att Rinkebyskolan tar emot nobelpristagarna och läser upp på sju språk. Hur stolta är de inte över att nobelpristagarna väljer just Rinkebyskolan sedan många år för att komma dit på studiebesök! Hur ungdomarna där beskriver den vinnande litteraturen är fantastiskt. Det är en stolthet att skolan ligger i Stockholm.

Projektmedel har ifrågasatts och hur man lyckats med dessa. Tomas Rudin beskrev detta som att det var ett totalt misslyckande. Jag skulle vilja fråga Tomas Rudin: Vilken av följande projektmedel som Tomas Rudin var emot – de 36 miljoner till stadsdelarna som handlade om att få de 1 621 ungdomarna i sommarjobb; eller de 13,3 miljoner som beviljades för nattfotbollen i de öppna hallarna som lockar hundratals ungdomar varje helg; eller de 11 miljoner till stadsdelen som handlade om Nydalsparken, en stadspark där det var fokus just på barn och unga? Var Tomas Rudin emot de 11 miljoner som satsades på Tensta konsthall som ett verksamhetsstöd för att ytterligare utveckla konsthallen med särskilt fokus på skolor och ungdomar? Eller var han emot de 10 miljoner som beviljades för Järva Rent och Snyggt, som bygger på 70 föreningar som arbetar tillsammans med stadsdelen där man adopterar ett område och jobbar med att snygga till området?

Jag skulle vilja påstå att det arbete som pågår har betydligt mer positiva förtecken än det som Socialdemokraterna hävdar är lyckat inom fastighetsförvaltningen. Men vi har en lång resa framöver. Vi måste se till att fortsätta arbetet, och det ska vi göra så att vi når våra mål till 2030, förhoppningsvis betydligt tidigare.

Anförande nr 106

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Nackdelen med projektplaneringen av det här slaget är att den ordinarie kommunala verksamheten blir degraderad så till vida att alla satsningar ska presenteras som en del av ett projekt. Du räknar upp de anslag som du påstår att vi skulle ha varit emot för att vi skulle ha haft mer medel att tillgå. Det blir lite konstigt, men det bevisar precis det som jag säger är problemet. Sådant som normalt sett i andra stadsdelar är självklart presenteras här som en särskild satsning. Det håller inte. Medborgarna på Järvafältet har rätt till sina delar av den kommunala ekonomin, precis som alla andra delar i staden har det.

Det jag anser är ett misslyckande är de tre huvudmål som vi inte har uppnått, nämligen trygghet i vardagen, stärkt utbildning och bättre språkundervisning och fler jobb och ökat företagande. Det jag berömde var att det har blivit bättre boende och varierad stadsmiljö. Men de tre övriga då?

Anförande nr 107

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det finns naturligtvis mer att göra, men vi kan ändå konstatera att 40 procents nedgång vad gäller brottslighet under sommar- och jullov ändå är ett steg i rätt riktning, skulle jag vilja kunna säga, mildt sagt.

Det finns mer att göra. Likväl är det projektmedel av detta slag som man har satsat på till exempel de sociala insatsgrupperna, som har varit otroligt viktiga i Järvaområdet, och som har varit en ny modell för hur man ska få ungdomar som är på den kriminella banan att ta steget ur det kriminella. Ingen av de 32 ungdomar som det gäller var ute i Husbyoroligheterna. Dem arbetar man med kontinuerligt. Jag tror att vi kommer att behöva se mer av detta, inte mindre.

Anförande nr 108

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det är mycket riktigt så som du påpekar, Joakim, att Malmö och Göteborg har ännu större utmaningar än vad Stockholm har. Deras befolkning är socioekonomiskt lite annorlunda än Stockholms totalt sett, vilket såklart också påverkar utfallet.

Vi kan från vår sida bara hoppas att även Göteborg och Malmö ges andra förutsättningar efter valet 2014. En liten sak som man kan fråga sig är hur stor del av det jobbskatteavdrag som går till Stockholm som går till områdena runt Järvafältet. Hur stor del av RUT-avdragen går till områdena runt Järvafältet? Eller för den delen: Hur många kronor i ROT-avdrag har gått till Rinkeby?

Anförande nr 109

Borgarrådet **Larsson (M)**: Det är roligt, Emilia – jag höll på att glömma väsentligheten i debatten, nämligen att lyfta fram vad Alliansens skattesänkningar också leder till i det stora hela: i praktiken mer skatteintäkter när fler kommer i arbete. Det är inte minst viktigt för områden där vi kanske har en högre arbetslöshet än i andra att man också får del av skattesänkningarna. Det är precis vad det leder till. Vi får fler arbeten. Det lönar sig att driva restauranger. Det lönar sig att anställa en till på restaurangen. Ta inte bort skattelättnaderna! Gör inte det om ni någon gång får styra det här landet. För det kommer att skapa arbetslöshet; det lovar jag.

Anförande nr 110

Salar Rashid (S): Det låter som att det är frid och fröjd på den där sidan. Ibland kan jag säga att man verkligen behöver tal från hjärtat – ett tal som på något sätt kan beskriva den verkliga verkligheten där ute. Om man lyssnar på Joakim Larsson finns det ingen otrygghet. Det finns ingen arbetslöshet. Det finns inga dåliga skolresultat. Föreningslivet är frid och fröjd trots att man under åren har försämrat bidragen till föreningslivet, och utförsäljningarna har samtidigt lett till att lokalbristen har ökat i dessa områden.

Det låter som att det är frid och fröjd, och det är det vi vänder oss emot. Vi vänder oss inte emot att de positiva satsningar man har gjort har varit bra för området, framför allt när det kommer till upprustningen. Men vi vänder oss emot att det skulle vara frid och fröjd. För vad har du gjort för den sociala rörligheten, Joakim? Vad har du gjort för att dessa ungdomar ska ha ytterligare en chans? Komvux är ett annat ämne, som jag inte tänker ta upp här, men som är försämrat. Dessa områden har mer eller mindre börjat förvandlas till sovstäder, och vi står här och säger att det är frid och fröjd! Nej, Joakim, jag ska säga dig att jag önskar att det hade suttit fler ungdomar från förorten här uppe och lyssnat på vad du har sagt här i talarstolen. Det är som om Husbykravallerna inte hade skett och att Boulbeeaffären inte hade skett. Ingenting har tydligen skett i de här områdena, för det är endast de moderata satsningarna vi har fått höra om härifrån talarstolen.

Nej, Joakim, jag tycker att du får förbättra dig lite. Jag tycker att du måste se sanningen i vitögat. Verkligheten är inte som du beskriver den. Det är inte så bra som du säger. När allt fler föräldrar blir oroliga för att deras barn inte ska klara av skolan säger Joakim Larsson att det räcker med att vi får ut en Nobelkommitté till Rinkebyskolan. Jag kan säga att förorten är så mycket större än Rinkeby. Så är det, Joakim. För varje litet projekt som ni satsar på ska det på något sätt överensstämma med alla förorter. Det är just den beskrivningen jag vänder mig emot.

Nu får det vara nog. Jag lovar dig att 2014 ska vi satsa på utbildningsgaranti. Vi ska se till så att fler unga kommer i arbete genom Sigtunamodellen, vi ska se till att vi får en bättre, hållbar stad för dessa ungdomar och vi ska se till att fler möjligheter ges till dessa människor.

Anförande nr 111

Borgarrådet L a r s s o n (M): Salar! Man önskar ofta i debatten – framför allt från åhörarnas sida, tror jag – att vi kunde lyfta fram positiva saker och negativa saker och försöka hitta det vi är överens om. Det är lite grann problemet när det gäller just Järvalyftet; ni har haft en tendens att bara kritisera. Det är inte särskilt bra. Det är hundratals människor som dagligen arbetar med att utveckla staden i enlighet med de mål som fullmäktige har ställt upp. När vi lyckas tycker jag snarast att det låter som om ni inte vill att vi ska ha lyckats. Ni ska då tydligen hitta skäl till att beskriva detta på ett negativt sätt.

När vi ser till att barnen får sommarjobb i större utsträckning i dag är det tydligen någonting som ni har hittat på, egentligen. Jag är glad att du tar Sigtunaexemplet i stället för Malmöexemplet och Göteborgsexemplet. Jag kan bara konstatera att vi har saker och ting som pekar i rätt riktning, men vi kommer alltid att arbeta med de områden som vi inte har lyckats fullt ut i. Vi har levererat. Det är vi som har sett till att identifiera 650 nya arbetsplatser till området som nu är på väg att flytta ut dit. Det har ni aldrig någonsin tagit i. Vi ser till att de förvaltningar som du talar om i olika sammanhang också hamnar på Järvaområdet.

Anförande nr 112

S a l a r R a s h i d (S): Om vi hade fått styra staden hade det varit fler än 650 arbeten. Om vi hade styra staden i dag hade fler ungdomar fått sommarjobb och inte bara det antal som ni har lagt i beräkningar. Det hade varit ett söktryck där vi hade kunnat projektera alla som har ansökt. Jag kan berätta för dig att om vi hade fått styra den här staden hade vi nått bättre resultat än vad ni gör. Det kan jag lova. Ni vågar inte se dessa områden för vad de är och vilka problem de har.

Skratta inte! Ni skrattar ungdomen i förorten rakt i ansiktet, kan jag säga er. Tack ska ni ha!

Anförande nr 113

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att den här debatten sammanfattar hela åtta års majoritet. Först och främst är vi i opposition. Det kanske inte ni har förstått. Det är vår sak att lyfta fram det som vi tycker är fel, och det gör vi utifrån verkligheten. Vi tittar i olika tabeller och så vidare; det är det vi talar om. Ni verkar ärligt talat lite påtända på er egen politik, tycker jag.

Okej, då tittar vi ned. Jag är som bad Santa här; jag kommer att dra de taskiga siffrorna. Sorry för att jag förstör den trevliga stämningen! Om vi tittar i Rinkeby och Kista kan vi se att 60 procent av de unga boende där som enbart har förgymnasial utbildning varken studerar eller arbetar. Jag måste säga att detta är ett stort misslyckande som vi äger tillsammans. Det måste vi fixa. Men det är ändå ert ansvar efter sju – snart åtta – år.

Nu talar vi om det man kan göra socialt. Ni har saker som säkert är jättebra fysiskt. Det kan säkert bli jättebra. Men om man har en tickande arbetslöshet och skolresultat som inte är okej och när unga människor inte kommer vidare till gymnasiet är det ett problem. Det är ett megaproblem runt om i staden. Det borde ni ha lyft in här också. Om man vill arbeta med ett område måste man också stärka de sociala strukturerna.

Detta har icke skett. Ni har icke stärkt de sociala strukturerna i någon större bemärkelse.

Socialtjänsten i Rinkeby-Kista varnade för ett år sedan för den stora mängd anmälningar som de inte har möjlighet att bearbeta. Det är anmälningar om barn som far illa. Det kanske blir bättre nu när ni gör en lite förstärkning av den sociala budgeten, men det ser inte bra ut.

När vi talar om Rinkeby-Kista, Rågsved eller något annat ställe måste man lyfta in de sociala strukturerna. Annars blir det helt fel. Jag tycker att det är lite konstigt att ni återkommer till Göteborg och Malmö. Först och främst är Stockholm en betydligt rikare stad. Om jag inte kommer ihåg fel var det över fyra miljarder i plus. Herregud vad ni hade kunnat långa in med de pengarna när det gäller exempelvis arbete! Den siffra som jag precis nu drog om de unga utan arbete – de som inte är i jobb – är inte okej. Detta är inte okej i en stad som ska hålla ihop.

Ni säger att vi inte har några lösningar. Vi har betydligt fler lösningar än vad ni har. Ni kan aldrig någonsin fejsa verkligheten i den här staden, utan ni återkommer alltid till det som var för tio år sedan eller åtta år sedan eller till det som sker i Skåne, Malmö, Göteborg eller helst någon annanstans. Ta ert ansvar!

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 114

Borgarrådet L a r s s o n (M): Förlåt, Karin, för att vi tar Göteborg och Malmö som exempel! Det är de exempel som är om inte närliggande så i alla fall två stora städer med liknande utmaningar, som ni har ett visst inflytande i. När jag tar exempel på när ni har haft inflytande här i Stockholm får jag skäll för det, för det är ju så lång tid tillbaka, säger ni. Ja, det vet jag väl – och jag hoppas att det blir ännu längre tillbaka.

Hur det än är har vi faktiskt en del att följa upp när det gäller Vänsterpartiets inflytande. Du säger att Stockholms stad har mycket bättre ekonomi än Göteborg och Malmö. Ja, det har vi. Och vad beror det på, Karin Rågsjö? Ursäkta mig, men det är tack vare att vi har en bra ekonomi som vi kan anta utmaningarna. Det är därför vi kan se till att renovera miljonprogram och göra de fysiska upprustningar som behöver göras. Men vi satsar också på verksamheten. Det beror på att staden har en god ekonomi, att vi har fler skattebetalare och att vi ser till att staden växer och har en tillväxt som inte Vänsterpartiet kan komma i närheten av.

Anförande nr 115

K a r i n R å g s j ö (V): Säg inte det, Joakim! Ni har också ändrat befolkningsunderlaget ganska saftigt genom att sälja ut ett antal lägenheter och få in ett antal höginkomsttagare. Men det kan vi tala om i en annan debatt.

Ni måste ta ansvar för den politik ni har fört inom utbildningssektorn och arbetsmarknaden. Det ser inte bra ut. Det är inte okej att så många unga människor i Rinkeby-Kista – 60 procent av dem som inte har lyckats fixat betygen eller där skolan inte har fixat det till dem – går utan jobb. De går utan utbildning. De går där och gör någonting annat.

Dessutom talar ni om de sociala rörelserna, exempelvis Megafonen, och jämför dem med kriminella syndikat, som någon gjorde här tidigare. Det är helt sanslöst.

Anförande nr 116

D e m b a B a h (MP): Ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! Detta är första gången jag står i denna talarstol.

Jag tycker att det som är tråkigt med Järvalyftet är att man inrättar en medborgardialog, och sedan kommer det en massa förslag som man fullständigt struntar i. Järvaborna tycker att de ska ha inflytande i hur projekten kommer att påverka dem, men när de skriver sina förslag tas de inte till vara av de ansvariga. Det finns en viss frustration i Järva; folk som bor där känner att de inte har något inflytande över vad som händer runt omkring, speciellt inom Järvalyftet.

Jag tycker att det har kommit fram många förslag på hur man kan förbättra området. Men det tas inte hänsyn till dem. Nu när man flyttar styrningen till kommunstyrelsen för att få bättre ordning är det därför viktigt att man tar hänsyn till hur vi kan få lokalbefolkningen att känna att de har inflytande över utvecklingen av sitt område.

Jag bifaller Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 117

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Som många talare före mig har nämnt är Järvalyftet en del av ett långsiktigt arbete inom ramen för Vision Järva 2030. Jag tycker att det är bra att vi har en i alla fall någorlunda jämn syn på det fortsatta arbetet, det vill säga att man lyfter över det fortsatta ansvaret till Stadsledningskontoret. Det är givetvis också viktigt att vi även fortsättningsvis har sett till att det finns en lokal förankring med människorna på Järvaområdet.

Jag hade inte tänkt gå upp i debatten, men jag måste bara få vända mig till Ann Mari Engel, som hoppade på min partikollega Ann-Katrin Åslund. Ann Mari Engel tror på fullaste allvar att det under de där upploppen under våren inte fanns ditresta ligister – faktiskt – som satte skräck i hela bostadsområdena i alla våra förorter. De gjorde att människor inte kunde ta sig till jobbet. Skolor och förskolor var tvungna att stänga.

Under den tiden, när ditt parti skickade ut pressmeddelanden där man på fullaste allvar ville att polisen skulle hålla sig borta från de brinnande förorterna, samlade Ann-Katrin vid detta tillfälle de lokala krafterna. Hon samlade civilsamhället, idrottsrörelsen, polisen och annan myndighetspersonal för att tillsammans skapa lugn och ro och för att tillsammans få tillbaka tryggheten i bland annat Husby. Och här står du och menar på fullaste allvar att detta är ett uttryck för ungdomars frustration. Det finns ungdomar som upplever frustration i dessa områden. Det är viktigt att vi tar deras oro på allvar. Men att tro att det finns enkla lösningar och att bekymren kan lösas över en natt är en politik som inte är verklighetsförankrad eller seriös. Det är viktigt att vi fortsätter med satsningar som bidrar till att unga människor kommer i arbete eller andra insatser.

Jag tycker att det är en ganska stor dos av hyckleri från er sida när ni säger att polisen ska hålla sig borta för att skapa lugn och ro hos människor som framför allt kanske har kommit från krigsdrabbade länder. Jag skulle lyssna nu om jag vore du, Ann

Mari! Det är människor som återupplever trauman från Bagdad, från Syrien och från Damaskus när de hör hur det smäller mitt i natten och när människor tvingas evakuera. De vet inte ens om brandkåren kan ta sig fram – allt detta därför att det finns ett gäng ditresta arga unga män, ligister, som inte vill något annat än att skapa oreda, vandalisera och förstöra livet för andra människor. Det tycker jag är mycket sorgligt. Du och parti vidhåller fortfarande, ett halvår efter upploppen, samma ståndpunkt. Det är mycket bekymmersamt, måste jag säga.

Anförande nr 118

A n n M a r i E n g e l (V): Ja du, Gulan, jag har varken hoppat på Ann-Katrin eller sagt att det finns enkla lösningar, för det finns det inte. Men jag reagerade när hon drog alla över en kam och sade att det var ditresta ligister. Såvitt jag förstår började upploppen genom en polisinsats, eller hur? Det var någon som gick in och sköt ihjäl någon i en lägenhet, och det var kanske inte så väl hanterat. Det var en blandning av personer som deltog. Jag försvarar på inget sätt några upplopp, men jag säger att jag inte tycker att det är ett bra sätt att ha en dialog med ungdomar och befolkning att dra alla över en kam och kalla dem för ditresta ligister. Så var det inte.

Det finns seriösa organisationer som jobbar där. Jag kan nämna Megafonen. Jag vet att det finns olika synpunkter på Megafonen, men de har bedrivit ett idogt arbete med läxhjälp och så vidare i skolorna, och de har sagt att det som har provocerat folk har varit polisinsatserna.

Jag tycker att du ska stämma ned tonen lite grann, Gulan, och lyssna lite på dem som bor på Järvafältet. Många har naturligtvis olika syn på det här, men jag tycker också att du ska säga till din partikamrat att det bästa sättet kanske inte är att kalla folk för ligister.

Anförande nr 119

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Jag tror att min partikamrat har ett väldigt starkt förtroende på Järvafältet. Vi kan ta rent konkreta frågor. Förra sommaren fick till exempel alla unga som ansökte om sommarjobb ute på Järvaområdet ett jobb att gå till under sommaren.

Du står här och tycker på fullaste allvar att Megafonen, som fullständigt har skämt ut sig i hela Sverige, förtjänar respekt. Detta är unga människor som ska vara rösten för andra ungdomar, i synnerhet invandrarungdomar i förorterna. Megafonen skickar ut ett pressmeddelande där de tycker att det är rätt att använda våld och vandalism i en demokrati där man inte behöver göra sin röst hörd med att knyta nävar utan där man med fredliga medel kan göra sig hörd. När deras systerorganisation Pantrarna i Göteborg sitter i *SVT Debatt* och hyllar våldet tycker jag att det har gått alldeles för långt.

Jag tycker att det är synd. Jag trodde verkligen att Vänsterpartiet skulle ändra ståndpunkt. Men tyvärr har vi ett parti i kommunfullmäktige som tycker att det är okej att använda våld.

Anförande nr 120

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Också jag tycker att det är bra att i princip hela fullmäktige har tagit avstånd från de upplopp som har varit i Husby –

förutom ett parti, Vänsterpartiet, som jag först nu har hört sätta foten och bli tydliga i frågan. Det får man verkligen säga var välkommet.

Jag undrar vad Vänsterpartiet har för agenda i Järvaområdet. Vi försöker gång på gång göra saker. Bostadsbolagen har läsläsning, och det sker extra satsningar på sommarjobbare, på idrott och på fotboll. Senast vi hade en diskussion här i fullmäktige handlade det om att vi skulle upprusta och renovera Rinkeby allé. Obegripligt nog är Vänsterpartiet emot detta. De röstar nej. De vill inte ha förbättringar, de vill inte ha upprustningar och de vill inte ha renoveringar i exempelvis Rinkeby. Jag tycker att det är helt obegripligt. För ett halvår sedan hade vi Rinkebystråket, där vi skulle satsa 160 miljoner kronor. Alla partier är med på det. Alla partier tycker att det är bra och att vi måste satsa här ute. Vi måste renovera, och vi måste upprusta.

Men Vänsterpartiet tycker inte det. Vänsterpartiet är det parti som röstar nej till upprustningen av Rinkebystråket. Det är hemskt tråkigt. Det finns flera andra i vårt samhälle som ser detta – ta bara senast de två krögarna som var med och startade kockskola och restaurang ute i Rinkeby för att de ser att vi har ett behov av fler kockar och av människor som kan jobba i branschen. Andra ser vad vi gör. Andra ser hur vi försöker satsa. Men inte Vänsterpartiet. De röstar emot. Jag tycker att det är konstigt att det ska behöva vara på det sättet.

Men det är jättebra att Vänsterpartiet tydligt tar avstånd från bilbränderna och våldet.

Anförande nr 121

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag kunde inte riktigt avhålla mig från att begära replik. Jag tycker att det är respektlöst av både Folkpartiet och Moderaterna att försöka skifta fokus från livsvillkoren runt Järvafältet genom att kladda på ett parti här inne att de på något sätt skulle vara för våld i samhället. Jag tycker att det är extra upprörande i ljuset av det som hände i går i Kärrtorp. Jag känner mig helt övertygad om att ni liksom vi liksom alla här inne tror på demokratin och att vi alla tycker att det är djupt felaktigt med våld som metod att slå sin åsikt igenom.

Därmed inte sagt att vi alla alltid ser samma anledningar till att våld uppstår. Men vi tar avstånd från våld; det tror jag att vi alla kan skriva under på.

Anförande nr 122

J o n a s N i l s s o n (M): Jag tycker att det är mycket bra att Emilia gör precis samma poäng som jag: Vi måste tydligare visa en front när det gäller att våld är ingenting som vi accepterar.

Anförande nr 123

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tänkte svara på din fråga om vad vi har för agenda. Jag tycker att du kan läsa vår reservation i det ärende som vi har på dagordningen nu. Där lägger vi fram åtta punkter som vi tror är viktiga när det gäller Järvafältet.

Du tar upp varför vi var emot Rinkebystråket. Det handlade om att hela kostnaden skulle hamna på hyresgästerna. Det var det vi var emot. Vi månar nämligen om hyresgästerna på Järvafältet, och vi vet att en av deras största källor till oro är att de inte ska ha råd att bo kvar. Vi tycker att det ska vara stadens uppgift att bygga stad

och att inte kostnader för vägar och så vidare ska hamna på hyran. De flesta människor som bor där trivs där. Jag har hört många gånger nu i fullmäktige om den där kockskolan. Det är säkert jättetrevligt, men vi att det finns andra, mer fundamentala, behov som är viktigare att titta på.

Jag frågar dig också: Är du beredd att skicka ut rapporten på remiss till Järvaborna, som det står i vår reservation? Det är vårt förslag. Låt dem titta på rapporten. Om de har andra förslag så låt oss ta upp dem här i fullmäktige. Se till att det blir en verklig lokal demokrati! Är du beredd att göra det, Jonas?

Anförande nr 124

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Vi har Stimulans Stockholm, och det handlar om ungefär 20 miljarder kronor som vi har satsat på olika sätt runt om i hela Stockholm. Ungefär 10 miljarder har gått just till bostäder, bostadsutveckling och hela den biten.

Här hjälper vi naturligtvis till. Familjebostäder har exempelvis fått ett antal miljarder i denna del och är sedan två år tillbaka klara med alla sina renoveringar, alla sina stambyten och alla sina upprustningar. Det är helt unikt, skulle jag vilja säga, i Sverige att man klarar av att jobba på det viset.

Rinkebystråket är ett led i den sammanhållna agendan för att rusta upp, renovera och satsa i de delar av Stockholm som behöver mest satsningar, exempelvis Rinkeby. Där satsar vi 160 miljoner kronor. Men Vänsterpartiet säger nej.

Anförande nr 125

A n n M a r i E n g e l (V): Jag vet inte om vi ska förlänga debatten, men jag tyckte att det var en del ganska otrevliga insinuationer här.

När jag kom till Stadshuset för några månader sedan var det plötsligt förstärkt säkerhet. Man skulle ha dubbla koder för att komma in. Jag frågade i receptionen: Vadan detta? Då sade de: Det är efter kravallerna i Husby. Då blev jag lite orolig för politikerna som sitter här i Stadshuset. Vad har de för syn på upploppen? Tror de att Husbyungdomar, eller om det nu är tillresta ligister, ska gå hit och börja bränna? Försök att sansa er lite grann i diskussionen! Det är en blandning av personer som deltar i detta som leder till fullständigt dåliga och meningslösa upplopp. Men försök ändå att lyssna på vad det är för signal de ger!

Sedan finns det säkert – det är jag övertygad om – sådana som hakar på och bara vill bråka. Men lyssna lite grann på dem som är verksamma där, till exempel Megafonen! De har gjort mycket bra. Om Folkpartiet misstror deras pressmeddelande må det stå för er, men de finns på plats och de har gjort ett bra arbete bland ungdomar. De har stort förtroende bland ungdomar. Lyssna lite på vad det är de försöker säga och varför detta sker. Förskansa er inte här i Stadshuset och tro att detta är något farligt gatukrig som kommer hit! Det finns mycket värre faror i Stockholm i dag, som föregående talare påpekade. Vi ska vara riktigt, riktigt rädda när nazisterna börjar gå ut på våra gator och kasta vapen på oskyldiga demonstranter. Det är det vi ska vara rädda för, och inte för frustrerade ungdomar i Husby.

Anförande nr 126

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ann Mari Engel! Jag kan hålla med dig om att vi ska vara riktigt, riktigt rädda för det som hände i Kärrtorp. Jag kan också konstatera att vi ska vara riktigt, riktigt rädda för, eller upprörda över, att det kommer tillresta människor till Husby. Jag måste säga att jag är lite fascinerad över att ni var väldigt snabba med att gå ut från Vänsterpartiet i går och fördöma detta, men när det gäller kravallerna som startade i Husby handlade det om att det var frustrerade ungdomar som ni tog i försvar.

Jag vill bara tala om att när vi efter de olyckliga skjutningarna i Tensta talade med medborgare på ett stort medborgarmöte. Då kom det en tillrest Panter som började vifta med sina händer och säga att det här inte var att undra på eftersom man är så utsatt och marginaliserad i detta område. Jag kan tala om för dig att medborgarna i Tensta lyfte ut honom och sade: Du bor inte här! Stick härifrån, för du fattar ingenting!

Anförande nr 127

A n n M a r i E n g e l (V): Det är ju självklart. Jag vet inte vad jag har med några tillresta Pantrar från Göteborg att göra. Jag håller med; det var väl jättebra att de lyfte ut honom. Men det är inte riktigt samma sak som att stå här och förneka att det skulle finnas människor som bor i Husby som är frustrerade och missnöjda med sin situation.

Det är en långsiktig process att diskutera hur vi ska möta det, men det finns ett antal strukturella saker som vi måste göra. Det handlar inte om att starta projekt utan om långsiktigt arbete för att jämna ut de skillnader som finns här i staden. Det är det som ärendet handlar om.

Jag kan fråga dig också: Är du beredd att skicka ut detta på remiss? Jag vet att du inte får svara på det nu, men ni kan läsa vårt förslag om ni undrar vad vi vill göra. Jag tror att det måste göras mycket. Vi förnekar inte alls att några få insatser som har gjorts har lett till någonting bra, men det är inte lösningen på frågan. Och det är absolut inte lösningen på frågan att stå här och fördöma alla som deltar i något slags uppror i Husby. Ta tag i frågan på ett annat sätt, och lägg ned brösttonerna lite grann!

Anförande nr 128

Borgarrådet R u d i n (S): Det är ett sorgligt kvitto på Järvalyftets fem år att det slutar i en anklagelse från de borgerliga partierna om att det var hitresta ungdomar som ställde till det för er för ett halvår sedan i Husby. Det är inte sant. Den sociala otrygghet, den ofrihet och den orättvisa som människor upplever där ute antände en låga, och det blev ett uppror. Sedan blev det en massa problem som polisen hade svårt att hantera, och det kom dit ligister och andra. Men orsaken står att finna i den sociala orättvisa som finns ute runt omkring Järva. Det var precis den kritik som jag lyfte fram inledningsvis i denna debatt; ni har lyckats när det gäller boendemiljön, men ni har misslyckats när det gäller de sociala faktorerna som handlar om jobb och trygghet.

Saker ska nämnas vid sitt rätta namn. Man har misslyckats när man inte har uppnått de mål som man satte upp. Man har haft fem år på sig och stadens alla resurser. När

ni flyr genom att i stället ta debatten om huruvida det var ligister eller inte som slogs i Husby tycker jag bara att det är ett underbetyg på ert eget arbete.

Jag vill dessutom påminna er om att det fortsatt pågår en diskussion som jag är angelägen om: Vad hände egentligen ute i Husby? Vad var det polisen gjorde där ute? Hur kommer det sig att det i det pressmeddelande som gick ut från polisen samma kväll som den första skottlossningen med dödlig utgång stod att det var en person som hade gått lös på både sin familj och på polisen med en machete? Vid en senare utredning kom man fram till att det inte alls var så, utan att det var en person som var livrädd därför att han hade blivit jagad tillsammans med sin fru av ett gäng utanför. Därför hade han barrikaderat sig i sin egen lägenhet, och det var inte alls fråga om någon gisslansituation utan han var hemma med sin hustru i lägenheten. Polisen missförstod situationen och slog in dörren. Mannen, som med en förskärare försökte försvara sig, blev skjuten till döds i sin egen lägenhet. I pressmeddelandet som polisen skickade ut stod att personen i fråga hade avlidit i ambulansen på väg till sjukhuset, men i själva verket avled han i lägenheten och blev senare fraktad i likbil från lägenheten till sjukhuset. När polisen tillfrågas om detta långt efteråt och man undrar hur det kunde vara sådan brist i informationen när det gäller det pressmeddelande som gick ut den kvällen och hur det i verkligheten förhöll sig säger polisen: Vi gjorde ett misstag.

Detta var den antändande lågan till det som sedan kom att hända i Husby. Ungdomar och andra fick via sms och Twitter plötsligt reda på att det hade skett en fruktansvärt felaktig behandling av en familj i detta område med dödlig utgång. Då exploderade det fullständigt. Det beror på att människor i dessa områden lider av arbetslöshet. De lider vareviga dag av att stå utanför. Detta Järvalyft har inte lyckats att komma till rätta med dessa problem.

Anförande nr 129

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Tomas Rudin tycker att vi talar om något annat, och så börjar han tala om polisen. Det finns väl ingen anledning för oss att försvara någon enskild polis agerande, och det är alldeles utmärkt att man har en utredning om de här sakerna. Det finns väl ingen här som kan försvara ett sådant beteende – eller beteende är nog ett för svagt ord när det gäller detta.

Men man kan inte sedan säga att det inte har kommit tillresta ligister. Jag skulle vilja veta om du försvarar att man eldar upp oskyldiga människors bilar när det har hänt en sådan här sak. Det kan väl inte vara acceptabelt? Du skyller allting på utanförskap. Det kan aldrig ursäkta att man gör någonting sådant här. Järvalyftet har jobbat jättelänge med de här frågorna. Jag kan lova dig att den stenkastning som fanns när ni hade majoriteten som gjorde att bussarna inte kunde åka i några stadsdelar inte heller var bra. Detta är långsiktiga saker som man måste jobba med.

Anförande nr 130

Borgarrådet R u d i n (S): Det var bland andra du som lyfte in diskussionen om att det var hitresta ligister som var orsak till alltihop. Jag menar att så länge det är så stora sociala orättvisor som det är i flera stadsdelar i Stockholm och en sådan galopperande segregation som vi har här – där man fortfarande i dessa områden inte alls ser någon möjlighet att uppnå någon som helst jämlik behandling som

medborgare inom de närmaste årtiondena med den politik som förs – kommer denna typ av problem att uppstå.

Det var detta som hela världen såg. Det uppstod här, liksom det hade gjort i Paris dessförinnan. Det hade exploderat i Nederländerna, England och Irland. Nu kom det plötsligt att sprängas också här i Stockholm. Det kommer som ett brev på posten när de sociala orättvisorna ökar och otryggheten växer i denna typ av områden. Det ska man inte vara förvånad över, och då ska man inte som borgerlig politiker säga: Det berodde på att det reste hit en massa ligister från andra delar av Sverige. Det är inte det som är orsak och verkan.

Anförande nr 131

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tomas Rudin! Jag tycker att det tonläge du använder i debatten är anmärkningsvärt. Jag tycker att det är viktigt att Socialdemokraterna är tydliga när det gäller att ta avstånd från våld. Det är viktigt oavsett var våldet sker. Det som skedde nu i Kärrtorp i helgen är helt oacceptabelt. Men när det sker ute i Järva är det också oacceptabelt. Husbyborna var väldigt upprörda. De var upprörda, och de gick man ur huse för att slå vakt om sina förskolor och för att vakta sina verksamheter – och sina bilar, för den delen – runt om.

Du kan inte blunda för att dem som man tog fast under upploppen var grovt kriminella. Det konstaterades från polisens sida. Det är inte Husbyungdomarna vi talar om, utan det är kriminella krafter som man måste hantera på samma sätt i hela staden.

Anförande nr 132

Borgarrådet R u d i n (S): Jag behöver inte på något sätt inför dig tala om att vi är ett parti som är emot våld. Vi är demokrater. Däremot är jag emot moderater och andra borgerliga politiker som inte vill se de sociala orättvisornas bakgrund till vad som kan hända i den typ av städer vi bor i och att det kan rendera i upplopp och uppror av det slag som vi såg i Husby och Kista.

Jag menar att ni förnekar det när ni säger att det var hitresta ligister som gjorde detta. Självklart var den antändande gnistan lokal, och självklart var det kritik mot och diskussioner om hur det är att leva i de här stadsdelarna som var orsaken till att det över huvud taget började. Självklart ska det tas upp i en debatt där ni efter fem års tid slår er för bröstet och säger att ni har lyckats med Järvalyftet att den sociala otryggheten fortfarande är stor i dessa områden.

Jag är emot våld – i Kärrtorp och i Tensta. Men jag är också emot moderater som självförverkligat säger att de har lyckats på alla punkter när de inte har gjort det.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att det finns ett enda tal av mig där jag inte har sagt att vi har en lång väg framför oss. Vi har konstaterat att vi har utmaningar som vi måste anta – ibland också tillsammans, och ibland också tillsammans med oppositionen. Men det innebär inte att man kan svartmåla precis allting som sker när det gäller den sociala oron i Husby, som du talar om.

Vi kan konstatera att just i Husby var många invånare förvånade över att den tändande gnistan skedde och att det var där som det hela började. Man såg arbetslöshetsstatistiken. Man såg förändringarna, och man såg hur tryggheten hade ökat. Man såg hur stadsdelen har börjat lyftas från en tidigare nivå som man inte ville vara på. Det var där det hände. Och då kommer Tomas Rudin och säger: Detta beror på en social oro som beror på att klyftorna ökar. Men de ökar inte. Ni stönar där på er sida, men ni kan ju gå igenom arbetslöshetsstatistiken och konstatera hur det ser ut. Det går vägen i Husby. Där har vi kommit längst med renoveringar, och det är där vi har sett till att också påbörja det dialogarbete som fallerade i början av detta.

Jag kommer ihåg när Husby Unite stod här utanför och skanderade. Det var under er tid. Man hade en nivå på dialogen som inte var acceptabel. Det lärde vi oss alla av, inklusive av våra egna misstag som vi begick i början. Vi har nått en dialog. Megafonen – detta gäng har jag träffat ett 20-tal gånger under de senaste åren. Vi såg till att Megafonen var delaktiga i dialogprocessen på ett positivt sätt i början. Sedan ägnade man sig åt annan verksamhet i och med ockupationen av Husby Träff. Det nya Husby Träff står på plats i dag.

Åk till Husby och se förändringen! Gå in på Berättarministeriet, titta på de nya lokalerna för biblioteket och gå in på vårdcentralen, som ni hela tiden säger är borta! Eller ni gör det kanske inte längre för ni har väl sett den och konstaterat att den finns kvar, men er partiledare står i lördagsintervjun och säger att den är försvunnen. Gå in och titta på vårdcentralen! Gå in och titta i centrum och se vad som är på gång där! Gå in på nya Husby Träff och titta på den bästa, snyggaste och fräschaste föreningslokal som jag tror finns i den här staden! Gå in på serviceförvaltningens nya arbetsplats och titta på de 80 arbetsplatser som finns på plats där i de senaste lokalerna i området! Dit kommer vi också snart att se Micacas huvudkontor flytta. 685 fler arbetstillfällen kommer att förläggas till området under den närmaste tiden just för att vi gör saker för Järvaområdet. Vi har all anledning att vara stolta över det. Men vi har utmaningar kvar – ja.

Anförande nr 134

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Det är roligt när Joakim går upp och tar till intäkt att allting är så orättvist därför att de som bor i Husby själva blev förvånade över att detta hände. Det borde inte ha hänt eftersom det har hänt så mycket som är bra, säger du, och räknar upp allting som är bra. Jag försökte påpeka för dig att det här är sådant som händer när sociala orättvisor ökar. Då säger du: De har inte alls ökat. Man blir nästan full i skratt.

I de här områdena har vi dubbel så hög arbetslöshet som i andra stadsdelar. I de här områdena har vi en växande ungdomsarbetslöshet. I de här områdena har vi centrummiljöer som Boulton övergav efter det att ni hade sålt ut dem. I de här områdena har vi situationen att ni har lagt ned bibliotek i Akalla. I de här områdena har vi ett medborgarhus som försvann i Rinkeby efter det att stadsdelsförvaltningen flyttade. Det finns mycket som går att räkna upp som har utvecklats åt fel håll.

Jag ger dig gärna kredd för det som har varit bra; det gjorde jag i inledningen av debatten. Men du måste också suga i dig att en hel del som har gjorts under resan har varit riktigt dåligt.

Anförande nr 135

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är helt meningslöst att ta denna replik. Tomas Rudin är inte intresserad av material, statistik eller någonting annat. Han går inte igenom adekvat information om vad som har hänt i området. Tomas Rudin talar om Boultsbees ägande av centrumanläggning. Boultsbee har aldrig ägt någon anläggning i Husby. Den som äger centrum i Husby är Svenska Bostäder, och de jobbar stenhårt med att förändra området. Detta tyder bara på en enda sak.

(Borgarrådet R u d i n (S): Det var Rinkeby jag talade om, Joakim.)

Jaha, nu fick du visst replik ändå. Då kan jag berätta för dig att i Rinkeby talar vi om en brunn, till exempel. Du kan sluta reflektera över hur repliker fungerar nu, och spara det till efteråt. Det finns en brunn, säger du. Nej, det finns fyra brunnar. Det är träd som har vuxit in i en anläggning. Alla de som har butiker i centrum vet precis vad det handlar om, men inte Tomas Rudin. Åk ut och prata med dem igen!

Anförande nr 136

A n n M a r i E n g e l (V): Det ärende vi behandlar handlar om hela Järvafältet, Joakim. Sedan kom vi att tala om Husby. Jag tycker att det är fascinerande att du säger att det är konstigt att detta händer i Husby eftersom det finns siffror som visar att arbetslösheten går ned. Tror du att ungdomar sitter hemma och läser era siffror?

Det finns en utbredd frustration. Den utlösande händelsen var polisen som går in och skjuter en oskyldig person, och det hela är följden av en lång upptrappning där man har upplevt sig vara trakasserad av olika poliser och myndigheter. De sociala klyftorna har bitit sig fast på hela Järvafältet. Sedan är det positivt om siffrorna i något fall ser lite annorlunda ut i Husby, men det ändrar inte hela inriktningen.

Jag tycker att det är bedrövligt när ni står här och pekar ut Megafonen, som är en ungdomsrörelse, och jämför med Kärrtorp där en organiserad våldsorganisation, Svenska motståndsrörelsen, går ut och kastar vapen på oskyldiga människor och barn och sedan tar på sig ansvaret för det. Det går väl inte att jämföra med ett spontant upplopp där det finns olika inslag. Det finns många inslag som inte alls är bra, men det går inte att stå och säga att det är samma sort.

Anförande nr 137

Borgarrådet L a r s s o n (M): Man hör nog vad man vill höra. Jag har aldrig jämfört de där två. Det är mig du begär replik på, så om du menar någon annan får du begära ordet. Det är det första.

Det andra är att våld alltid ska fördömas. Det är därför vi för denna diskussion. Det är viktigt att alla tar sitt demokratiska ansvar och ser vad man kan göra med demokratin och med ordet. Man ska se till att man gör någonting åt de våldshärjningar som sker. Man kanske inte heller alltid kommer att hitta förklaringar till vartenda våldsbrott som har skett, för den delen, men jag tror att det är viktigt att man tar avstånd i sak.

Vi har naturligtvis olika syn på vad som behöver göras i området. Ni ska som opposition kritisera när det inte går bra. Men likväl tycker jag att det är ganska viktigt att se att vissa saker fungerar bra med just det faktum att hyresgästerna är mer

nöjda än någonsin. Ni behöver inte se till att propagera för att undersökningen är annorlunda gjord än någon annan gång, för den är gjord på samma sätt under alla år. Vi kan konstatera förbättringar, och det tycker vi i alla fall är bra.

Anförande nr 138

Salar Rashid (S): Jag förvånas återigen över att man inte vill ta politiskt ansvar. När det kommer till Husbykravallerna fick vi återigen höra att det var ligister. När det kommer till utbildningsresultaten beror det på invandrare som har flyttat in i området. När det kommer till olika typer av utmaningar är det alltid någon annanstans ansvaret ligger.

Jag vill fylla i det som Ann Mari Engel sade: Det handlar om hela Järvafältet. Det är återigen helt otroligt att du låter en förort få representera flera områden. Husbykravallerna var bara en av flera olika kravaller i hela området. I söderort var det ännu värre, beskrivs det som. Återigen: Även om ärendet handlar om Järvalyftet tycker jag att det krävs mer från dig, Joakim. Det krävs mer för att försöka se den utveckling som vi står emot.

Nu hinner jag inte med min fråga till dig, Joakim.

Anförande nr 139

Borgarrådet Larsson (M): Jag anar att frågan var: Varför tänker du inte på södra delen av Stockholm också? Du kan inte svara, men jag bad dig bara att nicka. Det är svårt att gissa vad du är ute efter. Men vi kan konstatera, fru ordförande, att vi behandlar Järvalyftet, och detta är en delrapportering. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag att lägga rapporten till handlingarna, gå vidare och se till att vi strävar efter att nå de mål vi har uppsatta för 2030.

Sedan hoppas jag att fullmäktige vid flera tillfällen diskuterar utvecklingen även på den södra sidan, Salar, för det är minst lika viktigt att vi ser hela ytterstaden och Stockholm som en helhet.

Anförande nr 140

Abbe Halu (S): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Joakim Larsson och alla som kommer upp till talarstolen från den där sidan talar bara om sommarjobb och att alla har fått sommarjobb. Det är egentligen vi som har skapat ordet sommarjobb i Stockholm. Jag kan säga det en gång till om ni vill höra det.

Flera nämnde Blommanpengar, storstadssatsning och så vidare. Det var pengar utöver budget för att lyfta upp området. Det var inte för att ge sommarjobb. Vad är det som har hänt under de senaste sju åren? Vad hände med de ungdomar som var 16 år för sju år sedan och som i dag är 23–24 år? Vad har hänt med ungdomarna i dessa områden? De är arbetslösa. Ni talar bara om sommarjobb. Vad händer med deras föräldrar? Alla är arbetslösa i Järvaområdet. Varför talar ni inte om det?

Joakim Larsson och alla andra! De som bor i Svenska Bostäder och i alla andra kommunala bostäder och som har bott där i 20–30 år flyttar i hög grad därifrån i dag. Märker ni inte det? Kolla! Fråga Familjebostäders vd eller de andra bolagens vd:ar! Alla vill flytta från Rinkeby. Det har aldrig hänt förut. Självklart flyttar en och annan

som har kommit in i samhället, men i dag vill även de som har bott länge där flytta. Alla vill lämna området, och detta på grund av Alliansens politik.

Anförande nr 141

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är viktigt i sådana här sammanhang att man inte försöker att med olika nyspråk beskriva saker och ting på ett sätt där man dessutom ger sig in i vad man skulle kunna säga är halvsanningar. Du säger att sommarjobb är någonting som uppfanns av er, Abebe. Det är häpnadsväckande. Sommarjobb har funnits i urminnes tider och kan rimligen inte ha uppfunnits av Socialdemokraterna, som väl inte har funnits mer än i ungefär 100 år.

Det är anmärkningsvärt – inte bara det som du säger i debatten utan att det förekommer så många halvsanningar och insinuationer. Om man på något sätt ska försöka föra en seriös debatt kan man hålla sig till fakta. Alla är arbetslösa, säger du. Hörde ni det? *Alla* är arbetslösa. Den korrekta siffran, ordförande med flera, är 7,5 procent i Rinkeby. Det är ungefär som riksgenomsnittet. Det är inte alla.

Anförande nr 142

A b e b e H a i l u (S): Björn Ljung! Kolla i Stockholmshem, där du är ordförande! Kolla hur många som vill flytta från Husby, från Kista, från Akalla, från Rinkeby och från alla områden! Gå in och kolla hur många det är och hur många år de har bott i området. Något sådant har aldrig hänt i Stockholms historia. Gå in och kolla!

Anförande nr 143

S t i n a B e n g t s s o n (C): Jag tycker att det här är lite intressant. Jag medger naturligtvis att ungdomsarbetslösheten är ett problem. Men det kommer inte att bli bättre om ni får som ni vill, för ni kommer att ta bort den viktigaste konkurrensfördel som ungdomar har. Eftersom de inte har erfarenhet och kunskaper som vi som är lite äldre har kan de bara konkurrera med ungdomslönerna, och dem vill ni ta bort. Det kommer inte att hjälpa med er politik.

Anförande nr 144

A b e b e H a i l u (S): Ordförande! Stina Bengtsson kommer efter sju år vid makten och säger till mig att ungdomar inte har någon erfarenhet. Vem ska ge dem erfarenhet? Det var ju vi som skulle ge dem erfarenhet, eller hur? Vem ska hon skylla på?

Anförande nr 145

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Det är självklart att det finns jätteutmaningar. Men man kan inte säga som Abebe gör, att alla är arbetslösa. Ungdomsarbetslösheten i Tensta och Rinkeby är lägre än vad den är i hela Göteborg som genomsnitt. Den är lägre än vad den är i Malmö. Det beror naturligtvis på att vi har en tillväxtpolitik och en företagarpolitik och en politik som stimulerar.

Jag vill rätta en sak. Du har tagit upp det här förut – att alla vill flytta från Familjebo-städer och Svenska Bostäder. Jag tror att det är tredje gången du är uppe och vevar om detta. Jag har aldrig brytt mig om att begära replik på det. Men inför budgetdebatten hörde jag mig för, för jag trodde att du skulle gå upp och säga detta då också. I

Familjebostäder har vi en lägre omsättning av boende i Rinkeby-Tensta än vi har någon annanstans i något annat bestånd. Du vet inte vad du pratar om.

Anförande nr 146

A b e b e H a i l u (S): Jag hoppas att ni lyssnar på det som jag säger nu. Jag kan inte säga mer. När det gäller Göteborg borde Stockholm egentligen jämföra sig med Oslo eller andra städer i Norden eller i hela Europa – inte med Göteborg eller Malmö. Detta har jag hört både finansborgarrådet och alla möjliga andra från er sida säga. Det är fel, tycker jag.

Anförande nr 147

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag begärde ordet när vi började tala om dagvattenbrunnarna i Rinkeby. Jag ska återkomma till dem, för jag tycker att politiken många gånger verkligen blir väl illustrerad i sådana här lokala konkreta exempel. Sedan hann debatten rulla vidare, och nu påstås det från flera talare i den borgerliga tribunen att arbetslösheten är låg i Rinkeby. 7,5 procent, sade Björn Ljung, och någon annan fyllde på med att den bland ungdomar är lägre än i Göteborg.

Vår uppfattning är att den viktigaste tillgång som vi egentligen har bland befolkningen är dess vilja till arbete. Man måste se att de områden som vi talar om runt Järva lider av extremt låg sysselsättningsgrad och en väldigt låg förvärvsfrekvens. Många människor går arbetslösa, och det blir inte ett dugg bättre av att ni försöker hitta statistik som på olika längder och bredder går att jämföra. Ni är helt hopplöst ute och cyklar.

Låt oss titta på vistelsetid i landet. Bland dem som har vistats i Sverige mellan ett och nio år är förvärvsfrekvensen i Rinkeby bara 40 procent. Bland dem som har vistats i tio år eller längre i Sverige är förvärvsfrekvensen 60 procent. Bland dem som inte har invandrat till Sverige är den 70 procent i Rinkeby. Dessa siffror är lägsta i hela Stockholm. Därefter kommer Skärholmen, och sedan finns det några till av stadsdelarna i Järvalyftet. Det blir jättetransigt om man försöker jämföra det med arbetslösheten på 7,5 procent och påstå att den skulle vara lika med den i resten av landet. Titta i stället på förvärvsfrekvensen och hur många som har möjlighet att jobba! Då ser ni det som alla vet; dessa områden är några av de mest segregerade i hela Sverige. Det tjänar ingenting till att försöka beskriva dem på något annat sätt. Det är ett lika stort problem när vi styr som när ni styr.

När det gäller dagvattenbrunnarna i Rinkeby har jag en fråga, och detta var också min poäng i mitt första inlägg. Nu visar det sig till och med att Joakim Larsson känner till de här *dagvattenbrunnarna*. Jag ber om ursäkt för att jag sade *dagvattenbrunnen*. Också jag har fått mig detta till livs i samtal med de förtvivlade företagarna, som drabbades av att deras hyror mer än fördubblades när Boultee tog över. Servicen gick ned, och hela centrum blev mycket försämrat både genom att stadsdelskontoret flyttade därifrån och genom att den fruktansvärda firman Boultee mer eller mindre förstörde underhållet i centrum.

Det har legat på kommunens ansvar att fixa dagvattenbrunnarna, och man har inte gjort det på två års tid. Min första fråga i debatten var: Skulle detta ha hänt på Karlaplan? Nej, men det händer i Järvaområdet, i en av de större stadsdelarna. Detta

upprepas vid vartenda regnväder. Jag tycker att det säger allt om hur vi prioriterar dessa områden.

Anförande nr 148

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag har bara en kort fråga. När jag går upp och håller anföranden här försöker jag inte hitta på saker som Tomas Rudin säger. Jag försöker verkligen att hålla mig till vad jag ska säga och så vidare. Jag försöker inte hitta på saker. Att jag skulle ha varit uppe och sagt att arbetslösheten är låg i Tensta-Rinkeby är helt enkelt inte sant. Alla som kan höra hörde att jag sade att vi har stora utmaningar och att vi måste jobba ännu mer. Men man måste sätta det hela i proportion till annat. Alla är inte arbetslösa. Man kan jämföra med exempelvis Göteborg och Malmö. Vi ligger bättre till än vad man gör som ett snitt i Göteborg och som ett snitt i Malmö.

Det innebär inte att vi inte har stora utmaningar, men man måste ha några rimliga proportioner på vad man säger när man har en debatt. Annars blir det helt koko i debattstolarna här. Jag skulle uppskatta om du slutar att hitta på saker som jag har varit uppe och sagt.

Anförande nr 149

B o r g a r r å d e t R u d i n (S): Nej, det jag menade var att Björn Ljung, som var uppe i debatten före dig, sade att arbetslösheten var 7,5 procent i Rinkeby. Det är den inte. Förvärvsfrekvensen i Rinkeby är betydligt lägre, och de som går arbetslösa i Rinkeby har olika typer av situationer som gör att de inte kan försörja sig genom eget arbete; det säger sig självt. En del kommer som nyanlända flyktingar, och andra kommer med asylliknande skäl och bor i området. Andra kommer ut på olika typer av utbildningar eller finns i olika typer av åtgärder. Därmed har man helt enkelt en situation som långvarigt gör att man bestående står utanför arbetsmarknaden.

Du behöver inte vara orolig; det var inte ditt inlägg jag for efter alls. Däremot tycker jag inte om när man liksom försöker mildra betydelsen av sysselsättningen i dessa områden. När det gäller förvärvsfrekvensen går det inte att beskriva detta på annat sätt än att det är katastrofalt att vi har stadsdelar som har så här låg förvärvsfrekvens.

Men jag uppfattade ditt inlägg som ett av de mer modesta och tydliga.

Anförande nr 150

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! När vi talar om olika siffror kan man tala om förvärvsfrekvens, och du sade att det är så och så på Järvafältet. Då sade jag direkt till mig själv: Det är inte bara Järvafältet, utan Skärholmen ligger nästan lika illa till. Precis efteråt sade du det. Bra – då är vi överens på en punkt.

Men faktum är att den genomsnittliga arbetslösheten är 7,5 procent, som jag sade. Det gäller den genomsnittliga, och det beror på att det skiljer sig mycket. Vi har otroligt låg arbetslöshet i Stockholm. Det betyder också att relativt sett är arbetslösheten hög på Järva.

Men kom inte och säg att det är kris och katastrof! Till slut blir detta en självuppfyllande profetia. Det blir lite grann som ni talade om i fullmäktigedebatten för några

måndagar sedan. Ni försöker, och ni försöker med olika medel, att få människorna i dessa områden att känna sig på ett sätt så att de ska se er som de stora räddarna. Det är bara ohederligt och ingenting annat.

Anförande nr 151

Borgarrådet R u d i n (S): Jag menar att det är kris och katastrof att vi under lång tid i Sverige har haft en bestående arbetslöshet och en strukturell social orättvisa som gör att man just i dessa områden – Tensta, Rinkeby, Husby, Akalla och Skärholmen – ser detta år efter år och att vi inte lyckas rå på de problem som finns där. Det går inte att beskriva det som något annat än ett jättestort misslyckande. Det är ett klassamhälle i sitt prydno som växer fram framför våra ögon samtidigt som andra stadsdelar klarar sig väldigt bra.

Vi ser att man i stadsdelar där förvärvsfrekvensen är hög också har mindre problem i skolan. Befolkningen känner sig tryggare, och man har ännu lägre arbetslöshet än den genomsnittliga. Man har på alla punkter ett bättre liv i de delar av staden där man hela tiden får det bättre och bättre. Men i de här stadsdelarna har man hela tiden de problem som hör arbetslösheten och den växande sociala orättvisan till.

Det är bara detta vi begär att ni ska se. Ni försöker undvika att tala om det, och det tycker jag egentligen är allvarligare.

Anförande nr 152

A w a d H e r s i (MP): Det är dags för ansvar. Det är dags för samling för våra gemensamma utmaningar. Det är dags att forma en politik som ser till att staden håller ihop. Det gör ont i mig att se att Stockholm glider isär. Skillnaderna har ökat de senaste sju åren. När diskussionen går i denna sal och i denna församling undrar jag ibland varför man har så olika utgångspunkter i debatten.

Just denna fråga, som handlar om Järvalyftet, är en fråga som kommunfullmäktige har bestämt innan man satte i gång Järvalyftet. Det är alltså en fråga där man har gemensamma referenspunkter. När vi nu har haft Järvalyftet i sju år måste vi utvärdera det gentemot de mål som vi har satt för det. Jag ska återupprepa målen. De var bättre bostäder, bättre skolresultat, bättre förutsättningar för företagare och fler arbetstillfällen.

Jag kan säga att på punkt efter punkt har inte Järvalyftet levt upp till sina mål. Då tycker jag att det är illa att man skyller ifrån sig och har något slags vi-och-dom-debatt. Vi i Miljöpartiet är missnöjda med hur saker och ting har fungerat. Men vi har också en ambition för vad vi skulle kunna göra. Just därför vill vi säga: Kom ombord på båten! Titta med oss och hitta referenspunkter så att vi kommer framåt i dessa viktiga samhällsfrågor!

Jag kan bara nämna en del av problemen i Järvalyftet. En del är att man har utgått ifrån att man kan lösa de problem som finns ute i staden genom att man trycker på en knapp i det här huset. Det som görs är i hög grad tjänstemannaprodukter fränkopp-lade från inflytande från medborgarna.

Anförande nr 153

G u l a n A v c i (FP): Fru ordförande! Menar du på fullaste allvar, Awad Hersi, att vi driver en politik som sliter staden isär? Jag tycker att det är mycket olyckligt att du som är miljöpartist sitter och hemfaller åt denna typ av beskrivning av den politik som förs. Du vet själv att det har gjorts många bra och viktiga satsningar framför allt i Järvaområdet. Det finns mycket kvar att göra, och vi arbetar systematiskt och långsiktigt med att bryta det utanförskap som ingen här inne förnekar finns.

Nu kommer man till exempel att flytta ut kulturförvaltningen. Utbildningsförvaltningen kommer att förläggas till Tensta respektive Husby. Det kommer att bidra till att stärka det lokala näringslivet. Jobbtorgen startade 2009. Du sitter i samma nämnd som jag – arbetsmarknadsnämnden. Vi får kontinuerligt rapporter som visar att alltfler människor lämnar försörjningsstöd och går över till egen försörjning. Sommarjobbssatsningarna har varit bra och viktiga i hela Järvaområdet. Det är olyckligt att stå här och försöka måla upp en annan bild.

Anförande nr 154

A w a d H e r s i (MP): Vad jag talar om är att Järvalyftet har misslyckats. Man har inte uppfyllt målen. Men vad du talar om är vad som kommer att göras i framtiden. Jag tycker nämligen att det skulle vara klädsamt om du kunde ta ett större ansvar för det som ni har åstadkommit under de senaste åren.

Jag kan säga dig att byggtakten i Järva är den lägsta i hela staden. Jag kan säga dig att antalet ungdomar som inte studerar eller arbetar har ökat. Antalet barn som inte blir behöriga till gymnasiet har blivit fler. Kan du med handen på hjärtat säga att du har lyckats när du har efterlämnat så mycket och så många är kvar?

Anförande nr 155

M a t s L u n d g a r d (M): Hallå allihop! Jag jobbar på Arbetsförmedlingen. Precis innan jag kom hit i dag fick jag ta del av Stockholmsdelen av en stor prognosundersökning som precis har avslutats. Undersökningen visar att mellan 2014 och 2015 tillkommer 120 000 nya arbetstillfällen i Sverige. Jag kan hälsa till alla – för detta måste ju glädja alla – att alla tecken pekar uppåt.

Det är optimism i alla branscher, och man är speciellt optimistisk vad gäller Stockholm. Man är särskilt optimistisk när det gäller folk som står lite längre bort från arbetsmarknaden, åtminstone en del av dem som bor på Järvafältet. Vad jag ville säga här är – jag ska bli en bättre talare till nästa gång, för det är första gången jag står här – att jag inte känner igen oppositionens beskrivning av Stockholm och Stockholms arbetsmarknad över huvud taget. Återkom gärna när ni har sett statistiken och träffat 5 000 arbetslösa, som jag har gjort under de senaste sju åren!

Anförande nr 156

A w a d H e r s i (MP): Det går jättebra för Stockholm. Det är bra, för Stockholm är en motor i hela landet när det gäller ekonomi och arbetstillfällen. Men det är inte det vi diskuterar. Järvalyftet gäller inte för hela Stockholm. Det gäller utvalda stadsdelar, och det är just det som vi diskuterar. Jag kan bara säga att Centerpartiet inte ens bemödade sig att utse en ersättare i min nämnd på sex år.

Anförande nr 157

R a h m a D i r i e (M): Ordförande, fullmäktige! Mycket har sagts här i kväll om Rinkeby-Kista och Järvafältet. Jag tycker att utvecklingen på Järvafältet är mycket positiv. Vi ska verkligen kunna unna dessa människor den utvecklingen. Jag kommer ihåg när jag flyttade till Rinkeby första gången 2005. Jag var helt chockad över hur det såg ut. Den fysiska miljön var förfärlig. Den fysiska miljön är självfallet viktig för människorna, men därför ska vi inte glömma den sociala strukturen. Detta jobbar vi med på bred front.

Det var många som refererade till den sociala rapport som kom från Rinkeby-Kista för något år sedan. Efter den kom granskningen av Rinkeby-Kistas sociala barnavård. Granskningen visade att Rinkeby-Kistas barnavård är föredömlig. Jag har inte hört någon av er referera till detta.

Jag tycker att den utveckling som pågår just nu ska fortsätta. Vi jobbar mycket med hur vi ska få ungdomar i arbete. Vi jobbar med Jobbchans, som är ett samarbete med Djurgårdsandan, drive-in-verksamhet och jobbtorg i stadsdelen. Vi jobbar med Merit, som går hem till ungdomar. Jag har träffat dem som jobbar med detta. De går hem till ungdomar och försöker motivera dem till arbete. Jag tror inte att man gör detta någonstans i världen. Vi har fokus på Unga in, för unga som inte går i skolan. Vi har ungdomsanställningar, och vi har en massa annat som jag inte kan rabbla upp här.

Jag tycker att det är viktigt att man tar hänsyn till de boende i Rinkeby-Kista. Här får man höra att ingen av dem jobbar och att ingen av dem går i skola. Jag tycker att det är lite farligt med det språket. Vi har ett ansvar, och jag tror inte att de boende i Rinkeby-Kista känner igen sig i era utsagor. Jag tycker att man ska vara lite försiktig med språket. Det är klart att människor jobbar. Och så måste vi komma ihåg att Rinkeby-Kista är en del av Stockholm. Det är ingen egen ö. Det har det varit förut, men nu bygger vi ihop det med resten av staden. De boende i Rinkeby-Kista är lika mycket stockholmare. Det är farligt att säga som ni gör. När ni lyfter fram den här frågan känns det som att ni vill skapa ett slags motstånd. Ert tonläge är lite farligt; det blir lätt vi och de – i alla fall utifrån hur jag ser det.

Det finns mycket positivt. Det var någon som refererade till en skola som skulle läggas ned. När skolor inte har tillräckligt med underlag läggs de ned. Familjebostäder ska flytta in vid Rinkebytorget snart. Vi ska renovera Rinkebytorget. Det är mycket som sker. Åk ut dit och ta reda på vad som händer där! Sedan kan vi diskutera.

Anförande nr 158

A w a d H e r s i (MP): Rahma! Jag har en inbjudan till dig. Den 17 december kommer det att vara en debatt om barn som far illa i Rinkeby. Jag bjuder gärna in dig till denna debatt. Jag delar inte den bild som du beskriver. Det är nämligen så att antalet barn som omhändertas och som är föremål för sociala utredningar är högst där i hela Stockholm.

När jag var på väg hit i dag fick jag ett samtal från tidningen Mitt i. Gissa vad jag fick för fråga? Närbutikerna i Hjulsta läggs ned. Det är den sista servicestationen i

denna stadsdel. Unga in, nämnde du. Men det finns inga pengar för Unga in. Arbetsförmedlingen kommer att dra in detta på grund av resursbrist.

Anförande nr 159

R a h m a D i r i e (M): Du nämnde att det omhändertas fler barn i Rinkeby-Kista. Jag kan påminna om att Rinkeby-Kista också är den barntätaste stadsdelen i hela staden. Jag är medveten om att det finns utmaningar, och det jobbar vi med.

Anförande nr 160

A n n M a r i E n g e l (V): Rahma! Nu är tyvärr inte vår gruppleddare Ann-Margarethe Livh här, men hon har bott i Rinkeby i 30 år. Hon är den enda gruppleddare här i salen, vad jag vet, som bor på Järvafältet. Hon brukar vittna om hur många saker som har försvunnits och lagts ned sedan hon flyttade dit. Det fanns otroligt mycket mer verksamhet för barn och unga förr, till exempel.

Det är klart att en del saker säkert har blivit bättre. Det gäller fysisk upprustning och så vidare. Men vårt förslag innebär att det är Järvaborna som ska ha makten över Järvalyftet. Alla våra förslag i vår reservation handlar om det. Det är detta som vi tycker är det avgörande problemet med Järvalyftet – att man inte lyssnar på Järvaborna utan att man sitter i Stadshuset och kritiserar projekt och sedan kommer med stora projekt som kör över det som Järvaborna vill.

Jag har frågat flera av dina partikamrater här i kväll, och jag frågar dig också: Tycker du att det vore ett bra förslag att skicka ut denna remiss till folk på Järva, till exempel stadsdelsnämnden och Järvaborna, så att de får komma med synpunkter och säga om de tycker att resultaten är bra och om de ser någonting annat som man skulle kunna göra i stället?

Anförande nr 161

R a h m a D i r h i e (M): Jag skäms inte alls över det som har gjorts i Järva och det som kommer att ske. Mycket behöver göras, och mer ska göras. Du refererar ofta till Ann-Margarethe Livh. Jag tycker att du själv ska ta dig ut dit. Hon talar gärna om det som inte funkar där, men hon talar sällan om det som händer och det som är bra. Det förnekar hon.

§ 16 Valärenden, ny mandatperiodsval

Anförande nr 162

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag vädjar om att vi kan återkomma till och återuppta behandlingen av ärende 24 – valärenden, ny mandatperiodsval. Jag har gjort ett fel där.

På s. 11 i luntan över valärenden för kommunfullmäktige har vi socialnämnden. Marie Ljungberg Schött har påtalat att hon ska stå efter Yvonne Fernell-Ingelström. De ska alltså byta plats.

Jag yrkar på detta förslag.

§ 17 Ändringar av lokala ordningsföreskrifter för torghandeln i Stockholms kommun (utl. 2013:161; skrivelse 13)

Anförande nr 163

Åke Askensten (MP): Ordförande! Det finns speciellt en sak som är glädjande i ärendet, nämligen att söndagsmarknaden på Hötorget nu har fått ett lite förlängt och stabilt förhållande gentemot staden efter de egendomliga turer som har varit där under senare år. Det är speciellt bra för turister och stockholmare som tycker att det är trevligt med den här marknaden. Det är extra bra för dessa småföretagare, som inte behöver ha ett orosmoln hängande över sig om att de inte ska få vara kvar.

Det är också bra att det blir möjligt att på alla salutorg i staden ha söndagsmarknader. Detta är egentligen ett annat ämne, men konsten kan också komma till sin rätt där. Då är det naturligtvis fråga om kostnader, och det är viktigt att man tänker noga på den saken.

Jag har två frågor till borgarrådet angående lite oklara formuleringar. Jag vet inte om borgarrådet är här, men det gäller i alla fall § 7 punkt 5. Där står att man kan avslå ansökan om den sökande föregående år har fått sitt tillstånd indraget. Föregående år kan ju betyda två saker, nämligen närmast föregående år eller flera år bakåt i tiden. Det är alltså en kautschukparagraf, och det vore intressant att höra vad borgarrådet anser gäller. Vad innebär ordet föregående år i det här fallet?

På s. 7 i tjänsteutlåtandet står: Det normala blir således att en tillståndsinnehavare innehar sin torgplats under många år – observera många år. Samtidigt vill man ändra i § 5 och minska den maximala upplåtelse tiden från tre till ett år. Det är naturligtvis en skillnad, och jag undrar hur det hänger ihop. En minskning av den maximala tiden och att det normalt ska vara många år – hur hänger det ihop?

Anförande nr 164

Borgarrådet Sjöstedt (FP): Fullmäktige och Åke Askensten! Det är inte så konstigt som det låter. Det innebär att man måste söka om sin plats varje år, men man har förtur till den. Det gör att man kan ha den i många år. Detta är till för att lugna dem som blir oroliga över att man behöver söka om platsen. Man gör det alltså varje år.

Det är också svaret på din första fråga, som handlade om ifall man kan mista platsen om man har misskött sig föregående år. Föregående år är då alltså alltid föregående år, det vill säga ett år innan, eftersom det hela fördelas om varje år.

Anförande nr 165

Åke Askensten (MP): Vad jag menar – och vi kanske menar samma sak – är närmast föregående år. Det är alltså det som gäller; så tolkar jag nu borgarrådet.

*§ 18 Upprustning av Vanadisbadet
Genomförandebeslut (utl. 2013:162)*

Anförande nr 166

Borgarrådet K e v i u s (M): Stockholmare, åhörare, massmedier! I dag fattar vi ett historiskt beslut – ett genomförandebeslut om att öppna upp Vanadisbadet. Badet har varit stängt i fem år, vilket är tråkigt. Ni vet att vi har en hel del upprustningar av olika simanläggningar på gång. Man kan absolut diskutera vad som lovades och inte lovades; vi kommer säkert att ha en liten diskussion om det. Det jag är glad över som idrottsborgarråd är att alla partier är överens. Alla partier är överens om att Vanadisbadet ska öppna. Alla är överens om att stockholmarna ska kunna bada mitt i City. Och alla partier är överens om att detta beslut ska fattas i kväll. Förhoppningsvis kan vi alla bada där i juni nästa år tillsammans.

Vanadisbadet byggdes 1938. Om man frågar människor som har bott i Stockholm länge eller som är äldre och uppvuxna här hör man att många har minnen från Vanadisbadet mitt i Vanadislunden. Det är ett fantastiskt läge. Om ni inte har varit där finns chansen att gå tid nästa år. Jag är väldigt glad över att vi nu ser till att badet äntligen öppnas.

Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 167

K a r i n R å g s j ö (V): Herr ordförande och Regina! Det är klart att vi är superglada över att badet äntligen öppnas efter att ha legat i förslumningens skimmer så länge, måste jag säga. Jag älskar detta bad. Jag tycker att det var fantastiskt att gå dit så länge man kunde göra det. Under en kort period bodde jag på Rådmansgatan och hade badet som bastion med en liten bebis – jättefint!

Nu ska det rustas upp; det tycker vi är superduperbra eftersom det bara har stått så länge. Under er mandatperiod har badet stått och tickat, och det ser inte så kul där uppe. Vi hoppas att badet hamnar i kommunal regi och att vi efter denna sorgliga historia lägger badet i kommunens våta armar – höll jag på att säga. Vi kan ta tag i badet och göra någonting riktigt bra, för det behövs ett bra innerstadsbad som är öppet. Det vimlar inte riktigt av sådana i den här staden.

Bifall till allas förslag!

Anförande nr 168

Å k e A s k e n s t e n (MP): Äntligen, kan man säga. Norrmalm är en stadsdel med 60 000–70 000 invånare. Badet kommer dessutom att bli en angelägenhet för många andra. Det är verkligen på tiden.

Detta är kanske ett av de sorgligaste fallen genom åren när det gäller hur en kommun kan låta någonting förfalla. Det är tråkigt, men detta kommer bättre sent än aldrig, kan man väl säga. Det är viktigt att badet nu får ett modernt innehåll och att det blir en bra tillgänglighet också för barn. Barn är ju ofta badbenägna, och det måste bli ett barnvänligt bad.

I övrigt är detta ett gyllene tillfälle för Stockholms stad att visa framfötterna och visa hur ett ombyggt bad kan bli miljö- och klimatanpassat i världsklass. Vi brukar ju säga det – ett Stockholm i världsklass. Detta är ett bra tillfälle. Men om man ser lite grann tillbaka med tanke på det som har hänt nu under årens lopp är det viktigt att Stockholms stad nu tar tag i det här och ser till att driften, förhållanden och allting kommer att fungera. Vi vill inte behöva hamna i en sådan här tråkig situation någon mer gång på lång tid.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 169

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Ordförande, åhörare och kommunfullmäktigeledamöter! Det är jättetråkigt att badet har varit stängt så här länge. Jag undrar över en sak i handlingarna. Stämmer detta, och hur har man tänkt sig framtiden för badet? Det handlar om att den nuvarande hyresgästen har en hyra om 50 000 kronor om året. Så lite betalar inte ens mina vänner som driver kafé här i Stockholms innerstad. Dessutom är det hyresgästen, vad jag förstår, som är en av grundarna till att badet har förfallit. Hyresgästen har inte tagit sitt ansvar och renoverat det.

Jag har några funderingar. Är det samma hyresgäst som kommer att överta badet? Nu kommer staden att betala 53 miljoner. Vad jag förstår har hyresgästen med den billiga hyran byggt om omklädningsrummen till hotell och driver nu detta hotell mot en årshyra på 50 000 kronor om året.

Stadsledningskontoret självt konstaterar att staden inte har något gynnsamt förhandlingsläge gentemot den nuvarande hyresgästen. De ställer sig också lite frågande till att man gör om detaljplanen så att hyresgästen kan fortsätta sin hotellverksamhet fram till kontraktets utlöpande. Jag tycker att detta känns konstigt och osäkert, och jag skulle vilja veta hur det kan vara så här.

Anförande nr 170

Borgarrådet K e v i u s (M): På en minut får jag snabba på och säga att vi i samtal med idrottsförvaltning, fastighetskontor och stadens jurister har tittat på de olika alternativen. Ett alternativ skulle vara att häva avtalet här i dag. Vi har ett avtal som vi sitter fast i med denna hyresgäst. Det är inget bra avtal – det tycker nog ingen – som löper ut 2016. Om vi skulle häva avtalet skulle vi tyvärr få betala en hel del pengar till denna hyresgäst och kanske bli tvungna att bedriva något slags juridisk process i och med detta avtals upphävande och utslängning av hyresgäst.

Vi landade därför i att för att kunna öppna upp badet så fort som möjligt är det bättre att fatta detta beslut och inte låta hyresgästen driva badet efter 2016. Vi bygger nya omklädningsrum som blir fräscha och bra. Detaljplaneändringen är till för att också legalisera de nya byggnaderna. Det behövs teknikbyggnader, omklädningsbyggnader och bra tillgänglighet för funktionsnedsatta människor. Det är alltså en massa andra saker som ingår i detaljplanen.

Anförande nr 171

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag skulle vilja säkra vad det är som gör att det blir denna hyresgäst som ska sköta driften och få intäkterna, som jag har förstått det. Jag skulle gärna vilja höra hur man resonerar om det. Och vad säkrar att badet nu

kommer att skötas bra? Vi petar in 53 miljoner, och den hyresgäst som har misskött avtalet ska fortsätta driften.

För mig känns det som någonting konstigt. Jag tycker att vi på något vis har blivit svikna här. Det är svårt att uttala sig om det här, men det står inte heller någonting om vite. Om man har låtit badet förfalla så till den milda grad att stockholmarna har berövats ett innerstadsbad i så många år tycker jag att det känns lite konstigt att samma hyresgäst får fortsatt förtroende att driva badet och få in intäkterna och dessutom behålla det för 50 000 kronor per år.

Anförande nr 172

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte låta bli att upprepa lite av historien kring dagens beslut. Jag kommer ihåg vi redan 2008 kunde läsa om detta i DN. Jag satt i idrottsnämnden redan på den tiden, och vi kunde läsa om de storslagna planerna för Vanadisbadet. Jag kommer ihåg att jag kände mig ganska överraskad, för vi hade egentligen inte talat om det i idrottsnämnden. Man kände sig därför lite överrumplad. Men allting var väldigt flott, så det var bara att hålla med.

Sedan hände inte så mycket, utan samma år stängdes badet och en skylt kom upp med Ej tillträde. I princip har det varit så sedan dess. Nu tycker jag självfallet att det är bra att badet rustas upp. Det är väldigt dyra historier att rusta upp bad. Trots att ärendet egentligen handlar om att lappa och laga lite går det på 53 miljoner. Jag tycker att man kanske skulle kunna fundera på att bygga in badanläggningen. Även om jag gärna kommer dit och badar i juni kunde det vara trevligt att bada där nu också – i december och januari. Vi lägger ned 53 miljoner på en anläggning som vi kanske kommer att utnyttja tre månader av året. Om vi nu lägger så mycket pengar – varför inte försöka utnyttja badet tolv månader om året? Detta är en invändning jag har.

Det handlar som sagt om mycket pengar. Jag är lite oroad för den undanträngnings-effekt som de här investeringarna kommer att ha på både fastighetsnämndens och idrottsnämndens budget i övrigt.

Jag yrkar ändå bifall till förslaget.

Anförande nr 173

Borgarrådet K e v i u s (M): Jari Visshed! Du behöver inte vara orolig, för vi har fått en rejält utökad budget i idrottsnämnden. Det vet du, och det gäller både investering och drift.

Vanadisbadet har varit ett utomhusbad sedan 1938. Det är inte helt lätt att bara säga att nu bygger vi in det. Dels kostar det pengar, dels är detta ett omtyckt utomhusbad. Ni som känner till historien vet att det inte blev något överskott från Hagastaden, och det var det som skulle läggas på detta.

Oavsett vilket är jag glad över att vi öppnar denna fantastiska pärla mitt inne i staden. Sedan kan jag också tycka att det är olyckligt att vi är fast i ett avtal. Som jag nämnde tidigare har våra stadsjurister rätt oss att det är bättre att göra så här, för då kan vi snabbt se till att stockholmarna får bada. Det är vi som äger anläggningen.

Vad gäller detaljplaneprocessen kommer vi som sitter i stadsbyggnadsnämnden att hålla koll på vad som händer.

Man ska känna till att det är många privata utövare som har hört av sig och sagt: Vi kan driva badet! Då har de alltid kommit med förslaget att de ska bygga massor av bostäder i Vanadislunden. Vi har sagt att det viktigaste är att badet öppnas. Alternativet att driva långa juridiska processer och försöka köpa ut en hyresgäst som har misskött sig var absolut något som man diskuterade, men man landade i att det är bättre att låta stockholmarna få bada.

Det finns ett avtal som säger att man ska se till att det går att bada där. Eftersom vi äger anläggningen ska vi göra allt för att se till att badet öppnas. Och så badar vi där tillsammans i juni 2014.

Anförande nr 174

Borgarrådet R u d i n (S): Jag trodde att jag förstod ärendet tills replikskiftet om det nya avtalet kom. Det kändes onekligen som att vi inte fick svar på frågan.

Jag vet inte hur vi ska förstå dig, Regina. Fram till 2016 har vi denna hyresgäst, och efter det kommer vi att förhandla om avtalet. Är det så? Borgarrådet ser ut som att det kommer vi inte att göra. Jag tyckte att du sa i ett av replikskiftena att vi då skulle ha en ny driftsägare, men jag kanske hörde fel.

Anförande nr 175

Borgarrådet K e v i u s (M): Kommunen äger badet. Hyresgästen har, som ni vet, misskött badet ganska mycket. Om två år, när avtalet går ut, kommer vi i idrottsnämnden att sätta oss ned och diskutera. Jag vet att det är många som säger: Då ska kommunen driva det. Men jag kan inte stå här och lova någonting om vad som händer om två år. Låt de politiker som sitter i idrottsnämnden om två år diskutera det då.

*§ 20 Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall med mera samt slam och latrin
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2013:187)*

Anförande nr 176

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Detta är ett årligt återkommande ärende. Som många – förhoppningsvis alla – känner till har majoriteten höga ambitioner när det gäller avfallshanteringen i Stockholm. Vi vill försöka se till att avfallet används på ett så bra sätt som möjligt. Vi har anslutit oss till den ambition som regeringen har med 50 procents matavfallsinsamling senast 2018, och vi jobbar mycket med att det ska vara enkelt för stockholmarna att göra rätt på området. Vi har bland annat olika typer av miljöstationer och även en mobil insamling som jag tror är rätt unik i landet när det gäller möjlighet att få information via sms och så vidare för stockholmarna.

Vi har återvinningscentraler som är viktiga, och de behöver bli fler. Alternativt behöver vi komma överens med de grannkommuner som har stängt ute stockholmarna från att besöka den återvinningscentral som är närmast. Det borde finnas möjlighet att komma överens mellan kommunerna så att man kan åka till den återvinningscentral som ligger närmast till hands och inte behöver ägna sig åt en massa onödig körning runt om i vår region.

Vi har en rätt väl utvecklad fastighetsnära insamling i många av de flerfamiljsfastigheter som finns i staden, inte minst inom det allmännyttiga bostadsbeståndet, som vi ju själva äger. För att underlätta för stockholmarna hade vi ett möte den 25 november. Tyvärr blev jag då matförgiftad, så jag kunde inte vara med på mötet. Men det syftade till att just diskutera hur vi över kommungränserna ska göra det möjligt för stockholmarna och andra invånare i vår region att åka till den återvinningscentral som är närmast. Jag tycker att detta är en otroligt viktig fråga för hela vår region, och jag ser fram emot att vi hittar någon bra lösning på det här.

I dag betalar taxekollektivet i Stockholm för behandlingen av avfall som invånare i andra kommuner har lämnat till våra återvinningscentraler i Stockholm. Vi har också ett bekymmer därför att det är många företagare som inte använder sig av de klippkort som de har utan lämnar gratis på våra återvinningscentraler, vilket gör att inte heller företagarna betalar för detta på det sätt som de ska göra. Detta behöver vi komma till rätta med, för annars blöder systemet i Stockholm såsom det ser ut i dag.

Detta förslag innebär att vi går vidare när det gäller att stimulera matavfallsinsamlingen. Det blir gratis för alla villaägare att sortera matavfall. Vi har haft denna stimulans i ett år nu. Det har varit en succé – en ökning med över 160 procent när det gäller matavfallsinsamlingen på ett år.

Samtidigt kan vi konstatera att det blir allt dyrare att hantera de här sakerna. Det är därför detta förslag innebär en höjning av taxan med 8,7 procent i stället för de 5,9 som man beräknade i flerårsbudgeten. I vissa medier har det framställts som att det bara beror på matavfallsinsamlingen. Men det är inte korrekt, utan det handlar också om att upphandlingen av insamlingen av andra hushållssopor har blivit en högre kostnad. Sedan har vi också löpande avtal som har en indexreglering som också gör

att det har blivit dyrare. I budget för nästa år har vi även en återöppning av återvinningscentralen i Vanadisberget, som jag vet att många ser fram emot.

Sammantaget har detta inneburit att vi helt enkelt har gjort en felprognostisering i flerårsbudgeten, och vi kan konstatera att vi behöver höja taxan mer än de 5,9 procent som man hade räknat med. Trots detta innebär det att vi har landets förmodligen lägsta hushållstaxa i Stockholm. En Linköpingsbo, till exempel, betalar dubbelt så mycket i hushållstaxa som en stockholmare gör.

Med detta, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 177

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det är jättebra att man styr lite mer mot matavfallsinsamlingen. Men jag tänkte passa på att fråga en sak. I Miljöpartiet – och jag vet att det finns samma ambitioner i trafik- och renhållningsnämnden – har vi ambitionen att premiera dem som genererar lite avfall. Det ligger ju i uppdraget att generera lite avfall. Därför tänkte jag ställa några frågor om avgifterna.

Grundavgiften är densamma oavsett om man har hämtning bara var fjärde vecka, varannan eller varje. Den ligger på 750 kronor. Om man har hämtning var fjärde vecka betalar man 156 kronor, och för varannan vecka betalar man 338 kronor. Jag undrar hur ni har tänkt er detta. Ser ni det som en rabatt om man köper mer, till exempel två hämtningar i månaden? Då kostar det alltså 156 kronor plus 156 kronor och sedan bara 26 kronor mer.

Skulle det inte vara bättre att markera lite tydligare? Hur har ni tänkt kring det?

Anförande nr 178

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det handlar också om en viktbaserad taxa, så det är inte bara hämtningen. Om man har en liten volym betalar man lägre pris på grund av att man har en lägre vikt. Jag utgår ifrån att det blir högre kostnader om man har hämtningar varannan vecka. Det har man ju på grund av att man har större volym avfall, vilket också leder till att man får betala en högre avgift eftersom det är mer vikt.

Anförande nr 179

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! I kommunstyrelsen har vi en reservation. Maria Antonsson har redan varit uppe och talat om en del – att vi har en högre differentiering om man har längre hämtningsintervall. Vi tycker att det är viktigt, för man bör se till att premiera att det är mindre transporter. Det är en sak. Även om Ulla Hamilton talar om att det blir dyrare för att man har mer att slänga är det inte riktigt detta det handlar om i sammanhanget.

Dessutom är det alldeles utmärkt att om man som villaägare har matavfallsinsamling kostar inte detta någonting extra. Den delen är fri, kan man säga. När det gäller flerfamiljshushåll – vilka är ganska många i den här staden, det vill säga hyreshus och flerbostadshus – finns det en subventionering, men den är inte tillräcklig för att vi ska få i gång systemet på ett vettigt sätt. Vi vet att den nuvarande styrande majoriteten bara har 50 procent matavfallsinsamling som mål. Vi ser att det måste

komma mycket högre. Då är detta ett sätt att göra det på, det vill säga att skapa en mycket högre differentiering mellan att slänga allting på ett ställe och förstöra en god resurs och att sortera ut den.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 180

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag ska inte återigen, för femtioelfte gången, ta samma debatt som jag och Daniel brukar ha. Jag ska bara påpeka att det som Daniel utelämnar i sin redogörelse och sin plädering är det faktum att vi står inför ett stort systemskifte när det gäller matavfallsinsamlingen i flerbostadshusen. Vi kommer att börja arbeta med gröna påsar, och vi håller just nu på att arbeta på att ta fram en anläggning som ska ta hand om sorteringen av påsarna. Det är en stor investering vi har framför oss för att få de 50 procent i matavfallsinsamling som enligt experterna är ett otroligt ambitiöst mål att klara till år 2018 eftersom vi för Stockholms del snart uppnår 900 000 invånare.

Jag ville bara få detta sagt eftersom det är viktigt i sammanhanget.

Anförande nr 181

Borgarrådet H e l l d é n (MP): De gröna påsarna är alldeles utmärkta; det har vi talat om länge. Det är ett sätt att göra det på. Vi bör, så länge vi har det system som vi fortfarande har eftersom ni inte har budgeterat för den anläggning som ni talar om, se till att de som sorterar och gör det på ett bra sätt i dag får ett större incitament att göra det.

Om man har infört det andra systemet kanske det som man har i ett bostadshus inte behövs. Då blir det något annat.

Anförande nr 182

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag bara konstaterar att jag tycker att 40 procent subventionering av matavfallsinsamlingen i flerfamiljsfastigheterna är en ganska stor subvention och en god stimulans för dessa fastigheter. Med tanke på den utveckling som sker framöver tror jag också att vi kommer att få se en ökning när det gäller just den delen.

Den stora utmaningen är att hitta en modell för en viktbaserad taxa även när det gäller flerfamiljsfastigheter. Då får vi verkligen det riktiga incitamentet för att minska avfallet även där. Trafikkontoret jobbar med detta redan nu.

Anförande nr 183

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Att göra det hela viktbaserat även i flerfamiljshus är en bra insats om man kan få till det på ett bra sätt. När det gäller den 40-procentiga differentieringen av taxorna är det gratis för villor – 100 procent. Men här är det 40 procent. Vi vet att det är problem att hitta plats för kärnen i flerbostadshus. Då behövs ett större incitament och en större differentiering. Det är det vi efterlyser eftersom vi inte ska slänga denna resurs på soptippen eller bränna upp den i något kraftverk.

Anförande nr 184

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! Jag ska inte förlänga debatten utan bara instämma i det som Daniel och Miljöpartiet har sagt. Vi i Vänsterpartiet stöder Miljöpartiets reservation. Vi ser också fram mot det nya systemet, som vi hoppas ska bli bra.

Anförande nr 185

Malte Sigemalm (S): Vi har ingen reservation i kommunstyrelsen i de här frågorna. Vi är eniga med majoriteten när det gäller taxepolitiken.

Däremot har vi sagt att man på sikt måste kunna öka insamlingen för att få mer produkter som man kan göra gas av i staden. Jag tycker också att man skulle kunna följa det hela och se lite grann vad som händer med den viktbaserade delen. Ökar eller minskar den när man slänger de här sakerna? Man måste följa det hela och se vart sakerna tar vägen. Jag har en bestämd uppfattning att man ibland tar ut de här produkterna och slänger dem någon annanstans än var som egentligen var avsett, till exempel i de gröna kärlen ute på gator och torg.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 186

Borgarrådet Hamilton (M): Som Malte säkert känner till hade vi ett ärende på den senaste trafik- och renhållningsnämnden som var en uppföljning och lite av en utvärdering av hur just matavfallsinsamlingsdelen har fungerat gentemot villaägarna. Där framkom ganska tydligt att det inte fanns bevis på att någonting sådant som du antyder här hade inträffat.

Jag har sagt till medierna – och jag kan gärna upprepa det här igen – att jag har mycket större förtroende för stockholmarna. Jag tror att de är intresserade av att ägna sig åt att bidra till en bättre miljö. Jag föredrar att utgå ifrån att de inte ägnar sig åt sådana saker, och det finns som sagt inget bevis för att det har blivit mer matavfall eller liknande saker i återvinningsstationerna. Jag har också talat med förpacknings- och tidningsinsamlingen om detta, och de känner inte att de har sett någon sådan tendens.

Anförande nr 187

Malte Sigemalm (S): Det var en artikel för några veckor sedan i en av förortstidningarna. Där hade man tittat på detta, åkt runt och sett lite grann av vad som fanns i en del papperskorgar och annat. Man kunde bara konstatera att det var mycket av typen hushållssopor och annat som låg där som mycket väl skulle ha kunnat vara utsorterat.

Jag vill bara säga att jag tycker att man ska följa detta för att se trenden. Utvecklingen ska inte bli sådan att man sedan använder de gröna kärlen ute på gatorna som en extra sopstation.

*§ 21 Utveckling av nytt verksamhetssystem. Rapport och reviderat genomförandebeslut
Förslag från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2013:188)*

Anförande nr 188

Stellan Hamrin (V): Herr ordförande! Vi begär återremiss på det här ärendet, för vi hade faktiskt svårt att förstå vad det handlar om.

Till att börja med trodde jag att det var något nytt organisationssystem, när det står ”nytt verksamhetssystem”. Men jag förstod så småningom att det inte var det.

Man begär alltså 7 miljoner kronor för att ersätta 5 miljoner kronor som vi har beviljat tidigare. Det står inledningsvis: ”På grund av förändrade förutsättningar har projektet bytt inriktning.” Sedan står det: ”Det är olyckligt att det befintliga systemet inte har tillräckligt med kapacitet.” Sedan återkommer man till ”på grund av förändrade förutsättningar”.

Då tänkte jag att jag skulle se vilka de förutsättningarna var.

Läser man då trafikkontorets tjänsteutlåtande, som är väldigt detaljerat och där de verkligen försöker beskriva vad som har hänt, blir det inte så mycket klarare. Det är väldigt svårt att förstå, för det är en massa tekniska it-termer som vi icke-it-tekniker har lite svårt att begripa.

Sedan står det att den första delen av projektet, som vi en gång gett pengar till, inte fungerade på grund av följande:

- ”Avsaknad av support från tidigare intern utvecklare som innebär ökad tidsåtgång
- Gammal och ej använd kod finns kvar i systemet
- Det saknas tillgång till fryst version av källkoden
- Koden går inte att använda som kravspecifikation
- Status på befintlig databas gör det i princip omöjligt för de båda versionerna att fungera parallellt ...
- Nyutveckling behövde ske innan överflytten till ny plattform var klar”

Även om också detta är svårt att förstå låter det, måste jag säga, väldigt allvarligt.

Det intryck jag får när jag läser det här, om jag nu ska tolka det trafikkontoret skriver, är att man har haft ett system som man vill uppdatera. Och då gav vi 5 miljoner kronor till det. När det skulle slutredovisas nu i höst upptäckte man att bara 25 procent av jobbet var gjort. Man upptäckte också att det inte går, och det har aldrig gått. Det trafikkontoret skriver visar, om jag nu förstår det rätt, väldigt klart att det var kört från början, och det förstod man inte. Och nu vill man ha 7 miljoner för att börja om från början på ett helt nytt system, vars koppling till de övriga systemen är lite oklar.

Antingen är min tolkning helt felaktig, och då är det här ärendet verkligen svårt att förstå. Eller också är det en dålig koppling mellan trafikkontorets beskrivning och det som skrivs inledningsvis i ärendet. Då vore det bättre om man i inledningen skrev vad det verkligen handlade om så att man kunde förstå det, när man nu har svårt att förstå trafikkontorets expertutlåtande.

Vi begär återremiss för att få det här klarlagt.

Anförande nr 189

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Det här verkligen inget roligt ärende, men det är ett typiskt exempel på vad som händer när man försöker lösa saker och ting exklusivt utifrån det behov som man själv har på förvaltningen. Sedan sker teknikutvecklingen, och man inser att man behöver fixa till det för att detta system ska kunna prata med de övriga systemen i staden. Då visar det sig att den person som utvecklade detta system i staden för ett antal år sedan inte har möjlighet att vara med och tala om hur han eller hon har utvecklat systemet. Det gör att det har blivit otroligt mycket dyrare och otroligt mycket besvärligare än vad man hade räknat med från början.

Hela detta ärende illustrerar, skulle jag vilja säga, att det finns en väldigt god poäng med att vi har en samlad it-politik i staden, så att de olika delarna av stadens verksamheter har system som kan prata med varandra.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 190

S t e l l a n H a m r i n (V): Nej, jag förstår att sådant här kan vara besvärligt. Men det som gör oss bekymrade är att det verkligen inte framgår av ärendet att det är så här det har gått till och att det inte finns någon koppling mellan det allvarliga och seriösa försök som trafikkontoret verkligen gör att beskriva ärendet och det som skrivs inledningsvis av Stadshuset. Kopplingen där är väldigt dålig.

Den enda slutsats jag kan dra, av det lilla jag förstår, är att man borde ha förstått detta från början. Det är organisatoriskt allvarligt att ett sådant här it-system hänger på en enda person till att börja med. Men det fanns en rad andra brister. Det är förvånande att det här inte upptäcktes redan när man satte i gång och vi beviljade de 5 miljoner kronorna, som då har varit helt meningslösa.

Det är möjligt att det här var oundvikligt och att det finns tekniska förklaringar till det. Men det framgår, som sagt, inte av ärendet på ett tydligt sätt, och vi vill att det ska göra det.

Anförande nr 191

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Då skulle jag bara vilja tillägga, ärade ledamot Stellan Hamrin, att jag tycker att det är än mer förvånande att dina partikamrater har suttit och fattat beslut om det här ärendet både i trafik- och renhållningsnämnden och i kommunstyrelsen utan att ställa de frågor som du nu ställer. Det har funnits ganska många möjligheter att lyfta upp de här frågorna.

Anförande nr 192

S t e l l a n H a m r i n (V): Eftersom presidiet inte vill godta vårt förslag på återremiss yrkar vi avslag på förslaget till beslut.

§ 22 Central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb (utl. 2013:164)

Anförande nr 193

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Om det förra ärendet var obegripligt är det här ärendet fullt begripligt. Det kan möjligtvis låta lite tråkigt, men det handlar om att centralisera avgiftshanteringen i våra kommunala förskolor och förhoppningsvis i så många av de fristående som det bara går för att på det sättet spara tid och pengar som man i stället kan lägga på verksamheterna.

Till min förvåning visar det sig nu att den samlade oppositionen är emot detta förslag. Vi hade det uppe i utbildningsnämnden tidigare, och då hade jag en känsla av att vi var tämligen överens. I varje fall reserverade sig inte Socialdemokraterna och Miljöpartiet utan enbart Vänsterpartiet, och då till förmån för ett ännu mer långtgående förslag än det som ligger på bordet. Jag tycker att det är lite tråkigt.

Jag tror att det här är ett bra förslag, som kommer att gynna föräldrarna. Det kommer att spara pengar åt stadsdelsförvaltningarna. Det kommer framför allt att göra det lättare för många fristående förskolor, särskilt de små, som inte längre behöver hålla på med sin egen avgiftshantering utan i stället för en billig peng kan överlåta den åt Stockholms stad.

Vi får väl höra varför oppositionen har ändrat sig så till den milda grad.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 194

J a n V a l e s k o g (S): Jag vill inte säga att förslaget är obegripligt, men det finns frågetecken, framför allt frågetecken som stadsdelsnämnderna tar upp. Personligen tycker jag egentligen inte att det är något fel på det. Det handlar om saker som de tar upp på några punkter som är viktiga.

Man har från stadsdelsnämndernas sida ifrågasatt effektiviseringsvinsterna med förslaget, att det skulle motsvara 10–20 personer. Vi har lite dålig erfarenhet sedan tidigare. Jag vågar knappt nämna Volvo IT, där vi skulle spara 300 stycken, som skulle sluta, och det blev knappt någon. Nu är det fråga om 10–20 personer, och det har ifrågasatts. Vi tycker därför att man ska kunna belägga det lite bättre. Det har varit lite brännande i verkligheten tidigare. Vi vill få det belagt eftersom de synpunkterna från stadsdelsnämnderna inte fanns med i utbildningsnämnden. Det är ett skäl.

Det andra skälet till vårt återremissyrkande är att vi också vill låta göra mer grundliga undersökningar av möjligheterna att, på samma sätt som andra kommuner, låta enskilt drivna skolor tillsammans med stadens skolor ha en gemensam obligatorisk kö- och avgiftshantering. I borgarrådets text sägs det att det inte är juridiskt möjligt, men vi vet att juristerna i andra kommuner, inte minst borgerligt styrda kommuner, har en helt annan uppfattning. Det känns mer som att man gömmer sig bakom juridiken när det egentligen handlar om ren politik, att man som vanligt i sådana här frågor inte vill riskera att stöta sig med privata förskoleentreprenörer. Det tycker vi inte är något bra skäl.

Det är skälen till att vi yrkar på återremiss, enligt vårt förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 195

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Men stadsdelsförvaltningarna är ju för detta och tycker att det är en bra idé. Man kan naturligtvis alltid diskutera det här med effektiviseringsvinster, hur stora de blir. Men stadsdelsförvaltningarna har sett att det här är ett uppdrag som de inte känner att de måste ha, för det handlar om ren administration. Stadsdelsförvaltningarna lägger ganska mycket pengar på att inte minst jaga sådana som inte betalar.

När det gäller fristående verksamheter och om de ska vara med obligatoriskt eller inte gjordes det en ganska rejäl juridisk prövning av detta i Stockholms stad, och man kom fram till att det inte var lagligt. Men jag är helt övertygad om att de allra flesta fristående verksamheter kommer att vilja vara med i detta när det väl är satt i sjön och när de ser vad kostnaden blir i förhållande till att själva ha människor anställda som sköter detta.

Anförande nr 196

J a n V a l e s k o g (S): Det är intressant att det fungerar väl i andra kommuner. Det där har vi diskuterat ett flertal gånger. Särskilt intressant skulle jag vilja säga att det är i en stor kommun som Stockholm att få ett gemensamt system, inte minst för stadsdelsnämndernas möjligheter att på ett bra sätt planera omsorg och förskola för att ha exakt koll på hur köer och annat ser ut.

I grunden tror jag absolut att det här är rätt väg att gå, men frågetecknen bör vara utredda så att det blir mer begripligt, precis som jag har beskrivit. Men vi har aktat oss för att formulera oss kort, eftersom det inte var så lämpligt, utan vi ville vara lite mer utförliga i vårt återremissyrkande.

Anförande nr 197

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Det här är också ett lite klurigt ärende. Vad gäller likabehandling och likvärdighet är det fina ord, tycker vi, i politiska sammanhang. Styrkan med en central avgiftshantering är att det blir likabehandling oavsett kommunal eller privat regi. Det tycker de flesta remissinstanser. Vi hittar inget sådant förslag i detta.

Sedan är det lite oklart i texterna hur mycket man kan spara in i tid och så vidare. En innerstadsnämnd har exempelvis en tidsvinst på tio minuter per vecka. Man vet helt enkelt inte hur bra det blir med det här förslaget. Det kanske blir problem på vägen, med tanke på andra saker som har blivit lite lustigt behandlade.

Om det ska införas en central avgiftshantering för förskola, fritidshem och fritidsklubb borde motivet vara att det blir en mycket enklare hantering också för brukarna. Då undrar jag om det här med e-post, som inte alla har. I Skärholmen är det exempelvis 70 procent av föräldrarna som inte har tillgång till e-post, så de kan inte göra det här via it genom sin egen dator utan behöver ha en pappersblankett. Det kan man fundera på.

Det finns en del problem med det här ärendet, och därför kan inte vi skriva under på det.

I detta sammanhang vill jag också säga att fritidsklubbarna ska in här, men det ser väldigt olika ut för dem. Där har vi genom en liten utredning sett att det skiljer sig i avgift, från 200 kronor per år till 5 000 kronor per år ungefär. Det ska läggas in i det här systemet, och då måste man hitta ett system också för fritidsklubbarna så att det blir något slags likvärdighet för dem.

Vi är något skeptiska till det här förslaget, och därför yrkar vi på återremiss.

Anförande nr 198

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Om Karin Rågsjö vill kan jag tolka hur Vänsterpartiet egentligen vill ha det. Jag tolkar det så att ni egentligen tycker att det är ganska bra, men det går inte tillräckligt långt.

Då är mitt problem som föredragande borgarråd att stadens jurister säger att det inte är lagligt att tvinga in de fristående i systemet om de inte vill. Eller rättare sagt kan vi inte ställa som krav för att få tillstånd eller behålla ett tillstånd att bedriva fristående förskola att de ska ingå i det gemensamma systemet för avgiftshantering.

Jag är inte jurist, men jag tycker att det vore väldigt konstigt att bara säga: Det struntar jag i – jag har en annan uppfattning, och jag tror att det här är lagligt. Jag tycker inte att man ska agera så som borgarråd. Jag tycker inte att man ska agera så som fullmäktigeledamot heller. När juristerna säger att det inte är lagligt tycker jag faktiskt att man måste lita på det. Jag vill inte med öppna ögon skriva fram ärenden där jag vet och är ganska övertygad om att det faktiskt inte är lagligt.

Anförande nr 199

K a r i n R å g s j ö (V): Men då är det så fiffigt, Lotta, att vi just har föreslagit återremiss för att undersöka saker och ting, som detta med likabehandling och likvärdighet i hela kommunen. Det här är en kommun, och då kanske man skulle ha ett system och fundera på hur man ska få in alla i ett system. Om jag hade en privat verksamhet skulle jag tycka att det var ett plus att vara med i ett enhetligt system och inte ligga i ytterligare ett system. Det blir väldigt många olika system i en stad, och det tror jag att man ska akta sig för.

Anförande nr 200

P e r O l s s o n (MP): Ordförande! Förslaget att centralisera avgiftshanteringen innehåller både fördelar och nackdelar. Miljöpartiets uppfattning är att fördelarna dock inte uppväger de nackdelar som man kanske kan se.

Exempelvis verkar de eventuella effektiviseringarna och besparingarna vara mest målsättningar, men det är ganska oklart om de faktiskt kommer att bli av.

Ser vi på de remissvar, uttalanden eller reservationer som går att läsa i ärendet från olika nämnder kan vi se att det inte handlar om några politiska målsättningar eller motsättningar, utan det går lite kors och tvärs över partilinjerna. Det tyder på att det är ganska oklart om detta är någonting som kommer att ge fördelar för staden eller inte.

Stadsdelsnämnderna måste inte göra det här arbetet. Men de måste inte heller bli av med det. Det är helt enkelt inte bra, tror de och tror vi, att genomföra ett sådant här beslut när den typen av oklarheter råder.

Därför yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 201

Borgarrådet E d h o l m (FP): När vi hade uppe den här frågan i utbildningsnämnden tyckte Per Olsson, Miljöpartiet, att det var ett utmärkt förslag, och han hade inga synpunkter. Nu tycker Per Olsson, Miljöpartiet, att det är ett dåligt förslag och att fördelarna inte överväger nackdelarna.

Jag tycker att det är lite konstigt. Det är inte alls så att vi är splittrade på något sätt. Vi har en totalt enig allians på den här sidan som tycker att det är en bra idé. Vi har stadsdelsförvaltningarna med oss som säger att det är en bra idé. Det är också så att de flesta fristående verksamheter sannolikt kommer att ansluta sig till detta, just för att få ett enhetligt system som fungerar över hela staden, där man minimerar riskerna för fusk, där det är lättare att driva in avgifter från de föräldrar som inte betalar och så vidare.

Jag tycker att det är jättetråkigt att ni har ändrat uppfattning sedan den dagen detta ärende var i utbildningsnämnden.

Anförande nr 202

P e r O l s s o n (MP): Som nämndes innan är det ju så att när ärendet kommer till utbildningsnämnden ser inte vi kommentarer och utlåtanden från våra politiker i stadsdelsnämnderna. Det är en generell brist när ett ärende kommer upp i en central nämnd att vi inte klarar av att lyssna in vad stadsdelsnämnderna tycker. Det gäller inte bara det här ärendet.

Det är väl en förklaring till att man i utbildningsnämnden mycket väl kan ta ärendet till sig, anse det fullt rimligt och se om man får bra effekter av det. Men när man lyssnar in och diskuterar med partikamrater ute i stadsdelsnämnderna kan man se att det kanske inte alls är ett förslag som det är så nödvändigt att genomföra. Det tycker jag inte är så himla konstigt.

Anförande nr 203

K a r i n R å g s j ö (V): Vi gläder oss på den här kanten åt att de juridiska svängarna har minimerats, med tanke på avknoppningar och allt annat. Sådant där kollar inte juristerna. Men det är väl bra.

Det här har genomförts i ett antal kommuner. Kolla med Solna, som har fört in både de fristående och de kommunala! Det kanske finns tips på hur man kan göra. Man kan se hur andra kommuner har lyckats – Huddinge, Solna, Sollentuna och Nacka. Fråga dem hur de gjorde!

Anförande nr 204

Borgarrådet E d h o l m (FP): Självklart kommer vi att fråga de fristående om de vill vara med! De flesta fristående kommer att vilja vara med. Men att med öppna ögon säga att vi struntar fullständigt i vad våra egna jurister säger, tro att vi vet bättre

och våga testa lagstiftningen – det vill inte jag göra i Sveriges huvudstad. Jag tycker att vi ska ha högre krav på lagligheten i det vi gör. Vi ska ändå veta med rimlighet att det vi gör är lagligt.

För övrigt beskrivs det i ärendet också hur man har sett på detta med de fristående enheterna. Och jag är, som sagt var, helt övertygad om att när prislappen kommer på vad det kostar att ansluta sig kommer också väldigt många fristående enheter att inse att det är bättre att satsa pengarna på en halv förskollärartjänst mer eller någonting sådant än att sitta med den här byråkratin.

Jag tycker, som sagt var, att det är tråkigt att ni inte har valt att gå med på det här, för jag tror nämligen att det kommer att bli alldeles utmärkt.

Anförande nr 205

K a r i n R å g s j ö (V): Vi yrkar, som sagt, på återremiss. Då kan man också sondera terrängen.

§ 23 Motion om nya samlingslokaler, ett Folkets hus, i Hammarby Sjöstad (utl. 2013:67)

Anförande nr 206

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Den här motionen är väldigt angelägen för de boende i Hammarby sjöstad. Där har mycket vackra omgivningar skapats, men tyvärr saknas en hel del funktioner som vi normalt sett ställer krav på ska finnas i staden. I motionen fäster vi uppmärksamhet på att det är brist på kultur- och samlingslokaler i Hammarby sjöstad. Vi såg en möjlighet att öppna den här typen av öppna samlingslokaler i området och att det finns några lokaler som är särskilt lämpade för detta, vilkas kvartersnamn nämns i motionen. Det är roligt att ett heter kvarteret Påsen. För vanligt folk är det huset med den gamla industrilokalen som ligger i den sista etappen av Hammarby sjöstad som ska göras i ordning.

Både kvarteret Påsen och kvarteret Godsvagnen är jättespännande lokaler. Där ligger i dag inspelningsstudior för framför allt filmverksamhet men även en del andra kulturverksamheter där man skapar olika typer av utställningar, fotografi och annat. Det är i de här gamla industrilokalerna som det skulle finnas möjlighet att öppna stora lokaler för allmänheten som går att nyttja både som vanlig föreningslokal och för annan kultur.

Man har redan provat det här i området. Med ägarens till Delight Studios goda minne har man provat att göra överföringar av bland annat opera från flera av världens stora operascener, och det har varit väldigt uppskattat i området. Man har också provat att göra en del skådespel, och man har haft stora möten och annat. Det här är verkligen en möjlighet som vi har att förverkliga, om vi vill det.

Det som är glädjande i ärendet är kanske inte så mycket föredragande borgarrådets åsikt i frågan utan snarare stadsledningskontorets remissyttrande, som dels gör klart att de här kvarteren kommer att finnas kvar, både kvarteret Påsen och kvarteret Godsvagnen, dels nämner att det är lämpliga lokaler att använda för den här typen av verksamheter, till exempel som samlingslokaler.

Varför jag fäster särskild uppmärksamhet vid det är helt enkelt att när vi tar över om ett halvår kommer vi att ta fasta på det stadsledningskontoret lyfter fram och då börja förverkliga möjligheterna att skapa kultur och samlingslokaler i Hammarby sjöstad. Vi tror, till skillnad från borgarrådet, att det behövs lokaler på Hammarby sjöstadssidan och att det inte räcker med dem som finns på Södermalm.

Bifall till motionen!

Anförande nr 207

M a t s B e r g l u n d (MP): Fru ordförande! Ärendet handlar om Hammarby sjöstad, men det har en principiell betydelse som är betydligt större än så. Det handlar om att vi måste planera in kulturen med lokaler för kulturen och för föreningslivet när staden växer och vi bygger nytt. Det gäller över hela staden, och det gäller naturligtvis också i Sjöstaden.

När Hammarby sjöstad planerades och byggdes lyckades vi väldigt bra med enprocentsregeln, alltså att det finns väldigt mycket bra konst i området. Men den kulturella infrastrukturen glömdes bort. Vi har därför i efterhand fått komplettera med ett bibliotek. Men behoven är naturligtvis större än så.

Lokala kulturinstitutioner, teatrar, oberoende biografer, samlingslokaler och så vidare behövs i alla stadsdelar för att stadsdelarna ska ha en karaktär och för att hela staden ska leva. Vi i Miljöpartiet har kallat det kvarterkultur. Jag tycker att det är ett ganska bra begrepp. Det är en demokratifråga om inte annat.

Låt oss nu se hur vi kan lösa den här frågan i Hammarby, men också lära av misstaget från när Hammarby sjöstad byggdes och fortsättningsvis planera in lokaler för kultur i de delar där staden nu växer i hög hastighet. Det gäller de nya stadsdelarna Hagastaden och Norra Djurgårdsstaden. I västra Kungsholmen, där vi har kommit lite längre nu, vet jag över huvud taget inte om det har planerats in någon teater till exempel. Och har det inte gjorts är det verkligen hög tid att göra det nu – det bör göras.

Men det gäller också de stadsdelar som växer genom förtätning, som till exempel Hammarby sjöstad. Därför är den här motionen väldigt bra. Exempelvis bör brandstationen i Midsommarkransen naturligtvis användas som kulturhus. Där har vi också ett studieförbund som är villigt att ta den ekonomiska risken och sköta driften. Och kanske är det på samma sätt ett kulturhus i Sjöstaden bör kunna etableras, att någon extern aktör tar den ekonomiska risken och sköter driften. I det fallet kanske det krävs mer av god politisk vilja än att skjuta till stora summor pengar.

Problemet är då naturligtvis att god politisk vilja i samband med kultur kanske inte riktigt är vad de borgerliga partierna här i Stadshuset har visat de senaste sju åren. Jag tänker då på sådana saker som Södra Fot i Skarpnäck, badhuset och kulturen i Aspudden, den nolltoleranta gatukonstpolitiken, Cyklopen i Högdalen och Tantogården. Listan kan göras ganska lång.

Men nu är det nya tider. Nu går vi in i en valrörelse. Kulturen och föreningslivet är områden där stockholmarna kommer att få uppleva en förändring efter valet. Det är en efterlängtd förändring, och nu är det mindre än ett år kvar dit.

Anförande nr 208

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige, kära Mats! Det finns inga gränser för helvetesvalserna.

Jag skulle vilja utmana dig, Mats: Kan du hitta någon huvudstad i Europa som under dessa år har satsat lika mycket på kultur, nämligen 170 miljoner kronor? Det har vi satsat på kultur under dessa år. Du säger att det inte har varit bra, att det har varit bedrövtligt och hur du nu uttryckte dig. Det är 170 miljoner plus till kulturen på några år. Jag utmanar dig, Mats Berglund: Kan du hitta någon annan huvudstad i Europa som har lyckats göra detsamma ska jag betala dig 100 spänn.

Anförande nr 209

M a t s B e r g l u n d (MP): Jag vet inte om jag kan hitta någon annan stad som har vuxit så mycket som Stockholm heller. Det finns det säkert något exempel på.

Men Stockholm växer väldigt snabbt, och då måste kulturen också växa med. De 170 miljoner kronorna som du pratar om räcker ju inte till för att följa med i den utvecklingstakt som Stockholm har växt i. Det här har vi diskuterat så många gånger förut.

Tittar man på vad de 170 miljoner kronorna var värda per invånare har värdet gått ned om man räknar in inflationen. Om man dessutom tittar på kulturens andel av budgeten har den minskat väldigt dramatiskt. Det krävs nästan 170 miljoner till för att vi ska komma upp i samma nivå som vi hade på kulturbudgeten 2006.

Anförande nr 210

A n n M a r i E n g e l (V): Vänsterpartiet yrkar bifall till motionen.

Vi tycker att frågan om samlingslokaler i staden är en otroligt viktig fråga, som tyvärr ser väldigt bedrövlig ut. Antalet lokaler, om man räknar på antalet medborgare, är en tredjedel nu mot vad det var 1999. Vi har i andra sammanhang lagt förslag om att verkligen göra en stor inventering av alla fastighetsnämndens lokaler och se om man kan öppna fler samlingslokaler.

Det stöd de får från kulturnämnden har minskat allteftersom. Det ställs stora krav på egenfinansiering. Från och med i år finns de inte heller kvar, utan de heter lokalförvaltande organisationer. Det innebär att alla organisationer ska kunna söka de här medlen.

Det ser väldigt mörkt ut för samlingslokalerna i framtiden, om det inte skulle se bättre ut efter september 2014, vilket vi hoppas.

Nu handlar det om Hammarby sjöstad, och där har det varit väldigt svårt att få tag i några lokaler. Jag var ordförande i den stadsdelsnämnd som hade hand om Sjöstaden mellan 2002 och 2006, och det var oerhört stor efterfrågan på mötesplatser och samlingslokaler. Men där hade den borgerliga majoriteten sålt marken och låtit privata byggherrar dominera, så det fanns inga lokaler, inte heller för förskolor och skolor. Man såg ju till att förbjuda det – det fick inte byggas kommunala förskolor och skolor.

Frågan om en samlingslokal var väldigt aktuell. Bland det första som invånarna önskade sig på ett medborgarmöte var åtminstone en anslagstavla vid båten. Det visar att behovet var stort. Det var väldigt svårt att få tag i en lokal.

Nu finns det en lämplig lokal, som föreslås i motionen, och vi tycker att det vore väldigt bra om man kunde få till en samlingslokal i just denna lokal, som tydligen ska bevaras i staden. Det här är en stor fråga, som handlar om demokratin och att ge medborgarna möjligheten att mötas och möjligheten till kulturaktiviteter.

När det hänvisas till att det finns så många ställen på Södermalm att träffas på vill jag dementera det. Det finns i alla fall inte till någon rimlig kostnad. Det är väldigt svårt att få tag i möteslokaler på Södermalm. I till exempel Medborgarhuset, som var byggt för det, kostar det nu tusentals kronor att hyra ett rum – det är ju privatiserat, och man måste hyra på ett annat sätt.

Det finns ett stort behov av samlingslokaler på Södermalm och naturligtvis också i Hammarby sjöstad. Vi hoppas att det ska gå att förverkliga det här. Jag tycker också att det är lite roligt att det är en Folkets hus-rörelse som har bildats, precis som i början av förra seklet, och att folk själva har tagit tag i det och vill ha en möteslokal. Vi yrkar därför bifall till motionen.

Anförande nr 211

T ü n d e K o v a c h (M): Jag vill bara hänvisa till Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande, där de hänvisar till de fantastiska lokaler som går att hyra i Hammarby sjöstad. Det är kulturskolans lokaler. Det är Lumabiblioteket, som har gått igenom upprustning och omdaning. Fryshuset har också väldigt bra lokaler för olika ändamål. Vidare finns Kulturama, Sjöstadsskolan och Lugnets skolas lokaler. Det går att samutnyttja de lokalerna på kvällstid, eftermiddagar och helger.

Anförande nr 212

A n n M a r i E n g e l (V): Om det nu vore så, varför gör då inte folk i Hammarby sjöstad det? Jo, lokalerna är redan fulla med verksamhet. Det är väldigt svårt att få tag i lokaler att hyra, för det finns många föreningar och många aktiviteter. Kulturskolans lokaler är i allmänhet upptagna, och det är inte alls lätt att hyra in sig på biblioteket. Tyvärr är det en brist på samlingslokaler, och det är det som har lett till att folk vill att det ska skapas nya. Man skulle inte behöva några lokaler om man hade god tillgång. Men det finns inte några lämpliga lokaler att hyra för möten, annat än det lilla GlashusEtt som staden har och som inte rymmer så många. Dit blir man hänvisad för alla kommunala möten som man ska ha. Det är svårt att få tag i lokaler där.

Man kan räkna upp lokaler, men man måste också kolla om det stämmer att det finns tillgång till dem. Det gör det uppenbarligen inte, för annars skulle inte folk i Sjöstaden efterfråga en annan lokal. Jag tror att man måste lyssna på invånarna. Södermalm har ju snart 120 000 invånare.

Anförande nr 213

T ü n d e K o v a c h (M): Här har jag nämnt ganska många lokaler, och jag är inte insatt i hur fullbokade de är. Men det finns i alla fall många lokaler där i närheten. Hammarby sjöstad är ett begränsat område geografiskt. Jag vet inte, men jag är lite fundersam om alla dessa lokaler är fullbokade hela tiden. När det gäller GlashusEtt känner jag till att det är begränsat med platser, men vi har en massa andra.

Anförande nr 214

Borgarrådet R u d i n (S): Nu pratar vi om behov som inte är möjliga att möta med den verklighet som finns där. När du räknar upp de här lokalerna måste jag påtala för dig det som står i vårt utlåtande, nämligen att flera av dem i dag inte står till förfogande. Du kan till exempel inte hyra lokaler i Kulturamas regi. Där har Sjöstadens Folketshusförening frågat om de får hyra, men det får de inte göra. I Fryshuset får man hyra, men det kostar 1 700 kronor i timmen, och det har inte en normal förening råd att betala. I kulturskolan och på Lumabiblioteket, som du nämnde, kan man bara hyra två dagar i veckan från klockan 19, och det håller inte för en Folketshusförening. I kulturskolan kan man bara hyra på söndagskvällar, och det håller inte heller.

Det vi pratar om här är att tillfredsställa ett behov som finns av att ha samlingslokaler alla dagar i veckan med kulturell verksamhet. Det är ett behov som finns i Sjöstaden, och det måste naturligtvis mötas med kommunala resurser.

Anförande nr 215

T ü n d e K o v a c h (M): Som jag ser på saken måste meningen ändå vara att samutnyttja lokaler. Jag är inte så pass insatt i utnyttjandet av lokalerna som du är. Men meningen måste ändå vara mer samnyttjande. Jag ifrågasätter att vissa lokaler går att boka bara två gånger i veckan eller bara söndagskvällar. Jag anser att vi nog borde verka för att de kan bokas flera gånger i veckan.

Anförande nr 216

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära fullmäktige, åhörare! Jag har med stigande intresse följt den här diskussionen som handlar om Hammarby sjöstad och behovet av nya samlingslokaler där.

Hammarby sjöstad är en del av Södermalm, och där finns det tre samlingslokaler och tre hemgårdar tillgängliga. Det finns också både bibliotek och kulturskola i Hammarby sjöstad.

Då säger man: Men det finns behov som inte går att möta i Hammarby sjöstad nu! Ja, det är sant. Vuxnas behov av att se direktsänd opera från Metropolitan i New York kan inte tillgodoses i Hammarby sjöstad. Det är tråkigt.

Men jag gör en prioritering vad gäller detta. För mig är tillgången på bibliotek i Kista och Husby mer prioriterat. För mig är El sistema i Husby och Skärholmen mer prioriterat. För mig är längre öppettider på biblioteket på Luma i Skärholmen mer prioriterat än just detta.

Ibland handlar politik om att välja. Jag kan säga det: Jag väljer barnen, jag väljer ungdomarna och jag väljer ytterstaden framför Hammarby sjöstads vuxna befolknings rätt att se direktsänd opera. Den prioriteringen står jag för.

Anförande nr 217

A n n M a r i E n g e l (V): Det var väldigt intressant, Madeleine. Det är första gången jag har hört dig säga att du prioriterar ytterstaden. Om man läser din budget och går igenom vilka som får kulturbidrag ser man att det är kanske 10 procent som hamnar utanför innerstaden. Där tycker jag inte att du har så mycket att komma med. Sedan kan vi absolut diskutera vilka resurser man ska lägga på det här.

Men det handlar också om att inte alltid sätta olika verksamheter mot varandra i budgeten utan se att det kanske finns utrymme för att utöka budgeten. När det gäller just samlingslokaler tror jag inte ... Det låter väldigt bestickande att det handlar om opera, men det gör ju inte det. Det handlar om mötesplatser för människor. Det är en viktig del av demokratin att alla sorters föreningar och människor kan mötas.

Med de lokalhyror som gäller för att hyra den befintliga lokalen utestänger du väldigt många människor som inte har möjlighet att träffas och delta i det demokratiska samtalet. Det kanske är det som är meningen, men vi tycker att det är tråkigt. Man

borde titta på den här möjligheten. Stockholm behöver många fler samlingslokaler och mötesplatser, inte färre.

Anförande nr 218

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Nu tycker jag att Ann Mari Engel ska läsa vår budget mycket mer noggrant. Vi hade en diskussion om kulturstöd häromsistens. Ann Mari Engel var mycket upprörd över att ett gäng innerstadsteatrar inte fick ökade pengar. De låg alla i innerstaden – jag säger *alla!* Det viktiga med den debatten var att jag ville öppna upp för att fler, också de i ytterstaden, kunde söka. Jag gav en lista på alla de verksamheter, de flesta av dem i ytterstaden, som nu tack vare det nya systemet hade fått pengar.

Jag vill också att Ann Mari Engel tittar på en lista på alla de bibliotek vi har upprustat under de senaste åren – den enorma biblioteksupprustning vi har gjort. Nästan alla av dem ligger i ytterstaden. Under de senaste åren handlar det om nio stycken, i år och nästa år, och de ligger alla i ytterstaden.

Anförande nr 219

Borgarrådet R u d i n (S): Det var väldigt bra att vi fick så tydliga besked från kulturborgarrådet. Jag tycker att Folkpartiet ska studera sina röster i Hammarby sjöstad före och efter den här debatten, av det enkla skälet att man inte kan avvisa ett lokalt initiativ tydligare än vad Madeleine Sjöstedt gjorde nu.

Det jag vet är att Hammarby sjöstads Folketshusförening har ett jättestort nätverk av inte bara aktiva i den Folketshusföreningen utan också andra föreningar som jobbar och verkar i Hammarby sjöstad och vittnar om detta problem. Man kan säga att föreningslivet i Hammarby sjöstad står inför det här behovet, och de har framfört det via sin Folketshusförening.

Det är sjöscouterna, ungefär hundra barn, som i dag bedriver sin verksamhet och inte vet var de ska hålla till på dagarna. Det är Sjöstadens hembygdsförening som har bildats och som börjat jobba med hembygden i Hammarby sjöstad, och de har inte någonstans att hålla till. Det är bioföreningen som har öppnat, som har haft utomhusbio på somrarna på kvällar och sena nätter.

Det är också den del av Folkets hus som du gör dig lite lustig över, som sysslar med transmissioner av större operaverk från olika delar av världen. Det är rätt iögonfallande att ett kulturborgarråd nästan hånar det initiativ som Hammarby sjöstads Folketshusförening har tagit. Det är ju ingenting som sker bara där. De hade en uppblåsbar scen utomhus i somras för att göra de här grejerna möjliga, och det berodde på bristen på lokaler. Det var tusentals människor där som tittade både på bio och på transmissionerna på kvällar.

Det är ingenting som man gör bara i Hammarby sjöstad, utan det här gör Folkets hus i alla delar av Sverige. Man flyttar ut kulturen på detta sätt. Då står kulturborgarrådet här och säger: Nej, det vill inte jag prioritera – jag prioriterar mycket hellre andra saker.

Det säger så mycket om ditt ledarskap, Madeleine Sjöstedt. Det är därför jag säger att Folkpartiet verkligen bör studera sina siffror i Hammarby sjöstad och vad väljarna

där kommer att tycka om det här före och efter denna debatt. Jag tror nämligen inte att det där var så smart.

Om man vill se opera kan man komma till Farsta Gård, där vi också har möjlighet att göra transmissioner. Operaföreställningar har sänts i Folkets hus ända upp i Gäddede och på andra ställen. Det är en fantastisk sak att kunna överföra opera på det sättet.

Ta inte det till intäkt för att du vill vara emot, utan lyssna hellre till sjöscouterna, Sjöstadens hembygdsförening, bioföreningen, dansföreningen och alla de som i dag står utan lokaler!

Då säger du så här: Det finns lokaler på Södermalm, och Hammarby sjöstad är en del av Södermalm. Nej, föreningslivet och Hammarby sjöstad vill ha en egen hembygd. De anser sig inte tillhöra Södermalm, av det enkla skälet att det inte ens är fysiskt möjligt att praktiskt röra sig mellan dessa två stadsdelar sent på kvällen. De vill ha egna samlingslokaler, och det är en tillräckligt stor del av staden för att kunna rymma egna samlingslokaler. Lyssna till det lokala föreningslivet!

Anförande nr 220

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Jag försökte förklara för Tomas Rudin att vi hade olika prioriteringar i kulturpolitiken. Jag prioriterar barn, jag prioriterar unga och jag prioriterar ytterstaden. Jag noterar att socialdemokrater prioriterar vuxna och prioriterar delar av innerstaden. Vi har olika prioriteringar. Det var det enda jag sade.

Anförande nr 221

Borgarrådet R u d i n (S): Nja, du sade en hel del annat också. Det var ju det här med att man visade opera, att vuxna ville gå på opera i Hammarby sjöstad och att de lika gärna kunde vara på Södermalm där det fanns så många lokaler. Det jag menar är att det finns för lite lokaler i Hammarby sjöstad. De lokaler som det har hänvisats till från talarstolen här är inte möjliga att bruka, vilket vi också redovisar i vårt utlåtande. Du säger att du vill lägga prioriteringen någon annanstans.

För oss är det en sak att det i varje del av staden ska finnas en fungerande stadsdelskultur, och Hammarby sjöstad behöver sin del av samlingslokalerna och sin kultur.

Att du då sedan säger att du inte tänker ställa upp på det här tycker jag är så bra, för det ger tydliga besked inför valrörelsen. Det var det jag ville upprepa.

Nu är det så att stadsledningskontoret i sitt yttrande lyfter möjligheten att göra det här kvarteret till ett lokalt kulturhus, och det är väldigt viktig information till oss i oppositionen eftersom vi då kommer att få möjlighet att förverkliga det efter nästa val.

Anförande nr 222

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker att det är lite bedrövligt med ett kulturborgarråd som står och hånar att en bred publik skulle kunna få se opera. Du tycker naturligtvis att alla ska gå till operahuset, Madeleine.

Nu ska vi prata om prioriteringar när det gäller hus. Då har vi dina stora byggprojekt – men jag ska inte plåga dig med barnkulturpalatset. Du vill ha ett nytt operahus, du vill ha ett Nobelmuseum, du vill bygga om Liljevalchs, du vill ha ett vikingamuseum, du vill bygga om Medborgarhuset på Södermalm och du har byggt Tele2 Arena. Jag kan inte se att någon av dem ligger i ytterstaden. Det har inte blivit någonting i Husby, där det skulle ha varit ett kulturhus. Det har inte blivit någonting i Hässelby, där man har lagt ned Allhuset.

Vi har gått igenom budgeten och sett hur liten del av din kulturbudget som hamnar i ytterstaden, så kom inte och påstå att du prioriterar ytterstaden och barn och ungdomar! När du pratar om de här teatrarna vet jag inte om du tror att Kärrtorp och Högdalen ligger i innerstaden. Jag tycker att det är pinsamt, och jag tror att vi kommer att få stor anledning att återkomma till diskussionen om samlingslokalerna. Det är ett stort demokratiskt underskott i dag, eftersom de lokaler som finns betingar så höga kostnader.

Det bidragssystem som ni nu implementerar innebär att bidrag inte ska gå till vissa samlingslokaler utan ska kunna sökas av alla lokalorganisationer, vem som helst, i en sorts konkurrensutsättning. Därmed kommer det att bli ännu svårare för föreningslivet och kulturlivet att få tillgång till lokaler.

Det är en stor och viktig principiell fråga. Hammarby sjöstad är en del i det. Vi tycker att det skulle vara värt att undersöka möjligheten att lägga en samlingslokal även där, för vi tycker att alla människor i alla delar av staden ska ha möjlighet att hyra lokaler, ha möten och bedriva föreningsliv. Men det tycker tydligen inte du. Kom inte och påstå att du gör någon satsning på ytterstaden!

Anförande nr 223

Salar Rashid (S): Jag blir också förvånad över Madeleine Sjöstedts inlägg i talarstolen. För det första är det tråkigt att hon ställer en massa olika folk emot varandra, vilket vi alltid får höra från Madeleine Sjöstedts sida när det kommer till kulturpolitiken och kulturdebatten.

Sedan undrar jag: Är det verkligen så att du på allvar menar att du satsar på kulturen när vi har fått höjda kulturavgifter i kulturskolan?

Ann Mari Engel snodde mycket av min replik när det gällde de fria teatergrupperna i Högdalen och Kärrtorp och överlag.

Jag undrar bara: Var är dessa satsningar? Det är väldigt roligt, för det är som att sätta en satsning som inte blev av mot en satsning som inte heller blir av. Jag frågar mig själv: Var är satsningarna?

(Ordföranden): Vi pratar just nu om motionen som har rubriken *Nya samlingslokaler, ett Folkets hus, i Hammarby Sjöstad.*

Ja, men det gäller också Hammarby sjöstad. Om man säger att man satsar på förorten, som hon nämnde i debatten, måste man också på något sätt uppfylla det om man vill hänvisa till den debatten.